דבר

היום בדבר
● דרושים: מורים עם נשמה / יעל פישביין
● מי ימלל גבורות ישראל / אולק נצר
● שיעבוד גלויות / נתן רוטנשטרייך
● הבחירות נדחות / חיים ביאור
● בורסה וכלכלה (4־5); עכשיו למשפחה (9); כל הארץ (10); ספורט (11); בידור (12)

מזג האויר
(ע) – חם ויבש.
הטמפרטורות הצפויות: רמת־הגולן: 12–29, ירושלים: 14–30, צפת: 12–28, חיפה: 15–30, טבריה: 13–30, עפולה: 14–33, שומרון: 14–32, תל־אביב: 16–30, לוד: 15–32, יריחו: 16–35, עזה: 15–29, באר־שבע: 14–35, אילת: 19–36.

יום חמישי, י"א באייר תשמ"ח, 28 באפריל 1988 ● גליון 19405
היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

בדרכם להלוויית המג"ד הוזעקו חיילי גבעתי למרדף אחר עוד 2 מחבלים: רדפו – וחיסלו

אחרי ההתקלות: משאית הפוכה

משאית הפוכה אחרי ההתקלות בהר דב (צילום: שפירא גל „חדשות")

מתאבלים על שמוליק

בהלוויית סא"ל שמואל אדיב, אתמול במגדיאל (צילום: מאקס נאש)

מאת שמעון ויים ושלי זליגר, מסופרי „דבר"

בפיקוד הצפון אין כוונה לשנות את הערכות הבטחון השוטף והפעולות המבצעיות בגבול הצפון ובאיזור הבטחון על רקע התגברות נסיונות חדירת המחבלים לשטח ישראל בעיקר בגזרת הר דב הגזרה המזרחית של רצועת־הבטחון.

ואולם, בצה"ל נערכים לאפשרות שאכן מדובר בגל גובר והולך של פיגועים ונסיונות של ארגונים פלשתינים בדרום לבנון להחדיר בכל מחיר ובדרכים שונות חוליות מחבלים לביצוע פיגוע מיקוח ופיגועים בישובים אזרחיים בגליל. אתמול, בתוך פחות משלושים שעות לאחר שחוסלה חוליית שלושת המחבלים של ארגונו של נאיף חוואתמה בהר דב, שוב נתקל כוח של צה"ל מגדוד „גבעתי" בחוליה שמנתה שני מחבלים לא הרחק ממקום ההתקלות הראשונה בהר דב וחיסל את שני המחבלים בלא נפגעים לחיילינו.

שני המחבלים, שהשתייכו

(המשך בעמוד 2)

עיקרון תודיה
● „נייר־לייף" מישראל: הפלשתינים דרשו להפרידם מהח"כים במוזיאון־עין / עמ' 3
● עוד יום שגרתי לאורך הגבול – סיכם קצין ב„גבעתי" את ההיתקלות השנייה / עמ' 3
● דגל אשייף על החממה בחוורה
● 300% עלייה במשתמשים בסמים בקרב מתגייסי צה"ל / עמ' 6
● מורים היכו עציר משום שהתראיין לרדיו / עמ' 6
● ספורט: מחזיקת הגביע – לרבע הגמר בכדורגל / עמ' 11

פלאטו שרון נעצר בחשד זיוף ומרמה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

שמואל פלאטו־שרון נעצר אתמול בהוילתו שבסביון על ידי חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה בחשד שביצע שורה של מעשי מרמה וזיוף. מצויידים בצו של שופט פרצו החוקרים את הכספת הסודית בביתו.

דובר משטרת ישראל אישר אתמול את דבר מעצרו של פלאטו־שרון.

אתמול בסביבות השעה 2 בצהריים הגיע צוות של חוקרים מהיחידה הארצית לחקירות הונאה לביתו של פלאטו־שרון בסביון כשהם מצויידים בצו של שופט. הם ניגשו לפלאטו־שרון וביקשו ממנו לרדת לחדר הכספת מתחת לבניין. הם ביקשו ממנו לפתוח כספת מיוחדת אך הוא אמר כי חמש שנים לא פתח את הכספת והוא אינו זוכר את הקוד. למקום הוזעק דוד הסרשטרן – יהודי חרדי מירושלים שהוא ושני אחיו נחשבים ל"מפצחי הכספות" של משטרת ישראל. פלאטו־שרון נלקח למכונית המשטרה שהמתינה במקום ואילו דוד הסרשטרן פיצח את הכספת. לאחר שזו נפתחה הוא נתבקש לעזוב את החדר. החוקרים נטלו עימם שורה של מסמכים וביניהם כאלה שמהווים ראיה לעבירות המיוחסות לפלאטו־שרון.

אלדובי שנפגע בראשו פתח אינסטינקטיבית בירי שטוח־מסלול ב־אמ־16 והרג את תרצה

כך עולה מדו"ח ביתא. ראשי יש"ע נמנעים מתקיפת צה"ל – מפנים אצבע מאשימה כלפי התקשורת

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע מסר אתמול לכתבי השטחים את דו"ח ביתא, לאחר שהגישו לרמטכ"ל ושר הבטחון. בעיקרי מסקנותיו הוא קובע:

א. „המוטיבציה התוקפנות של ערבים מקומיים והכוונות לפגוע

(המשך בעמוד 2)

אחיו של אלדובי: לא הוכח שרומם פגע בתרצה

מאת אוריאל בן־עמי, סופר „דבר"

יניב אלדובי, אחיו של רומם, הגיע אתמול לפיקוד המרכז ותלה על מכוניתו דגל ישראל גדול ושלט: „היום ביתא – מחר ביתך".

יניב אלדובי אמר שהדו"ח טוב משום שמסקנתו הראשונה היא שהמוטיבציה והתוקפנות הערבית הם שגרמו לאירוע. הוא טען שהדו"ח לא הוכיח כי רומם אחיו הוא שפגע בתרצה פורת. יניב טען עוד כי ראש לשכתו של אלוף פיקוד המרכז, רס"ן אבנר, אמר לו כי לא מן הנמנע שהירי שפגע בתרצה פורת בוצע בעת מאבק על הנשק על־ידי ערבי שלחץ על ההדק.

מסמך

הגורם: תוקפנות הערבים. גורם מסייע: השגיאות בהפעלת הנשק

מבוא

או דו"ח זה מגיעים לאירועים שקדמו לקבוצת נערים באלון מורה שהתכוונו לטייל בהשגחת מבכור עזרא ... ב־06.04.88 ... טיולם בכפר עקרבא.

ב) המטיילים, 16 במספר, הנלווים 10־18 ... שני מבוגרים, באמצעות רומם אלדובי בן 26 ... ביום הטיול ...

ג) תוך כדי טיולם בכפר בקבוצת ערבים שיידו בהם אבנים, ... נפצע ... בכפר ביתא, ... את המטיילת ... פורת ז"ל, המאבטח רומם אלדובי נפגע קשה ... הנער ... נפצע.

ד) חקירת האירועים בוצעה ע"י המשטרה ... עם כניסת כוחות צה"ל לכפר ... במהלך ... מוקד ... משתתפי הטיול ... הכפר ... ממצאים ... הנחקרים ... לחקירות צה"ל.

תכנון הטיול ותיאומו

יום הטיול, שתכנונו הנוער עליו היה מנחם אילן, נלווה אליו ע"פ בקשתו רומם אלדובי במאבטח (טייל בהשגחה בן 26). הטיול לא תואם עם הצבא ומכאן יוצא שלכוחות צה"ל במרחב לא היה מידע כלשהו על הטיול, מסלולו, אמצעי הקשר או כל פרט אחר. הוראות הקבע של פיקוד המרכז נמנע לנוהלי תיאום טיולים ידועות לרכז הבטחון השוטף באלון מורה (שלמה רוזין) וגם אותו לא נעשה כל נסיון לבצע תיאום. למעט בקשה למכשיר קשר לא הועברו אליו כל פרטים הקשורים בטיול.

האירועים בשטח

א. המטיילים מתחילים במעין ... שם ישבו המטיילים לארוחת בוקר.

ב. עוד בשלב זה מושמעת הודעה ברמקולים של מסגד הכפר ביתא המתריעה על התקרבות מטיילים.

ג. תוך כדי ארוחת הבוקר מתחילים להתקהל

(סוף בעמ' 3)

ברעם: בבחירות נציג את שמיר כמי שהורס את תהליך השלום

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

בתגובה על הדבקת הכינוי „תבוסתנים" למפלגת העבודה, באומר במרכז „חירות" בתחילת השבוע, תקף אתמול מזכיל מפלגת העבודה את ראש הממשלה. „בבחירות האלה נציג את שמיר כמי שהורס את תהליך השלום", אמר ח"כ ברעם.

עוד אמר מזכ"ל „העבודה", שמפלגתו „תסכיר ותטען שבראש ממשלת ישראל עומד ראש ממשלה המסתגר גם בתוך מפלגתו, חסר מסר ומאמין שאמירה נגטיבית היא מדיניות. שמיר מאמין שניתן לנצח בבחירות על גלים של הקצנה ושנאה".

יצויין, שהשבוע תקף גם השר יעקב צור במלים בוטות את שמיר. „חיוני לבלום את ראש הממשלה, המסתער לאחרונה על הציבור והתקשורת כנציגו המובהק של הימין הקיצוני ביותר, בנוסח 'התחיה', 'צומת' וכהנא", אמר צור. „שמיר נוהג כמי שמנותק כליל מהמציאות המדינית הריאלית, כמי שחי במציאות דמיונית ומלבה שנאה חסרת מעצורים כלפי עמדות של פשרה, הסדר ושיקול־דעת".

בפגישה עם הכתבים לענייני מפלגות סקר מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ ברעם, ממצאים שונים מתוך סקרים שבוצעו בהזמנת המפלגה במהלך חודש מארס. מן התשובות עולה שיש הקצנה בעמדות הציבור וזו באה לידי ביטוי הן בשיעור המחייבים הכבדת היד עוד יותר לדיכוי המהומות בשטחים ובכנסיה שחולה באמון שביחסי יהודים־ערבים ובדרקיום בינינו.

עם זאת ציין ח"כ ברעם, שמאותם סקרים עצמם עולה מתינות בשאלת הפתרונות המדיניים: 58 אחוז השיבו שהם בעד פשרה טריטוריאלית ויותר מ־60 אחוז צידדו בוועידה בינלאומית, שאינה ועידה מכריעה. יתר על כן, 66 אחוז מבוחרי הליכוד אמרו שישראל צריכה לסגת מעזה ולשת את רצועת עזה.

אלוף אורי אור בא ל„עבודה"

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, הציע אמש לאלוף (מיל) אורי אור לעמוד בראש מטה הדור הצעיר במטה הבחירות של מפלגת העבודה. אור ביקש שהות של כמה ימים כדי לשקול את ההצעה.

אלוף (במיל) אור הודיע, כי בדעותיו הוא קרוב לעמדותיה של מפלגת העבודה ולכן הצליח להצטרף אליה. בעוד ימים מספר יפגוש אור את המניים ויתאשרו.

שמיר פומבית: אני אוביל הליכוד במערכת הבחירות

האיחוד חירות־ליבראלים – בהקדם ● בחירות פנימיות בליכוד – בקרוב

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר" לענייני מפלגות

ראש הממשלה יצחק שמיר הודיע אמש לראשונה בפומבי, כי יעמוד בראש הליכוד במערכת הבחירות הקרובה, לקראת קדנציה נוספת.

„הפכתי לסמל הסרבנות, למכשול לשלום", אמר שמיר בכינוס של ותיקי תנועת ז'בוטינסקי, ב„מצודת זאב". „אני גאה על כך ומוכן לשאת על ראשי את זר הקוצים הזה. אם התנועה והליכוד ירצו בכך, אהיה מוכן להמשיך בדרך הזאת".

שמיר עקץ את דוד לוי, המתלונן על חוסר שיתוף־פעולה עמו, כפי שהתבטא בישיבת מרכז „חירות" בתחילת השבוע. עם זאת פייס אותו באומרו: „אין לי ספק שכאשר נקים ממשלה מעמדו הממשלתי ישקף את מעמדו המפלגתי". כדי לא לקפח את שרי הליכוד האחרים, המוהדים, לדעתו, עמודי־התווך של הליכוד, מנה גם כמה מהם, בסדר הזה: ארנס, שרון, קצב, קורפו, מודעי ונסים.

השר משה ארנס, שבאם אף הוא בכינוס, חזר על התקפתו הבוטה על ההסתדרות והכסיה: „אם נגצח, נפרק

(המשך בעמוד 2)

נעצרה עורכת „דרך הניצוץ"

מאת מנחם צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

מיכל שוורץ, תושבת ירושלים, בת 30, עורכת עיתון „דרך הניצוץ" שנסגר, נעצרה אתמול עיר שוטרי משטרה ... תקוה ... מהיחידה הארצית לחקירות פליליות.

קודם למעצרה ביצעו אנשי היחידה חיפוש במשרדי „דרך הניצוץ" בירושלים, הם לקחו מספר פריטים, ביניהם רשימת המינויים של העיתון, מסמכי דין של עבודתה.

רשת יהודית־ערבית התמחתה בגניבת רכב ובשינוי זהותו

מאת נתן רועי ורינה גורביץ, סופרי „דבר"

היחידה הארצית לחקירת פשעים במטה הארצי מנהלת חקירה הנוגעת לרשת ערבית־יהודית של גנבי מכוניות, הפועלים בשיטות שלא היו ידועות. עד כה נעצרו מספר חשודים בפרשיה זו ויש בכוונת בלשי היחידה לעצור כ־20 חשודים שחלקם הם עבריינים נמלטים וידועים למשטרה.

תחילת החקירה במידע שהגיע אל היחידה הארצית לחקירת פשעים מתחנת משטרה בצפון הארץ. על־פי המידע הראשוני דובר על כנופיה הפועלת בסגנון „מאפיה". הכנופיה עוסקת בגניבת מכוניות חדשות על־פי השיטה הבאה הם גונבים את כלי הרכב ומעניקים לו זהות של כלי רכב חדש שקיים. במקרה כזה, אם כלי הרכב נתפס במחסום משטרתי וזהותו נבדקת במסוף המשטרתי, אי־אפשר לדעת אם הוא גנוב, מכיון שזהותו של כלי הרכב אכן קיימת. אנשי הרשת מזייפים את מספר הרכב, מספר השילדה ומספר המנוע, ויוצרים מכונית תאומה בזהותה למכונית הקיימת על הכביש.

בדרך זו נגנבו עד כה כ־20 מכוניות בכל רחבי הארץ. כן, מדובר

(המשך בעמוד 2)

ההסתדרות עם המדינה לאורך כל הדרך

אל תאמרו אחר כך חבל שלא היינו...

מפגן ענק של הישגי העובדים ב־40 שנות המדינה

רבבות עובדים מכל רחבי הארץ
■ להקות מחול
■ תזמורות צועדות
■ מקהלות
■ מופעי פולקלור
■ מישוריות מרהיבות

את זה אסור להחמיץ!

המפגן ייצא בשעה 11.00 מגשר בר־יהודה בת"א ויעבור לאורך רח' אבן גבירול עד כיכר מלכי ישראל

לבניית חברה עובדת וצודקת

1 במאי 1988

מטה 1 במאי
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י ● הועד הפועל ● המרכז לתרבות ולחינוך ● מערכת ההסברה

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

נזק כבד לחממות במושב חמדה:

שתילים נעקרו, צינורות מים הושחתו ודגל אש"ף נמצא תלוי על החממה

מאת אריאל בן־קמי
סופר „דבר"

ציוד חקלאי בשווי אלפי שקלים הושחת שלשום בלילה במושב חמדה בבקעת הירדן. המשחיתים השאירו אחריהם דגל אש"ף תלוי על אחת מחממות המושב.

אתמול בבוקר נדהמו חברי המושב חמדה לגלות את חממות המלונים שלהם מושחתות עד היסוד. 14 חממות של מלונים לזרעים, המתפרשות על פני 40 דונאמים הושחתו, ושתילי המלונים נעקרו אחד אחד בכלן. מערכות ההשקיה, ובהם שעונים אלקטרוניים, נופצו, ואלפי ליטרים של חומר דשן רוקנו מן המכלים המנופצים.

אהובה כספי, חברת מושב חמדה סיפרה אתמול: „אנחנו בהלם. רק לפני שלושה שבועות השחיתו אצלנו שתי חממות ולחבר אחד, חיים בהל עשו. זאת אתמול בלילה פעם נוספת. יש לנו הרגשה שמישהו עושה איתנו חשבון ושמדובר בקבוצה גדולה שעבדה כל הלילה. זה היה מראה נורא".

כוחות צבא מוגברים הגיעו למקום. גששים בדווים התחקו אחר עקבות שהובילו לכפרים ערביים סמוכים. אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע ביקר אתמול בחמדה והבטיח לחברי המושב לפעול ללכידת המשחיתים. חברי המושב מסרו כי היו עד כה ביחסים מצויינים עם תושבי הכפרים הערבים הסמוכים להם.

חברי המושב הנסערים דורשו מצה"ל לפעול ביד חזקה נגד המשחיתים, ודיברו על פעולת תגמול אם צה"ל לא יפעל במהירות.

המפקד הצבאי של האיזור הזהיר אתמול את תושבי הבקעה הערבים כי לא יורשו להמשיך ולעבד את אדמתם אם ימשיכו במעשי החבלה.

תדיראן החליטה להעביר מפעל „אלישרא" מבני ברק לחולון

1,300 העובדים מתנגדים • הנהלת „תדיראן" איימה להתפטר אם יוקם ועד עובדים ארצי בחברה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

הנהלת „תדיראן" מתכוונת להעביר את מפעל האלקטרוניקה של החברה בבני ברק („אלישרא"), המעסיק 1,300 עובדים – לחולון. זאת במסגרת צעדי ההבראה שנוקטת החברה.

ועדי העובדים ב„אלישרא" מתנגדים להעברת המפעל לחולון ובדעתם לשבש את העבודה, בתמיכתה של מועצת פועלי בני ברק. מזכיר המועצה, דוד זכות, טען אתמול כי החלטת „תדיראן", שהתקבלה ללא תיאום עם ועדי העובדים ב„אלישרא" היא „צעד כושל שיביא לחיסולו של עוד מפעל מתוחכם".

בהנהלת „תדיראן" זועמים על המלצתה של ועדה בראשות מאיר גת, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, לפיה ההסתדרות תאשר הקמתו של ועד עובדים ארצי בחברה.

בהנהלת „תדיראן" מציינים שקיומו של ועד ארצי שייצג את כל 12 אלף עובדי החברה הוא פתח לפוליטיזציה. עוד מוערים בהנהלה שהוועד הארצי ימנע מהמנהלים במפעלים את יכולת ההידברות עם הוועדים המפעליים ויעסוק בהתמודדות כוחנית עם ההנהלה.

בכיר בקונצרן „כור" הזהיר השבוע את אנשי האגף לאיגוד מקצועי שהנהלת „תדיראן" מאיימת להתפטר אם יבוצעו המלצות הוועדה. בהנהלת החברה לא היו מוכנים אמש לאשר את הדבר.

גם מועצות הפועלים שבתחום „שיפוטן" ממוקמים מפעלי „תדיראן" – למעט מועצת פועלי חולון – מתנגדות להמלצה שההסתדרות תכיר בוועד ארצי, מחשש לפגיעה במעמדן.

בדרכם להלוויית המג"ד הוזעקו חיילי גבעתי

(המשך מעמוד 1)

נסיון שישי

אתמול סוכל נסיון חדירה למטרות פיגוע מיקוח, השישי במספר מזה חודשים, של חוליות מחבלים פלשתיניות מאזור הבטחון לצפון מדינת ישראל. ככל הנראה היתה החוליה מארגונו של אבו עבאס, שהיה אחראי לחטיפת האניה „אקילה לאורו". הודעה על החדירה התקבלה בפיקוד הצפון לאחר שנהג משאית ישראלי הותקף באש אוטומטית ורימונים על־ידי המחבלים.

נהג המשאית דני דהן, בן 28, מקרית שמונה נמלט מן המשאית שהידרדרה והתהפכה למורדות הוואדי. הוא הצליח בדרך גם להזעיק עזרה. הנהג נפצע בידיו משני כדורים ובגבו מרסיסי הרימונים הועבר לביה"ח בצפת, שם נותח ויצא מכלל סכנה.

כוח משותף של לוחמי „גבעתי" ואחרים רדפו משעות הצהריים המוקדמות אחרי החוליה שחדרה בהר דב, רק שני קילומטרים מערבית למקום החדירה של החוליה הקודמת שלשום לפנות בוקר ובצה"ל תיחקרו עוד אתמול את לוחות הזמנים המבצעי מרגע קבלת ההתרעה על חדירה ועד למגע עם המחבלים. לוח זמנים שבמהלכו פונו אחרי הנופש ממבקרים, הכבישים נחסמו, הוראות נמסרו, ושני המחבלים הספיקו ללכת לכיוון הישובים דן ודפנה, ולהיתקל בסביבות השעה שלוש בכוח הרודף שני קילומטרים צפ' מז' לקיבוץ דן. בחילופי האש הקצרים נהרגו שני מחבלים. הסריקות נמשכו עוד שעה קלה עד שהוברר למעלה מכל ספק שלא היו עוד מחבלים.

סגן מפקד הגדוד שאנשיו הרגו את המחבלים גם שלשום סיפר אתמול כי הוא וחבריו היו בדרכם להלווייתו של מפקדם סא"ל שמואל אריב ז"ל כאשר הוזעקו לשטח כשהם לבושים כבר בבגדי א' צבאיים. מייד לאחר שחוסלו המחבלים עלו סגן מפקד הגדוד וחייליו על מסוק שהובילם להלוויית מפקדם.

ארה"ב בישראל במו"מ לשחרור מחבלים הכלואים בישראל. יצוין כי המחבלים לא הספיקו להשיב באש בהיתקלות עם כח צה"ל.

האלוף פלד דוחה את הגדרת המצב החדש שהתהווה בצפון כ„התנפלות על הגדר". עוד אמר האלוף פלד „אני לא עוסק בעניינים של מזל והצטברויות, אלא בהגנת הצפון וכשיש מלחמה ארוכה לפעמים יש נפגעים ובהם גם מפקדים". האלוף פלד שב וציין כי אין אפשרות לאטום לגמרי את איזור הבטחון ולמנוע חדירות של מחבלים דרכו, אך עם זאת ציין כי אין לשכוח שמאות מחבלים נהרגו באיזור הבטחון. „מי שמצפה שאיזור הבטחון לא יתן לאף חוליה להגיע לגבול הצפון – יתאכזב".

דן אבידן, סופר „דבר" לעניני ערבים מוסר:

הפיגוע שאירע אתמול בצפון בוצע ככל הנראה על־ידי חוליה של ארגון „חזית השחרור הפלשתינית". דובר מטעם ארגון זה קיבל על עצמו שלשום את האחריות [illegible] שני חיילי „גבעתי".

רשת יהודית־ערבית

(המשך מעמוד 1)

בעשרות מסמכים ומספרים שזייפו המתינו למכוניות, כדי ליצור זהות תאומות של כלי רכב. בלשי היחידה הארצית לחקירות פשעים, וביניהם סגן ניצב רמי זוסלר וסגן ניצב שמשון גוי, עצרו [illegible] חשודים, שחלקם מסרו הודאות וחלקם הודו בעבירות שיוחסו להם: זיוף וגניבה.

על־פי חומר החקירה הקיים, מדובר ברשת שבה חברים ראש רשת (שמו ידוע לחוקרים אך עדיין מחפשים אחריו), סגנים, מפיצים, ומפיצי משנה. שלשום נעצר חשוד ראשון מועדי מסראוות, שיוצג על־ידי עו"ד אמיר גורן והובא בפני שופט השלום בפ"ת, שלי טימן. עצור נוסף, מחמוד קעדן, הובא אתמול בפני שופט. חשודים נוספים הם עבריינים נמלטים.

בלשי היחידה סבורים כי הכנופיה הפיצה מסמכים מזויפים ונראה כי בארץ מסתובבות עשרות מכוניות מזויפות שיש להן אחיות תאומות על הכביש. רוכשי המכוניות חייבים לבדוק היטב את המסמכים שניתנים להם בזמן המכירה. דובר משטרת ישראל אישר אתמול כי מתנהלת חקירה כזאת ביחידה הארצית לחקירות פשעים.

קבלת מודעות 24 שעות ב„דחף"

מודעות משפחתיות דחופות וכל יתר סוגי המודעות ל„הלוח הכללי"

„דבר" מתקבלות 24 שעות ביממה ב„דחף" דיזנגוף

רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)

טל. 246363 239952

דבר DAVAR دافار

המאוחד עם „למרחב"

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאיה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ 33104

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965

מרחב תכנון מקומי השומרון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה – 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה השומרון, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: „תכנית מס' ש/356 – תכנית מתאר ג'יסר אל זרקא", המהווה שינוי לתכניות הבאות:

1/400 – תכנית מתאר לשטח הגליל של מחוז חיפה.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
כל שטח השיפוט המוניציפלי של המועצה המקומית ג'יסר אל זרקא:
גושים 10398 עד 10400 בשלמות.
גוש 10397 פרט לחלקה 101.
המקום: כפר ג'יסר אל זרקא.
עיקרי התכנית:

הכנת תכנית מתאר מקומית בהתאם לסעיפים 61, 62, 63 לחוק: יעוד שטחים למגורים, מסחר, מלאכה, בניני צבור וחינוך, ספורט, שטחים צבוריים פתוחים ולבית עלמין, תכנון מפורט והוראות בניה באזורים מסויימים ויעוד אזורים לתכנון מפורט בעתיד: קביעת שטחים לשמירת עתיקות.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. ובמשרדי המועצה המקומית ג'יסר אל זרקא.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי תכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה השומרון, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

התצהיר יעשה בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
ד' בניסן התשמ"ח
22 במרס 1988

שמיר

(המשך מעמוד 1)

את המשק הבולשביקי וניתן לציבור לנשום".

אתמול החליטו שרי הליכוד, בישיבתם השבועית, להמליץ בפני מוסדות המפלגות על יישום האיחוד בין „חירות" למפלגה הליברלית בהקדם. שרי „חירות", שהתכנסו אחרי ישיבת שרי הליכוד, החליטו לקיים את הבחירות הפנימיות בהקדם. יצויין, כי בשתי הישיבות לא נכחו השרים שרון ולוי. רוב שרי הליכוד תומכים בקיום הבחירות הפנימיות במרכז „חירות" במהלך חודש יוני, ואילו השר לוי ותומכיו מעוניינים שהן יתקיימו בחודש אוגוסט.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
עמק חפר

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזאת הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה עמק חפר בקשה למתן הקלה בגוש 8567 חלקה 53 – משב כפר הרא"ה.

ההקלה המבוקשת היא כדלקמן:
קו בנין צדדי 2.70 מ' במקום 4.00 מ' ללא פתחים.

כל מי שיש לו התנגדות למתן ההקלה רשאי להגיש התנגדותו המנומקת לועדה בתוך 14 יום מפרסום הודעה זו.

ע. דובבי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ובניה
עמק חפר

אלדובי שנפגע בראשו

(המשך מעמוד 1)

בקבוצת מטיילים יהודים הם הגורמים העיקריים להתפתחותו של האירוע וסיומו הטראגי.

ב. תכנון הטיול ותיאומו עפ"י הנוהלים – היו מונעים את האירוע ותוצאותיו הטראגיות.

ג. רשלנות בהפעלת הנשק, חוסר זהירות וזריזות יתר בלחיצה על ההדק היו גורמים מסייעים להסלמת האירועים".

האלוף מצנע מסר כי יוזם הטיול, מתכננו והאחראי עליו היה מנחם אלון שלא תיאם את הטיול עם הצבא. הוא אומר שבעת ישיבת המטיילים במעיין, החלו ערבים להתקרב אליהם ורומם אלדובי הלך לכיוון מיידי האבנים וירה יריות בודדות מתמ"ק „עוזי". מנחם אילון אסר עליו להשתמש בנשק שלא במצב חירום והשניים החלו להתווכח על כך, תוך החלפת מהלומות ביניהם.

אלדובי החליף את נשקו והחל יורה ברובה M־16 לעבר כ־200־100 ערבים שהתקהלו על הגבעות מסביב. הוא ירה לאות אזהרה לכיוון הכרם הצפוני מזרחי ומירי זה נהרג מוסא צאלח דאוד, שעמד בטווח של כ־50 מטרים, ממנו והיה במנוסה.

האלוף מצנע שיבח את התנהגות הנערים המטיילים שדאגו לא להתפנות מהמקום כל עוד הם מודאים שכולם נמצאים.

תרצה פורת נורתה מרובהו של רומם אלדובי. כתגובה אינסטינקטיבית לאחר שנפגע בראשו – הסתובב אלדובי לאחור וירה בכיוון שטוח־מסלול. בשלב זה נהרגה תרצה פורת ז"ל. בשלב זה עדיין לא נאבק אלדובי כדי למנוע את חטיפת נשקו.

השערת המטיילים שהושלך עליהם רימון או מטען־נפץ נשללה ע"י מומחי הרד"ת.

האלוף מצנע הוסיף עוד כי משטרת ישראל היא שתצטרך להחליט אם להגיש תביעה נגד מישהו או מהאחראים לטיול וכי הנושא עדיין בטיפולה. נגד אותו של הצעיר הערבי שפגע באבן בראשו של [illegible] יוגש כתב אישום.

ברשיע מאשימים התקשורת

מועצת יש"ע תקפה אתמול את התקשורת והזהירה מלתקוף את צה"ל כפי שעשתה לאחר הארוע בביתא.

בהודעת מועצת יש"ע נאמר: „המועצה מביעה פליאה על שהתקשורת מרכזת את עניינה באפשרות (הרגשה במקור) שתרצה פורת נהרגה מרובהו של רומם אלדובי. מוזר ותמוה מדוע במקרה ביתא התקשורת ברובה מגמדת ומטשטשת את אחריותם העיקרית של הרוצחים הפורעים, כפי שקבע דו"ח אלוף פיקוד המרכז, ומנסה לתלות ברומם אלדובי את האחריות לאירוע".

„אביב לעבודה" בגבעתיים פתח אירועי 1 במאי

מאת נתן דונר, סופר „דבר"

החגיגה הראשונה לאירועי אחד במאי 1988 נערכה אתמול בארגון מרשים שנשא את השם „אביב לעבודה" התקיים בחסות מועצת פועלי גבעתיים, באצטדיון הכדורסל בגבעתיים.

כ־2000 אורחים, חניכי הנוער העובד והלומד בגבעתיים, ילדים, צפו במופע אור קולי משולב ובהופעה אמנותית משובחת.

את הבאים ברכו מזכיר מועצת פועלי גבעתיים אפרים שטנצלר, ראש עיריית גבעתיים יצחק ירון, ושר הכלכלה והתקשורת גד יעקבי.

„דמשק תשחרר 2,000 עצורים פלשתינים"

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לעניני ערבים, המזרח התיכון

אבו איאד, עוזרו הראשי של ערפאת, הודיע אתמול, כי הרוב מבין כ־2,000 עצירים פלשתינים בסוריה ישוחררו בימים הקרובים, במסגרת נרמול היחסים בין סוריה לאש"ף.

בראיון שפורסם אתמול ביומון „מידאיסט מירור" המופיע בלונדון, פירט אבו איאד את סעיפי ההסכם שהושג בין סוריה לאש"ף בעת ביקורו של ערפאת בדמשק. לדבריו, הסכם זה קבע עמדה משותפת לגבי הסעיפים הבאים:

- תמיכה בהתקוממות בשטחים הכבושים, שאותה יש „לתגבר ולהרחיב".
- דחיית תוכנית השלום של שולץ, „משום שאין היא מתחשבת בזכויות הלאומיות של הפלשתינים ונוגדת את שאיפות הערבים".

נוביק יוועד עם היל ומרפי בוואשינגטון

מאת סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר")" נמרוד נוביק, יועצו של שר החוץ שמעון פרס, הגיע הלילה לוואשינגטון לשיחות עם אנשי ממשל, קונגרס והקהילה היהודית. בין היתר יוועד עם צ'ארלי היל, עוזרו האישי של שר החוץ שולץ, עם תת השר לעניני המזה"ת ריצ'ארד מרפי, עם הממונה על נושאי המזה"ת במועצה לבטחון לאומי דניס רוס ועם מנהל איפאק, תום דיין.

נוביק מבקר בוואשינגטון בתקופת בשליחות השר פרס מאז התחדשו מאמצי ארה"ב לקדם את תהליך השלום במזה"ת.

הרוצח הפתיע את משה בן־צור בשנתו ודקר אותו לאחר מאבק

המשטרה חוקרת נסיבות הרצח של סגן מנהל סניף „דבר" בחיפה

מאת יוסי ליבוביץ'
ואריאלה ראובני
סופרי „דבר"

עובד מערכת „דבר" בחיפה, משה בן־צור, בן 46, משכונת נווה־שאנן בחיפה, נרצח בלילה שבין יום שלישי ליום רביעי בביתו באחוזה, לאחר מאבק אלים עם תוקפו.

בן־צור נרצח ככל הנראה במכשיר חד. ההשערה היא כי הופתע על־ידי רוצחיו כאשר ישן, נאבק בום ואז נדקר.

מן המשטרה נמסר, כי עדיין לא ברורה סיבת המוות המדויקת ומה הרקע למעשה. חוקרי משטרת חיפה אינם מוציאים מכלל אפשרות כי הרצח בוצע לאחר נסיון שוד. המשטרה הטילה איפול מלא על החקירה המתבצעת בידי יחידת „מאגר חוקרים" בחיפה בראשותו של רב־פקד יצחק טיילר.

אחיו של משה בן־צור סיפר כי המנוח היה אדם דתי שאהב לעזור לכולם. אדם שלא היו לו אויבים.

הידיעה על הרצח האכזרי של משה בן־צור מחיפה היכתה בתדהמה את בני משפחתו, קרוביו, חבריו לעבודה וידידיו.

את הגופה המגואלת בדם גילה הבן עמית, בן 20, שבא בשעות הבוקר אל דירת האב, שהתגורר בגפו בקומה ראשונה בבית בן ארבע דירות ברחוב התיכון בנווה־שאנן. כבר בכניסה לדירה, הנמצאת בחלקו האחורי של הבית גילה הבן סימני דם, אשר העידו על המאבק האלים שהתרחש בתוכה. הבן הזעיק את המשטרה שפתחה בחקירה.

החקירה במקום הרצח נמשכה שעות ארוכות. המשטרה סגרה את הכניסה לדירה בחבלים ומנעה את הכניסה אל סביבת הדירה ואל חצר הבניין. שכנים ובעלי חנויות בסביבה סרבו לשוחח על המקרה ואף נמנעו מלהשיב על השאלה אם שמעו קולות או רחשים חשודים מהדירה בשעות הלילה. כפי שנודע, חזר בן־צור אל דירתו סמוך לשעה 22.00 בלילה והספיק לשוחח טלפונית עם ידידים סמוך להרצחו.

משה בן־צור

משה בן־צור נולד בשנת 1942 להורים שומרי מסורת והוא דור שביעי בישראל. עם גיוסו לצה"ל התנדב לצנחנים ושימש כחובש גדודי. אחרי מלחמת יום כיפור החליט לחזור בתשובה, חבש כיפה וגידל זקן.

בשנת 1979 הצטרף לעובדי המנהלה של „דבר" בחיפה, ושימש כמנהל סניף קריות־זיוים. לפני שלוש שנים התמנה לסגן מנהל סניף „דבר" בחיפה. היה פעיל בארגוני ציבור שונים, סייע בהקמת בית הכנסת הספרדי בנווה־שאנן והשתתף בחוג ללימודי קבלה בעיר. באחרונה הצטרף אל קבוצת מתנדבים במשטרת ישראל, נשא עימו כרטיס מתנדב של המשטרה ומעת לעת השתתף במבצעים משטרתיים, כשהוא לבוש במדי משטרה.

לפני שנה נפרד מאשתו. השאיר שני בנים ובת, שני אחים ושתי אחיות. הלווייתו תיערך היום בבית העלמין הישן בחיפה.

בת 15 מתה מפציעה בשכם

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

עאריג' אדריק, בת 15, מהכפר אדריק סמוך לשכם מתה אתמול בבית החולים בשכם לאחר שנפצעה מאש חיילי צה"ל שערכו סריקות בכפר שלשום בערב. בחברון נעצרו שלושה שוטרים ערבים מחשש שהותזה עליהם חומצה לאחר שחזרו לשרת במשטרה.

הממשל הישראלי הודיע אתמול כי בני משפחות שירצו לבקר אצל אסירים בכתונים יזדקקו מעתה לאישורים מיוחדים של הממשל. עד כה היה זה הצלב האדום שהסדיר וסייע לעריכת הביקורים בבתי הכלא. מקורות הצלב האדום אמרו אמש שאינם יודעים על תקנה חדשה זו והם ממשיכים לארגן את הביקורים בבתי הכלא כדרך שנהגו כל השנים. סופר „דבר" מציין, כי רק במתקן הכליאה החדש בקציעות שבנגב (שזכה לכינוי אנצאר־3) נעשו הסדרי הביקורים ע"י צה"ל ואילו כדי לבקר בשאר בתי הכלא צריך להירשם ולהעזר בשירותי הצלב האדום. שלושה אסירים מהמתקן בקציעות פנו אתמול בעתירה לבג"צ באמצעות עו"ד פליציה לנגר והם תובעים להעבירם למתקני כליאה בתוך השטחים (כפי שהיה נהוג עד עתה) משום שהעברתם לתוך שטח ישראל נוגדת את האמנות הבינלאומיות בנוגע לשטחים כבושים.

יצויין כי תקנה חדשה זו של הממשל נעשתה כדי ללחוץ על האוכלוסיה הערבית להחזיר את החיים למסלולם. בכל פניה לממשל הישראלי נדרשים תושבי השטחים להציג אישורים על תשלומי מסים, חידוש אגרות רכב וכד' וכן על תשלומים לעיריות וזאת לאחר שמשך החודשים האחרונים היתה עליה תלולה במספר התושבים שהפסיקו לשלם את התשלומים השונים. אישור התשלומים לעיריות נועד לחזק את מעמדן נוכח הדרישות החוזרות ונשנות בכרוזי מפקדת ההתקוממות הקוראות להתפטרות העיריות.

פגיעות בשוטרים

בחברון התיזו אתמול בבוקר אלמונים חומצה בפניהם של שלושה שוטרים ערבים במרכז העיר. השוטרים שנפגעו אושפזו בביה"ח בירושלים. מעשה זה בוצע לאחר ששוטרים אלה חזרו בהם מהתפטרותם.

רענן נעים וגדליה גל נבחרו מטעם מחוז המושבים

אפרים שלום לא ייכלל ברשימה לכנסת הבאה מטעם „העבודה"

מאת עליזה ולך,
כתבת „דבר" לעניני התיישבות

חברי הכנסת לשעבר רענן נעים ומזכיר תנועת המושבים גדליה גל, נבחרו אמש למועמדי מחוז המושבים לרשימת מפלגת העבודה לכנסת הבאה. [illegible]

רענן נעים, מרמות נפתלי, צבר 130 קולות מבין 245 חברי מועצת מחוז המושבים שהשתתפו בהצבעה ונבחר לנציג הראשון של המחוז. לנציג השני נבחר גדליה גל מכפר ויתקין, שזכה ב־121 קולות. ח"כ אפרים שלום, שזכה במקום השלישי, לא יכהן אפוא בכנסת הבאה. יצויין, שהנציג הרביעי, על־פי דירוג הקולות היה איתן ליף, יו"ר המועצה האזורית גולן.

במחוז הדרום גבר אמש [illegible] מ"מ ראש עיריית אשדוד, על שאול בן־שמחון, [illegible] קיבל 73 קולות.

בבחירות שהיו שלשום במחוז יהודה הכנס [illegible] להתמודדות על מקום ברשימת „העבודה", בשלב הדירוג במרכז המפלגה, יגיע זכי נסים, מזכיר מועצת פועלי ראשון לציון, שגבר עליו.

רק שני מחוזות מבין 16 מחוזות „העבודה" עדיין לא בחרו את נציגיהם: מחוז דן ודרום, שיקיים את הבחירות ב־5 במאי, ומחוז הנגב, שעדיין לא נקבע לו מועד לקיום בחירות חוזרות.

שפייזר לא מוותר לבייגה

מיכאל בר־זוהר, שזכה במספר הקולות הגבוה ביותר במחוז תל־אביב, בתחילת השבוע, הודיע למזכיר המחוז, המועמד השני, ח"כ אליהו שפייזר, כי בכוונתו להתמודד על מקום בעשיריה הראשונה בסיבוב הדירוג במרכז.

ח"כ שפייזר כינס אמש קבוצה של חברי מחוז שהם חברי מרכז המקורבים אליו. מטרת הכינוס היתה שיוצא ממנו „קריאה" של המקורבים אל שפייזר להתמודד על מקום בעשיריה הראשונה בתוקף מעמדו כמזכיר המחוז, בעיקר כדי לחבל במאמציו של בר־זוהר.

מזכירות אגף וחברות במפלגת העבודה החליטה שחברות־המרכז יתייצבו סביב שמונה מבין 15 הנשים המתמודדות על מקום ברשימה לכנסת, לפי החלוקה הבאה: שלוש חה"כיות המתמודדות במרכז המועצת הערבית גלי כרכבי ועוד ארבע נשים שהן פנים חדשות, בלי לנקוב בשמותיהן.

בנה הבניה לישראל בע"מ
ISRAEL BUILDING BANK LTD.

תמצית המאזן ליום 31 בדצמבר 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש דצמבר 1987
(בשקלים חדשים)

	ליום 31 בדצמבר 1987	ליום 31 בדצמבר 1986*
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	4,895,963	3,419,722
פקדונות בבנקים	601,977	66,141
ניירות ערך	2,635,746	2,224,288
הלוואות לציבור	15,426,946	7,159,648
בניינים וציוד	3,965,682	3,942,625
נכסים אחרים	1,022,651	1,529,720
	28,548,965	18,342,144

	ליום 31 בדצמבר 1987	ליום 31 בדצמבר 1986*
פקדונות הציבור	13,605,832	4,643,737
פקדונות והלוואות מבנקים	3,652,063	5,989,136
פקדונות למתן הלוואות	3,835,904	198,640
התחייבויות אחרות	367,692	537,726
סך הכל התחייבויות	21,461,491	11,369,239
הון עצמי	7,087,474	6,972,905
	28,548,965	18,342,144

תמצית דו"ח רווח והפסד
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש דצמבר 1987
(בשקלים חדשים)

	1987	1986
הפסד מפעולות רגילות לפני מיסים	1,387,013	618,205
הפרשה למיסים	–	167,397
הפסד מפעולות רגילות לאחר מיסים	1,387,013	785,602
חלק הבנק בהפסדי חברה בת שלא אוחדה	51,673	593
הפסד לשנה	1,438,686	786,195

דו"ח על השינויים בהון העצמי
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987
מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש דצמבר 1987
(בשקלים חדשים)

	1987 הון וקרנות הון	1987 עודפים (הפסדים)	1987 סה"כ הון עצמי	1986 הון וקרנות הון	1986 עודפים (הפסדים)	1986 סה"כ הון עצמי
יתרה לתחילת השנה	15,946,996	(8,974,091)	6,972,905	13,689,783	(8,187,896)	5,501,887
הנפקת הון (כולל פרמיה)	1,269,525	–	1,269,525	2,257,213	–	2,257,213
קרן הון בחברה בת שלא אוחדה	283,730	–	283,730			
הפסד לשנה	–	(1,438,686)	(1,438,686)	–	(786,195)	(786,195)
יתרה לסוף השנה	17,500,251	(10,412,777)	7,087,474	15,946,996	(8,974,091)	6,972,905

* מוין מחדש

הדו"חות הכספיים המלאים והמבוקרים נמצאים לעיון במשרדי הבנק

מעריב-עכשיו
קרא במעריב יום ו':

מעריב מעניק לך חדשים העונים לדרישות שלך

בבית המשפט המחוזי
בתל־אביב־יפו

ת.א. 303/88

בענין: פקודת החברות (נוסח חדש) התשמ"ג – 1983
ובענין: פינוק בע"מ – להלן – „החברה"
ובענין: עובדי פינוק בע"מ, מיוצגים ע"י ב"כ – עוה"ד נ. הורנשטיין ו־א.ג. הורנשטיין, משד' רוטשילד 97 תל־אביב 65225.

נמסרת בזה הודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל על ידי בית המשפט המחוזי בתל־אביב הוגשה ביום 12 בפברואר 1988 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי המבקשים הנ"ל ועל פי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט הנזכר לדין ביום אחד בספטמבר 1988 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, רשאי להופיע בשעת הבירור, אם בעצמו אם באמצעות עורך הדין שלו והעתק מן הבקשה הזאת יינתן לכל נושה או משתתף של החברה הזאת הדורש אותו מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעדו.

נ. הורנשטיין – עו"ד
שד' רוטשילד 97 תל־אביב.

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור הבקשה האמורה חייב לבשר, או לשלוח ע"י הדואר, לחתום לעיל הודעה על רצונו זה. ההודעה תציין את השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, את השם והכתובת של הפירמה והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או עורך הדין שלו או שלה (אם יש להם כזה), וצריך למסור או – אם היא נשלחת ע"י הדואר – צריך לשלחה בזמן שיספיק לבוא לידי החתום לעיל לא יאוחר משעה 12.00 של יום 31 באוגוסט 1988.

מועצת פועלי ת"א–יפו
אגודת פועלי היהלומים

לידיעת נציגי הסיעות וציבור הבוחרים

ועדת הבחירות המקומית תקבל רשימות המועמדים למועצת האגודה של פועלי היהלומים ביום חמישי 28.4.88 בין השעות 10.00–15.00 במועצת פועלי ת"א בית ברנר קומה ב' חדר 220.

יו"ר ועדת הבחירות

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

משרדי המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

עברו זמנית

למשרדי טנא בע"מ,
שבשוק הסיטונאי בתל־אביב

טלפונים: 9־03־5610145

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י | **הסתדרות עובדי הטקסטיל ההלבשה העור והמכבסות**

ועדת הבחירות המרכזית לועידת הסתדרות עובדי הטקסטיל ההלבשה העור והמכבסות מודיעה בזה לסיעות בהסתדרות הכללית להגיש לה את רשימות המועמדים לועידה השלישית של הסתדרות הטקסטיל ההלבשה העור והמכבסות. לפי לוח המועדים של הבחירות (שיערכו ביום שלישי ו' סיון תשמ"ח 24.5.88).

המועד האחרון להגשת רשימות המועמדים חל ביום ט"ז באייר תשמ"ח 4.5.88

הסיעות מתבקשות להגיש את רשימות המועמדים משעה 9.00 ועד שעה 16.00 בבית הועד־הפועל של ההסתדרות (תל־אביב ארלוזורוב 93) חדר 442.

הוא הדין לגבי ועדות הבחירות המקומיות שיקבלו את רשימות המועמדים למועצת האגודות המקצועיות במועצת הפועלים באותם הזמנים כנ"ל.

מאיר הדרי
יו"ר ועדת הבחירות המרכזית

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו
של חברנו

דב יזהר (איזידר) ז"ל

ההלוויה התקיימה במשקנו ביום ד' 27.4.88

המשפחה
ובית גבעת חיים מאוחד

מג'יד אבו־רביע על כוונת שריד לחון רוצחי אביו:

לא נסכים לחנינה אפילו אם נקבל תיק בממשלה

תקרית מביכה בין דרוזים לבדואים בהלוויית הגשש אתמול

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

„לא נסכים לחנינה או לחמלה, אפילו אם יתנו לנו תיק בממשלה הבאה. כל משפחת אבו־רביע מלוכדת בעניין זה", כך הגיב אתמול מג'יד אבו־רביע, בנו של חבר הכנסת הבדואי חמד אבו־רביע ז"ל, על המלצתו של שר המשפטים, אברהם שריד בפני נשיא המדינה, להקל בעונשם של רוצחי אביו, האחים הדרוזים סייף והאיל מועדי, המרצים עתה עונש מאסר עולם. ח"כ השייח חמד אבו־רביע נרצח, כזכור, בירושלים בינואר 1981, על רקע סירובו לפנות את מקומו בכנסת לשייך הדרוזי ג'אבר מועדי.

מג'יד אבו־רביע, בן ה־34, מורה ומחנך בבית הספר היסודי הנושא את שם אביו בעיירה כסייפה בנגב, אמר אתמול: „ציפינו לכך שתהיינה פניות לנשיא המדינה בעניין זה וידוע לנו שיש גורמים פוליטיים מאחורי כוונות אלה, שמעודדים את הפשע. הפושעים וכוונת השר ונשיא המדינה היא מכה למשפחה ומכה לבדואים".

מג'יד אבו־רביע אמר עוד, כי גם אם בני המשפחה יפנו לשרים, איש לא יאזין לטענותיהם מכיוון שלדבריו, מעמדו של השייח מועדי חזק ואיתן משלהם, שכן הוא פעיל מאוד למען גיוס דרוזים לצה"ל. יצויין, כי בראיון שנתן מג'יד אבו־רביע לפני כארבע שנים לסופר „דבר" בנגב, הוא העריך כי בסופו של דבר יזכו בניו של מועדי לחנינה וישוחררו מהכלא בתוך מספר שנים. באותו ראיון, נישאל מג'יד, האם תהיה נקמת דם, כפי שמכתיבה המסורת הבדואית. „אני יכול לדבר רק בשם בני משפחתי" אמר אז מג'יד „לא ניזום שום פעולה שנועדה לנקום את דמו של אבינו. יחד עם זאת, איננו אחראים לכל יוזמה בכיוון זה מצד גורמים אשר אינם קשורים לבני משפחת אבו־רביע".

יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי, מוסר כי תקרית מביכה שבנס לא הדרדרה לאלימות, אירעה אתמול מול קברו הפתוח של סמל רמזי חוחש, הגשש הבדואי ממושב יערה שנפל בקרב מול המחבלים.

התקרית אירעה כאשר השייך הדרוזי ג'עבר מועדי הגיע לבית הקברות ביערה כדי להשתתף בהלוויה כשהוא מוקף ברבים מבני עדתו. המכובדים הבדואים לא הסכימו לכך ששיך ג'עבר, שבנו עדיין יושבים בכלא בגין רצח השייך הבדואי חמד אבו רביע, יטול חלק בהלוויה. הם קראו לעברו בזעם: „מי שיש לו דם בדואי על הידיים ולא נערכה איתו כל סולחה, אסור שיהיה כאן".

שיך ג'עבר טען להגנתו, כי הוזמן להלוויה ואין לו כל כוונה לעזוב. סביבו התקבצו עשרות דרוזים שיצרו חומת מגן חיה. כשגברו הצעקות בין הצדדים התערב בוויכוח ח"כ אמנון לין. הוא הציע לערוך את ההלוייה בכבוד ולשמור את הרגשות בלב.

שלטונות צרפת והתקשורת מנסים לשכך את בהלת האשכוליות

מאת גדעון קרן, סופר „דבר"

פאריס (מיוחד ל„דבר") הפירסומים עשו אתמול הכל כדי להרגיע את הצרכנים בנושא פרשת האשכוליות המורעלות. הרשת הראשונה של הטלוויזיה הראתה רוכבים בשוק עם פרי הדר „יפו", ושודרן מהדורות החדשות הבית: „כל הפרי המוצע אכלו הבוקר אשכוליות, וכולם בריאים ושלמים".

שר הצרכנות הצרפתי ז'אן ארתואי הורה לפקחיו לבצע בדיקות מדגם של פרי הדר מישראל בנקודות מכס ואצל היבואנים. אך ממשרד הצרכנות נמסר, כי עד כה לא העלו הבדיקות דבר וכי הן מהירות ולא צריכות לעכב את המשך שיווקו של פרי הדר הישראלי בשווקים.

המשרד פרסם הודעה ארצית ותמוכים תשובים, כי מעבר לכמות קטנה של אשכוליות שהורעלה לא הוכיחו האיטלקים, כי מדובר במשהו שמעבר לפעולה חד פעמית.

בנציבות השוק המשותף וגורמי התאום האירופים חזרו לנקוט צעדי מניעה וביקרו אך פנו לאיטלקים להעביר מידע מפורט יותר על הממצאים והיקפם. היבואנים בצרפת אמרו, כי ימשיכו לייבא פרי הדר ישראלי וכי לדעתם אין סיכון של הרעלה ומדובר במקרה בודד.

במועצה לשיווק פרי הדר אין עדיין הערכות לגבי הנזקים שנגרמו כתוצאה מהדווחים על המצאות רעל מסוכן באשכוליות ששווקו לאיטליה, שבעקבותיו הורו שלטונות איטליה להחרים את כל האשכוליות בשווקים, בחנויות ובמזונים בכל רחבי המדינה. מוסיף המועצה לשיווק פרי הדר [illegible] כי לא נמסר על מקרי הרעלה דומים בארצות אחרות ברחבי אירופה וכי בשלב זה עסוקים אנשי המועצה באיסוף נתונים. לדעתו, מוקדם עדיין להעריך את ההשפעה של מקרי הרעלה על היקפי השיווק לחו"ל, רק בעוד כיומיים תהיה אפשרות לעשות כן. הוא ציין, כי לא נתקבלו הודעות על ביטול בהזמנות של משלוח פרי הדר לחו"ל.

בדנמארק יזם אתמול גוף מקומי, „ארגון הדנים ידידי הקיבוץ", מבצע לא שיגרתי, שאותו כינו בשם „תפוזים למען השלום". במסגרת המבצע, שאליו התגייסו חברים בארגון, נמכרים ברחובות תפוזים מישראל ונמסר מידע על תדמיתה של ישראל לשלום.

בכמה ערים ועיירות לא הורשה קיום המבצע, אך הסיבה שנמסרה היתה חוקי עזר מקומיים, האוסרים על מכירת פירות ברחוב.

הכנסות המבצע מוקדשות לתנועות השלום בישראל, ויוזמי המבצע מקווים, כי הוא יעורר את ההדים הרצויים גם בתוך תחומי ישראל.

רעל או צבע?

באיטליה מתבררת בינתיים והולכת בהלת ה„אשכוליות המורעלות" כבהלת שווא.

ייתכן מאוד שהתמצית הכחולה שנמצאה באשכוליות אינה רעל, אלא פשוט צבע.

בדיון שערך אתמול הסנאט האיטלקי בנושא הודה שר הבריאות דונאט־קטין, שגם העכברים שעליהם נוסו אשכוליות ללא התמצית מתו. גבי רוב העכברים שעליהם נוסו האשכוליות „המורעלות" בריאים ושלמים.

מסמך

(המשך מעמוד 1)

עשרות ערבים במרחקים העולם על עשרות מטרים בודדות מיידים אבנים ומתגרים במטיילים.

ד. המאבטח רומם־אל־דובי הולך לכיוון מיידי האבנים ויורה מספר יריות בודדות מנשק תמ"ק עוזי.

ה. המשך תנועת המטיילים בוואדי מלווה בזריקת אבנים והתגרויות (אמונה אליהו נפגעת בשלב זה מאבן בירכה) כאשר על הגבעות מסביב ובסמוך למטיילים מתרכזים כ־200–100 ערביים מקומיים.

ו. במהלך התנועה בוואדי אוסר מנחם אילן על רומם־אל־דובי להשתמש בנשקו אלא במצבי חירום. על רקע זה מתקיים ביניהם בכל הנראה עימות מילולי ופיזי, ויכוח זה מתחיל עוד בחניית הבוקר במעיין רוג'אב.

ז. במהלך התנועה בוואדי מחליף המאבטח רומם אלדובי את נשקו עם מנחם אילן ובשני אירועים נפרדים יורה ברובה ה־M־16:

1. ירי הוזרה לכיוון הרכס הצפון מזרחי עליו התגודדו מקומיים, מירי זה נהרג מוסא צאלח דאוד שעמד בטווח של כ־50 מ' והיה במנוסה.

2. בויכוח עם מקומי הנערך במרחק של כ־30 מ' מקבוצת המטיילים מבצע המקומי נסיון לחטוף את נשקו של המאבטח רומם אל־דובי. המאבטח נחלץ מהנסיון, מתרחק מספר צעדים לאחור, יורה ופוצע המקומי בבטנו (תייסיר סאלח עזילי).

ח. מכאן ואילך מאלצים המקומיים את המטיילים ללכת לכיוון הכפר ביתא תוך כדי איומים, התגרויות אם כי ללא הפעלת אלימות פיזית. המטיילים מובלים לכפר באונס, תחת לחץ וללא ברירה אלא להכנע לדרישת ההמון.

האירועים בכפר ביתא

א. בכפר ביתא מובלת הקבוצה כאשר היא מוקפת בהמון רב של ערבים הממשיכים בהתגרויות. במרכז צועד המאבטח רומם אלדובי כאשר המטיילים מגוננים עליו מפני נסיונות לחטוף את נשקו.

במרכז הכפר נזרקת אבן ע"י אחותו (מונירה דאוד) של ההרוג מהוואדי (מוסא סלאח דאוד), שהיא גם אישתו של הפצוע מהוואדי (תייסיר) על המאבטח רומם אל־דובי.

ב. מכאן מתחילה התפרעות המונית הכוללת התנפלות על המטיילים, זריקת אבנים וחפצים שונים ומכות במקלות ומכל הבא ליד. ההתפרעות נמשכת זמן קצת ומסתיימת לאחר שהתושבים מבחינים כי יש נפגעים רבים בין המטיילים, ומתחילות קריאות שיש הרוגים ופצועים ברחובות והכום אף נוטשים את הכפר.

ג. בסופה של ההתפרעות מוטלת במקום גופתה של תרצה פורת ז"ל, מקומי הרוג, מקומי פצוע, רומם אל־דובי פצוע קשה ומרבית המטיילים חבולים ופגועים.

ד. ההשערה שעל המטיילים נזרק רימון או מטען מאולתר נשללה.

ה. האפשרות שנשק נוסף (מעבר לתמ"ק עוזי ורובה ה־M־16) היה בשימוש כלפי המטיילים באירוע במרכז הכפר בביתא לא הוכחה.

ו. תרמילים מרובה גליל שנמצאו באיזור מרכז הכפר הובהר שנורו ע"י כח צה"ל שנכנס לכפר לאחר האירוע (עפ"י עדותו של מפקד הכח אל"מ שבב).

ז. לאפשרות שמישהו מהערבים המתפרעים השתמש בכלי הנשק, שנחטפו מהמטיילים לא נמצאו תימוכין.

ח. פעמיים לפחות יורה המאבטח רומם אל־דובי בזמן הארוע במרכז הכפר ביתא:

1. כתגובה אינסטנקטיבית לאחר שנפגע מאבן בראשו יורה רומם אל־דובי מספר כדורים תוך כדי שהוא מסתובב לאחור. באותו ירי זה נורים לפחות חלק מהכדורים בכיוון שטוח מסלול.

2. מספר כדורים נורים תוך כדי מאבק על נשקו של רומם אל־דובי. (המאבק מתרחש כ־30 מ' מאיזור הירי הראשון).

הפגיעה של תרצה פורת

א. תרצה פורת ז"ל נהרגה מפגיעת קליע בעל קוטר בינוני ומהירות לוע גבוהה. מלבד פגיעת הקליע אין בראשה או בגופתה של תרצה פורת ז"ל פגיעה כלשהי אחרת.

ב. מכלל העדויות והממצאים ניתן להגיע למסקנה שתרצה פורת ז"ל נורתה מנשקו של רומם אל־דובי בכל הנראה כאשר הגיב באופן אינסטנקטיבי על פגיעת אבן בראשו.

השתתפות התנהגות תושבי הכפר

א. הארוע מתחיל כאשר עשרות תושבי הכפר מתחילים בהתגרות ואלימות כלפי קבוצת המטיילים בהיותם בוואדי במרחק מה מהכפר. בהמשך ולאחר היפגעות שניים מתושבי הכפר ע"י מאות מהתושבים הממשיכים בהתגרויות ומאלצים את הקבוצה לנוע לכיוון מרכז הכפר. לאחר זריקת האבן על רומם אל־דובי מתנפלים עשרות מתושבי הכפר על הקבוצה כאשר מאות נוספים מסביב תורמים להתלהטות הרוחות ע"י קריאות הסתה וזריקת אבנים.

ב. מעטים מתושבי הכפר (עד כעשרה) לוקחים חלק פעיל בנסיונות להרגעת הרוחות, סיום חילוץ ומתן עזרה רפואית למטיילים.

פעולות הענישה בשטח

א. בהסתמך על עדויות על השתתפות (הפעילה במיוחד) של מספר תושבים מהכפר ביתא מוחלט:

1. על פיצוצם של 13 בתים.

2. גירוש ששה מתוך הפעילים המרכזיים (לחם עבר עשיר בהשתתפויות בפעילויות נוספות).

3. המשך מעצרם וחקירתם של מעל 40 מתושבי הכפר והכנת כתב אישום נגד חלקם הגדול.

הערה: בדיעבד הסתבר, שאחד הבתים פוצץ בטעות. ייעשה לפיצוי המשפחה.

התנהגות קבוצת המטיילים

יש לציין את התנהגותם הבוגרת והאמיצה המלוכדת של קבוצת הנערים והנערות לאורך כל הטיול ובעיקר במצב הקשה מאוד אליו נקלעו במרכז הכפר ביתא. לאחר שאחראי הטיול מנחם אילן שכב מחוסר הכרה, המאבטח רומם־אל־דובי פצוע קשה, תרצה פורת ז"ל הרוגה. הנערים והנערות פגועים וחבולים לא מאבדים את עשתונותיהם ומסייעים אחד לשני ומסרבים להתפנות כל עוד לא מאתרים את כל חבריהם.

סיכום

א. המוטיבציה והתוקפנות של ערבים מקומיים והכוונות לפגוע בקבוצת מטיילים יהודיים הם הגורמים העיקריים להתפתחותו של של הארוע וסיומו הטרגי.

ב. תכנון הטיול והתיאומו עפ"י הנהלים היו מונעים את הארוע והתוצאותיו הטרגיות.

ג. רשלנות בהפעלת הנשק, חוסר זהירות וחריזות יתר בלחיצה על ההדק היו גורמים מסייעים להשלמת האירועים.

בתוכנית „נייטליין" של איי.בי.סי. ששודרה אתמול מירושלים

הפלשתינים דרשו להציב מחיצה כדי שלא ייראו „במו"מ עם הח"כים"

מאת סופרת „דבר" בירושלים

התוכנית הפופולארית „נייטליין" הועברה אתמול בשידור חי מתיאטרון ירושלים בשעה 6:30 בבוקר לפי שעון ישראל, כלומר 11:30 בלילה לפי שעון אמריקה.

לתיאטרון הוזמנו 600 אורחים ערבים ויהודים ששימשו כצופים, מוחאי כפיים ושואלי שאלות לפאנל שישב על הבמה. טד קופל, השדרן הפופולארי, נמרץ ומקצועי הצליח במשך שלוש שעות להעביר תוכנית שהוגדרה על־ידו כקשה. מצד ימין של הבמה ישבו הישראלים: ח"כ אהוד אולמרט ואליהו בן־אלישר (ליכוד), חיים רמון (מערך) דדי צוקר („רצ"). מצד שמאל ישבו הפלשתינים: סעיד עריקאת מאוניברסיטת אנג'ח בשכם, חנה מיכאל אשרואי מבירזית וח"ד שאפי, מנהל „הסהר האדום" בעזה. במרכז הבמה הוצבה מחיצת עץ, לפי דרישת הפלשתינים, כדי שלא ייראה כי הם מנהלים מו"מ או דיאלוג עם הצד שמנגד. בירכתי הבמה הוצבה תפאורה: חומת העיר העתיקה על צריחיה ומסגדיה, הכותל המערבי ושערי החומה הנעולים.

הוויכוח היה קשה. במהלכו הצליחו הפלשתינים לאמר את הכנסת הישראלים. אולמרט: „מעולם לא שמעתי מכם הערבים את המילה פשרה". חיים רמון: „הדבר החשוב ביותר הוא להפסיק את שפיכות הדמים. אני מייצג 50 אחוז מהציבור הישראלי שמוכן לתת שטחים תמורת שלום. אתם מוכנים?". עריקאת: „אנחנו אומרים לא לכיבוש, כן לשלום מאוזן. אנחנו רוצים עצמאות ומדינה פלשתינית בגדה, בעזה ובירושלים". צוקר: „עד שלא תכיר בזכויות שלי כעם לגור כאן – לא יהיה שלום בינינו". צוקר תקף את הפלשתינים, שטענו כי המצב בשטחים דומה לנאציזם, ואמר כי ההשוואה היא שטות מוחלטת. בקהל ישבו ערבים שהגיעו מעזה ומהגדה וישראלים מתנועות השלום: „שלום עכשיו", „המזרח אל השלום", קבוצה של מתנחלים ופעילי מפלגות.

בתום התוכנית הארוכה שוחח קופל עם העיתונאים. הוא אמר כי הדבר הקשה ביותר היה להביא את הפלשתינים לפאנל, וכי איי.בי.סי. הכינה ארבעה פאנלים אלטרנטיביים. לדבריו, מובארק וחוסיין סרבו להופיע בשל השינויים שחלו בשבוע האחרון במזרח התיכון, רצח אבו־ג'יהאד ונסיעת הפיוס של ערפאת לדמשק. „האם תבוא שוב בשנה הבאה?" נשאל קופל וענה: „תנו לי יום לחשוב על כך". צוות ההפקה של איי.בי.סי. מונה למעלה מ־50 איש. הציוד, שכולל מצלמות, חדר בקרה, אמצעי תקשורת, מכשירי אפקטים ועוד הגיע בשיירה אווירית מניו־יורק דרך לונדון לישראל. הבוקר יועבר בשידור חי ראיון עם שר החוץ שמעון פרס.

לאחר ההיתקלות השנייה תוך יממה וחצי:

בסך הכל עוד יום שיגרתי לאורך הגבול – סיכם אחד מקציני ,גבעתי'

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

„זה בסך הכל עוד יום שגרתי לאורך גבול הצפון", אמר אתמול קצין חטיבת גבעתי בתום הקרב שבו הרגו חיילי החטיבה שני מחבלים בגזרת הר דב בהתקלות שנייה בתוך יממה וחצי, במקום באותו אזור.

אתמול בצהריים נתקלו החיילים בחוליית מחבלים, הרגו את שני המחבלים באזור הר דב ומייד לאחר מכן נטסו במסוק מיוחד שהעמיד לרשותם הצבא להלווייתו של מפקדם במושב מגדיאל ליד כפר סבא. בערב כבר שבו לצפון והשתתפו בתחקיר המפורט על ההתקלות שהיתה בצהריים. „זוהי שגרה צפונית", אמר הקצין.

בפיו של נשיא המדינה חיים הרצוג היו רק מילים טובות על החיילים עם הכומתות הסגולות. „כולם יכולים ללמוד הרבה מאוד ממה שקרה שלשום", אמר הנשיא „כי מה שקרה הוא למעשה המאפיין את רוח היחידה בצה"ל ומכבר את כל מה שאנחנו יכולים להתגאות בו בכבוד. מפקד בראש – היתה ותהיה המסורת של צה"ל. זה כאב, אבל נותן רגש של גאווה".

דורון לוין, חייל מגדודו של שמוליק כבר מסכם את שלושת החודשים בגבול הצפון ומגדיר את פעילות הבטחון השוטף כ„מעניינת". ניכר בו ובחבריו שטרם התאוששו מנפילתו של מפקדם. „הציור שלו, אני בטוח, הוא ללכת בעקבותיו. הוא אמר לנו תמיד שהמטרה שלנו זה להגן על ישובי הצפון. נלך בעקבותיו. אתמול ירדנו מהר עם ראשים מורכנים, אבל עכשיו, אחרי שחיסלנו עוד שני מחבלים, ההרגשה השתפרה".

חברו, משה כלב מירושלים מציין, כי גבול הצפון כיום הוא קו חם מאוד ומחייב הרבה דריכות ומתח „לפחות זאת אני מעדיף להיות כאן ולא בעזה. פה יותר מעניין. ההבדל שכאן אתה עושה הכל בלב שלם. מחבל שבא לכאן רוצה רק להרוג ואז יש לנו הוראות ברורות – לפתוח באש. כאן אתה מוריד כל דבר שזז. בעזה יש לך הוראות מתי ואיך לפתוח באש וכל מיני בלגנים, אז אתה לא פותח באש ואתה צריך להחזיק את עצמך כל הזמן מול הקללות שלהם. כאן אנחנו לא מתבלבלים".

יגאל מלרבי ממסילת ציון ולהצטייר בהרבה עירנות ומוטיבציה „ופתות כתורות בבסיס". סגנו של שמוליק המג"ד, שנהרג בהתפשת אתמול עם חייליו על שני המחבלים מבטיח כי האווירה שהשרה שמוליק על החיילים תימשך. „רצינו לבצע את המשימה בצורה מושלמת עבור ישובי הצפון כמו ששמוליק ביקש", אמר. אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד מסכם ואמר: „הגדוד הזה עושה תעסוקה קשה מאוד עם הרבה מאוד התקלויות ופעילות מבצעית ועשה זאת בצורה ראויה להערכה. בנחישות, במסירות ובנכונות להסתער כמו שצבא צריך לעבוד".

„בשל אטימות מכוונת ואי־נכונות למו"מ":

אלמוזלינו תתבע להפקיע מו"מ הבריאות מידי נסים והאוצר

מאת רנקה הרניש, סופרת „דבר"

האוצר מגלה אטימות מכוונת ואי־רצון לקיים משא ומתן בתום לב עם קבוצות עובדים שונות במערכת הבריאות. כתוצאה מכך, הוא גורם אנדרלמוסיה מוחלטת בבתי החולים הציבוריים והריחתה של הרפואה הפרטית – על סמך טענה זו קוֹמדת לבקש שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו מראש הממשלה יצחק שמיר להפקיע מידי משרד האוצר את הסמכות לניהול משא ומתן עם עובדי מערכת הבריאות.

שר האוצר משה נסים אמור היה לחזור לארץ אתמול בלילה ואלמוזלינו אמרה, כי היא קוראת לנסים, „בשובו לארץ 21 יום של שהות בחו"ל, לגלות גמישות והבנה לבעיות מערכת הבריאות אחרת סיבלם של אלפי חולים ירבוץ על מצפונו".

מהיום מתרחבים העיצומים במערכת הבריאות. בנוסף לרופאי קופת חולים מחדשים את מאבקם הרופאים המרדימים לאחר שהמשא ומתן עם האוצר נכשל והופסק. היום משביתים המרדימים ניתוחים אלקטיביים בבתי החולים „רמב"ם", „מאיר", „ביקור חולים" ובבית החולים בצפת. ביום א' ישבתו ניתוחים אלקטיביים בבתי החולים „איכילוב", „הרמל", „פוריה" ו„שערי צדק". עובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים מאיימים להשבית את כל מערכת האישפוז הממשלתית ביום א' הקרוב, אם לא יקבלו במשכורת הקרובה תשלום מלא עבור השעות הנוספות שביצעו בעיקבות השביתה. עובדי המעבדות בשירות המדינה העלו אתמול איום בחידוש העיצומים, אם לא ישתתף מייד המשא ומתן איתם על תביעותיהם לשיפור שכרם. עובדי המעבדות הפסיקו רק לפני שבועיים עיצומים ממושכים על בסיס הבטחת משרד הבריאות לפעול במשרד האוצר לקידום תביעותיהם.

בבתי החולים של קופת חולים מבצעים היום ניתוחים דחופים בלבד. המרפאות והמכונים סגורים ובבתי החולים הפסיכיאטריים ובית החולים השיקומי „לווינשטיין" ממשיכים בקבלה סלקטיבית של חולים שמופנים לאישפוז.

לסופרת „דבר" נודע, כי אתמול הוזמנו ראשי הטיבת רופאי בתי החולים של קופת חולים לפגישה עם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות חיים הברפלד.

עובדי המינהל והמשק יקבלו מקדמה על חשבון השעות הנוספות

מאת אמנון אמר, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

משרד האוצר החליט לשלם לעובדי המינהל והמשק בבתי החולים הממשלתיים תמורת השעות הנוספות שביצעו בפועל.

יחד עם זאת, החליט האוצר שלא לכבד את הבקשות לתשלום עבור 300 אלף שעות נוספות פיקטיביות שהוגשו לו בעקבות הוראה של מנכ"ל משרד הבריאות. לדברי האוצר, שולבו חלק מהבקשות לתשלום עבור השעות הנוספות הפיקטיביות בטפסים הרגילים לדיווח על שעות נוספות שבוצעו בפועל. בשל כך הורה המשרד שלא לכבד טפסים אלו עד לסיום הבדיקה שתערוך בנושא נציבות שירות המדינה.

בוועדה המכינה לוועידת קופ"ח:

קיסר: לא אסכים שהממשלה תתפש אפיק הכנסה בגבייה ישירה מחולים

מאת רנקה הרניש, סופרת „דבר"

מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר אמר אתמול באופן חד־משמעי שלא יסכים לכך שהממשלה תרחוף את קופת חולים הכללית לתפש אפיק הכנסה חדש על ידי גביה ישירה מהחולים כדי לשחרר את עצמה מאחריותה למערכת המספקת שירותי בריאות ל־83 אחוז מכלל אוכלוסיית ישראל.

בהופעתו אתמול בוועדה המכינה לוועידת קופת חולים, שתכנס בסוף חודש מאי, הסביר קיסר, כי ההכנסה האפשרית מהטלת תשלום על ביקור אצל רופא תסתכם בכ־40 מיליון ש"ח, והגביה עצמה תעלה כ־50 אחוז מההכנסה. לדברי קיסר, הממשלה לוחצת על פתרון זה, לא בגלל חישובים תקציביים, אלא כדי להכניס עיקרון חדש של תשלום ישיר מהחולים וכל פעם שיתעוררו בעיות המימון, תדרוש את העלתו.

קיסר הזכיר, שלפני מספר שנים השתתפות הממשלה בתקציבה של קופת חולים הכללית היתה בשיעור של 30 אחוז, בערכים של היום זהו סכום של 650 מיליון ש"ח, בשנה שעברה ירדה השתתפותה ל־80 מיליון ש"ח, ובתקציב הנוכחי רק 20 מיליון ש"ח, שהם אחוז אחד בלבד מתקציבה של קופת חולים לשנת התקציב 1988/89, המסתכם בשני מיליארד ש"ח.

קיסר צופה משבר בלתי נמנע במערכת הבריאות אם לא תוגדל השתתפות הממשלה בתיקצוב. העזועים במערכת הבריאות הם פונקציה של המחסור בתקציב. „המערכת סובלת מאי שקט מתמשך זה ארבע שנים ועולם כמינהגו נוהג" – טען קיסר והטעים „הממשלה בשלמת מס שפתיים בלבד לסבלם של החולים ובונה על כך שהחולים הם אנונימיים". קבוצות מגובשות יודעות להגן על עצמן והממשלה מתחשבת בכל קבוצה פוליטית, ארגונית וכלכלית. „איך החולים יכולים להתארגן כאשר הם נאבקים על חייהם?" – שאל קיסר.

בדבריו על הריאורגניזציה הצפויה בקופת חולים הכללית, שעיקריה נדונו בוועידת ההסתדרות האחרונה ויובאו לאישור בוועידת קופת חולים, ציין קיסר, כי קופת חולים צריכה לבדוק את עצמה בלי סנטימנטים ואין שום דברים מקודשים מלבד השמירה על רפואה שוויונית. „רפואה שוויונית, טובה ושווה לכל נפש, היא הערך העליון, על כל יתר הדברים אני מוכן להתפשר", אמר מזכ"ל ההסתדרות.

לא יוגש ערעור על קולת עונשו של ואנונו

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

פרקליטות המדינה החליטה לא לערער על קולת עונשו של מרדכי ואנונו.

החלטת פרקליטות המדינה נמסרה אתמול לשר המשפטים אברהם שריד, שסבר כי יש לערער על עונשו של ואנונו שנידון ל־18 שנות מאסר בפועל רגיל, ולא ל־20 שנה שהוא העונש המרבי על האישומים.

בפרקליטות המדינה סוברים כי אין להטריד את בית המשפט העליון בערעור זה, מאחר שמדובר בהבדל לא משמעותי בעונש.

פלוגת מג"ב תאבטח את ואדי ערה

מאת מרדכי תליליה, סופר „דבר"

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה, ניצב שלמה הררי שנפגש אתמול יחד עם מפקד מרחב העמקים, ניצב משנה דוד מוביב, עם ראשי הרשויות הערביות והיהודיות וראשי הציבור באיזור ואדי ערה הודיע על החלטה להקמת פלוגת משמר הגבול שתתמקם באיזור ויהיה תפקידה לשמור את הסדר הציבורי ובטחון התושבים באיזור.

ראשי הרשויות הדגישו את הטיפול הטוב והסלחני של המשטרה באירועי יום האדמה ושיבחו את התאפקות המשטרה לקיום ההבטחה שלא להכנס לתוך הישובים הערביים, דבר שסייע בידי ראשי הציבור לשמור על השקט.

כן צויינו שלמרבית האירועים שקרו באיזור ואדי ערה היו אחראים תושבים מהגדה ולא היו תופעות נרחבות של הפרות סדר בישובים עצמם. יחד עם זאת צויינו שיום האדמה מהווה עבור התושבים הערבים יום מיוחד במינו ויש להתחשב בכך. מפקד המרחב, סגן ניצב דני טכיה, הדגיש שבתקופה האחרונה נרשמו 48 אירועים של הפרות סדר ידויי אבנים, זריקת בקבוקי תבערה, ציור סיסמאות והנפת דגלי אש"ף. המשטרה, אמר מפקד המרחב, הצליחה לפענח יותר משליש המקרים ונגד 15 חשודים הוגשו כתבי אישום לבתי המשפט. בכוונת המרחב להעמיק את החקירה ולעצור את כל החשודים.

ח"כ דדי צוקר מבקש לבדוק

מחשוב משרד הדתות יספק מידע על פסולי חיתון?

מאת סופרת „דבר" בכנסת

ח"כ דדי צוקר מר"צ פנה השבוע ליו"ר המועצה לשמירת צנעת הפרט ומאגרי מידע, מנכ"ל משרד המשפטים חיים קלוגמן, כדי שהמועצה תבדוק האם מבוצע מחשוב של עבודות משרד הדתות אין בו משום פגיעה בתוך צנעת הפרט.

ח"כ צוקר אומר כי מיפרט המופיע במכרז מעורר חשד כי אם יוממש המכרז כלשונו וכרוחו ניתן יהיה לאתר באמצעות מאגר הנתונים במשרד קבוצות שונות באוכלוסיה שלחוגים חרדים יש עניין באיתורם.

לדבריו, יש חשש שהמשרד יוכל לאסוף נתונים על ממזרים ופסולי חיתון, או על ילדים מאומצים ושאר פעולות שיפגעו בצורה אנוש בזכויות יסוד של אזרחים.

נדחתה בקשת בל"ל לעכב את הסדר „כוכב השומרון"

מאת סופר „דבר"

בקשתו של „בנק לאומי לישראל" ו„סולל בונה" לעכב את ביצוע ההסדר הנושים שהושג על־ידי כונס הנכסים של חברת „כוכב השומרון", ד"ר יעקב נאמן, נדחתה על־ידי בית המשפט המחוזי בירושלים, וההסדר נכנס לתוקפו מיידי.

בהחלטתו, קבע שופט בית המשפט המחוזי בירושלים יעקב בזק, שאין לעכב יותר את ביצוע ההסדר שאושר על־ידי אסיפת הנושים, משום שמדובר בפרויקט בנייה גדול ביותר, עיר שלמה, שההסדר נותן לה תקווה של שיקום ופיתוח. ההסדר יפתור את בעייתם של בעלי דירות שהשקיעו מיטב כספם לשם רכישת דירות בעיר עמנואל, והתמוטטות „כוכב השומרון" עלולה להותירם ללא הכספים וללא הדירות.

השופט בזק קרא לנושים לחדול ממלחמתם הבלתי תכליתית ולתת יד לכונס הנכסים לשקם את החברה ואת העיר עמנואל. על פי ההסדר, תחזיר קבוצת היזמים הראשונה של „כוכב השומרון" בראשות איש העסקים מרדכי זיסר לכונס הנכסים 5.3 מיליון דולר. סכום זה שולם להם ב־1983 מכספי החברה, כאשר פרשו ממנה וכונס הנכסים קבע שעסקה זו היתה בין הגורמים העיקריים להתמוטטות החברה ב־1985. 3 מיליון מסכום זה ישולמו במזומן.

מוסיקה

תוכנית שכולה רוסית

מאת יהודה כהן

במורת המוסיקה הקלאסית הקלה הגישה אמש התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוח זאב דורמן תוכנית שכולה רוסית ומעניין, כי גם הקונצרט הבא לסדרה יהיה במעט כולו רוסי.

כ„הפתעה" הביאה התזמורת יצירה ידועה ואהובה בלבוש לא מקובל: „תמונות בתערוכה" של מוסורגסקי – לא בתזמורו של ראוול, אלא זה של המנצח הסובייטי סרגיי גורצ'אקוב, שעשה עבודה זו בשנות החמישים, לא כדי לדחוק את גרסתו של ראוול אל הצל, אלא כדי – כפי שהוא טוען – להקנות לנוסח התזמורתי אופי יותר „רוסי", תוך נסיון לנחש כיצד היה עושה זאת מוסורגסקי עצמו.

תזמור זה, הצעיר מזה של ראוול בעשרים שנה פחות בהיר ואפילו קצת כבד, ומשום כך הוא מתאים מן הסתם יותר לאוזן הרוסית, אם כי במקומות רבים השפיע גורצ'אקוב מתזמורו של ראוול. באיזו מידה חשף דורמן את התבליל לא ניתן לשפוט בלי לראות אותו. על כל פנים, יש להודות לדורמן על היוזמה.

הכנר בוריס בלקין ניגן את הקונצ'רטו של צ'ייקובסקי בהברקה אך לא באופן משכנע, מה גם שליווי התזמורת בניצוח זאב דורמן לא היה מדוייק, לא מאוזן ולעיתים קרובות חזק מדי. בראשית התוכנית ניגנה התזמורת בניצוח דורמן בתנופה את הפתיחה לאופרה „רוסלאן ולודמילה" מאת גלינקה.

שלם את המע"מ וסע!!!

אפשרות ל־100% אשראי עד 33 חודש.

לבחירתך 12 דגמים שונים.

ההצלחה המסחרית של השנה - פורד טרנזיט החדשה

פרטי האשראי במשרדי החברה ובסוכנויות

פורד נותן לך יותר

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ מפיצי פורד בישראל

הכנס עוד היום לסוכן פורד.

מימוש רווחים וירידות שערים

● הירידה ברווחיות של הבנק הבינלאומי השפיעה על מצב הרוח בבורסה ● ירידות נרשמו במניות המשתנים נטיה חיובית יותר שרדה במניות ההופשיות ● בשבועות האחרונים עלה שוק המניות ממדד של 75 עד 88, תהליך מימוש הרווחים נראה כטבעי בשלב זה בהנחה שהמגמה החיובית תתחדש בקרוב ● הון בהיקף נרחב עדיין ממתין לרכישת מניות במידה ותופגן יציבות ● קרנות הנאמנות רכשו אתמול סחורה רק בירידות תוך הפגנת תמיכה מועטה ● התעוררות מחודשת במניות סקטור הנפט עם התחדש השמועות לגבי קידוח כוכב החדש והמשך המעורבות של קבוצת ארמנד המר בתחום חיפושי הנפט ● עיסקה גדולה מחוץ לבורסה במניות כלל ישראל בוצעה במחיר גבוה ממחיר השוק ● קיטון בנפח הכספי, יציבות בבנקאיות, שקט בשוק השחור 1.65, יציבות בריבית ● פרשני קונצרן כלכלי גדול – מניות רבות נסחרות במחירי רכישה אטרקטיביים ● נמשכת פעילות ערנית במניות אינטרגמא, פרוטרום, לודזיה, מבני תעשיה ונוספות

מאת שמואל רוזנבלום*

מימוש הרווחים בשוק המניות התרחב אתמול בעיקר במניות הכבדות שנסחרו בירידות שערים של 2% עד 4% לערך. פירסום המאזן של הבנק הבינלאומי שהצביע על קיטון ברווחיות הוסיף אתמול תולשה לתהליך המימוש שמלכתחילה יתכן והיה עובר באורח מעט סביר יותר. מימוש הרווחים נראה כתהליך טבעי והגיוני לאחר עליות השערים בשבועות האחרונים שהתבטאו בעיקר במניות המשתנים. במניות ההופשיות נרשמה אתמול מגמה חיובית יותר שכן בחלק ניכר מהן שחיקת השערים הזה ביותר. קשה להעריך את מגמות המסחר בבורסה בימים הקרובים אף שתחושות סוחרים ומקורבים הינה אופטימית למדי. מניות הכשרת הישוב ירדו אתמול כ־3% לאחר שלשום הן עלו 22%. הפער נכון לאתמול בין מחיר הצעת הרכש לציבור לבין מחיר השוק הינו כ־7% לערך ולפיכך ירידת השער אתמול מפתיעה מעט שכן הסיכון ברכישה נראה נמוך למדי. מניות הבינלאומי ופ.י.בי. ירדו כ־3.5%. ירידות בשיעור דומה נרשמו גם בכלל נדל"ן אפריקה ונוספות. במניות ההופשיות נרשמה כאמור מגמה חיובית יותר. במהלך המסחר בלטו עליות בקרמני 5 +5.8%, ברוך 1 +9.1%, יענא +10%, ניקוב +4.7%, אינטרגמא 5 –1.1%, ציון 5 +7.7% ורבות נוספות. קליטת הצעים סבירה בלטה במבני תעשיה אופציה, פרוטרום, רלתא גליל ונוספות. היום מקווים בבורסה כי תופגן יציבות תוך נטיה לעליות שערים קלות במניות שנשחקו באורח בולט אתמול. בבורסה מאמינים כי קרנות הנאמנות ומשקיעים מוסדיים לא יחפצו לאובדן המומנטום החיובי ששרר עד כה בבורסה. מניות הרשימה המקבילה ריכזו תנודות שערים חדות בסקטור הנפט ובמניות כמקס, פרומאסבסט, רסקו, ברשון ונוספות.

שוק המניות – ראי מבני

מימוש הרווחים בשוק המניות התרחב אתמול באורח משמעותי בעיקר במניות המשתנים. שוק המניות עובר מימוש מעשי כבר שלושה ימים רצופים כאשר בימים הקודמים נרשם בעצם מימוש זה לוקס בעליות שערים. במהלך השבועות האחרונים עלה מדד המניות בבורסה מרמה של 75 לערך עד לרמה של כ־88 לערך. זהו ללא ספק עליה שבעקבותיה צפוי לבוא מימוש רווחים של ממש במיוחד לאלה הפעילים לטווחי זמן קצרים המעוניינים לממש רווחי הון במהירות רבה יחסית. שני נתונים עיקריים ימשיכו לקבוע את מגמות השוק בטווח הזמן הקרוב: א. התנהגות אפיקי ההשקעה האלטרנטיביים בשוק ההון, ב. העניין במידה ויופיע מצד ציבור המשקיעים במהרה בשוק המניות. במידה ואכן הריבית השיקלית תשמר על רמה גבוהה והמשק לא יתרחשו זעזועים חריגים עשוי הצבור לנטות לבחון את אפיקי ההשקעה שלו גם לכיוון המניות. אין ספק שגישמת הפעילות בשוק סמונה בנריחת הון חדש ותהליך זה יתבצע רק במידה ותופגן יציבות של ממש. לאור המתרחש בבורסה ניתן להאמין (ואולי גם לקוות) כי מדד המניות הישוב סביב רמה של 85־83 בטרם יקבל תאוצה מחודשת לכיוון 95־91 לערך.

הכשרת הישוב – מימון מעניין

בבורסה נפוצו שלשום שמועות כי בעת העליה החדה בשיעור 22% במניות הכשרת הישוב מכרה קבוצת גמרודי כמות מניות גדולה לצורך מימון הצעת הרכש למניות הצבור. קבוצת גמרודי אמורה לרכוש כ־6000 ע.נ. מניות הכשרת הישוב בשער 69000 בעוד שמכירת המניות היתה במחיר נמוך בשיעור של כ־4% בשער 66197. הצעת הרכש של גמרודי אמורה להתפרסם עד סוף חודש מאי ובמסגרתה תרכוש החברה מניות בשווי של 4.2 מיליון שקל מהציבור. שלשום מכרה הקבוצה (לדעת פרשנים) מניות בשווי של כ־1.4 מיליון שקל במחיר נמוך מהצעת הרכש. מימון ביניים בשיעור של למעלה מ־4% נראה דווקא פתרון הגיוני.

יוניטרסט – קרן סיכון

חברת יוניטרסט פירסמה תשקיף לקרן נאמנות חדשה בשם "דיק" אשר תשקיע לפחות 51% מנכסיה במניות הרשימה המקבילה. מנהלי יוניטרסט מאמינים כי במסגרת החברות הנכללות ברשימה המקבילה ניתן לאתר חברות בעלות סיכויי צמיחה וגידול נאותים ולפיכך הסיכוי במוצבים מסויימים מקביל לסיכון במידה ואכן תחזיות אופטימיות יאומתו. יוניטרסט בניהול עובר בדיעור הינה חברת בורסה ותיקה והיא מנהלת בהצלחה שתי קרנות נאמנות מוכרות אשר הצליחו להתברג בצמרת קרנות הנאמנות עד כה. מקורבי השוק מעריכים כי לקרן החדשה ימצאו משקיעים שינסו לגוון את השקעתם במניות.

מדריכי בורסה

חברת היעוץ "מיטב" בניהולם של ה"ה סטפק וסימנובסקי פירסמה לפני כשבוע מדריך מניות חדש ומהודר בשוק ההון. המדריך כולל מידע נרחב אודות החברות שמניותיהן נסחרות בבורסה תוך פירוט נתונים עיקריים להכרת החברות. בין הנתונים המופיעים במדריך ניתן למנות את תחומי העיסוק של החברה, הרכב הבעלות ופיזור המניות, היקף המכירות, רווח לחמש השנים האחרונות, יחסים פיננסיים ונתוני מאזן. המדריך מפורסם במהדורה ערוכה באורח נאה.

תשואות שנתיות בבנקאיות פריזן 1988

איי.די.בי. רג'	12.51%	פועלים ע"ס	12.58%
איי.די.בי. ב'	12.28%	פועלים מבוכרות	1.27%
איי.די.בי. בכורה א'	12.52%	פועלים מוכ"ן	12.35%
אגוד	12.31%	כללי א'	11.69%
דיסקונט ב'	12.76%	בל"ל סטוק	12.53%
דיסקונט ב'	12.56%	מימון וסחר 1	12.90%
מזרחי ע"ש	12.12%	מימון וסחר 5	12.15%
מזרחי מוכ"ן	13.28%		

תודעות הבורסה

הבינלאומי – ברבעון הראשון של 1988 הרויח הבנק הבינלאומי 11.6 מיליון שקל בהשוואה לרווח בשיעור 14.5 מיליון שקל ברבעון המקביל אשתקד. הירידה ברווחים (20%) נובעת מהחלטת הבנק ליצור רזרבה נוספת לחובות מסופקים מעבר לנדרש. התשואה על ההון בבינלאומי הסתכמה ב־13.4%, שיפור קל לעומת אשתקד.

אלקו – בתשעת החודשים שהסתיימו בדצמבר 1987 הרויחה החברה 598 אלפי שקל בהשוואה להפסד בסך 2.7 מיליון שקל בתקופה המקבילה אשתקד.

תיאו – בשנת 1987 הרויחה החברה 907 אלפי שקל לעומת 498 אלפי שקל בשנת 1986.

נאות אביב – ב־15 החודשים שהסתיימו בדצמבר 1987 הרויחה החברה 681 אלפי שקל.

אריס – החברה הודיעה על כוונתה לאחד את שני סוגי המניות לסוג מניות אחד. המסחר במניות אריס יתחדש היום לאחר הפסקת מסחר ארוכה.

הילן – בתשעת החודשים האחרונים של 1987 הרויחה הילן 590 אלפי שקל.

יהוד אלקטרה – בשנת 1987 הרויחה החברה 101.5 אלפי שקל.

בנק עצמאות – ברבעון הראשון של 1987 הרויחה החברה 488 אלפי שקל בהשוואה לסך של 466 אלפי שקל אשתקד.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים ● מאה שערים

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אוה"ת ש	18650	10.0	+150	+.8	+20.0
מסנות 1	1270	3085			-1338
מסנות 5	685	6336			-4709
כללי לא בהסדר 1	14601	60.0			-14.0

בהסדר ההצמדה ל־88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ר ל־88	106750	558			+21.0
אידיבי ב' ל־88	106700				
אידיבי בב"א 88	643197	1.0			-2.0
איגוד 1 ל־88	79500	17.0			+42.0
דיסקונט ב' ל־88	136800	5.0	+700	+.5	+87.0
דיסקונט א' ל־88	136325	166	+100	+.1	+110
מזרחי ש"ה ב־88	15875		-100	-.6	-2.0
מזרחי ש' ל־88	43851	758	-150	-.3	-546
מזרחי מ' ל־88	44030	20.0	+50	+.1	+100
הפועלים מבכ ל־88	97900				-1.0
הפועלים ש' ל־88	72488	414			+94.0
הפועלים מ' ל־88	72580	100			+10.0
כללי א' ל־88	185400	30.0			+19.0
כלל ש"ה 7 ל־88	8920				
בל"ל סטוק ל־88	46070	754			+40.0
בכלל 711 ל־88	17350	250	+200	+1.2	+745
מימון וסחר 1 ל־88	61120	17.0	+100	+.2	+113
מימון וסחר 5 ל־88	31050				

בהסדר ההצמדה ל־89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אידיבי מ"ר ל־89	132270	55.0			+46.0
אידיבי ב' ל־89	--- לא נסחר				
אידיבי בב"א ל־89	--- לא נסחר				
איגוד 1 ל־89	98100	2.0	-300	-.3	-2.0
דיסקונט ב' ל־89	--- לא נסחר				
דיסקונט א' ל־89	169310				
מזרחי ש' ל־89	54970	94.0	+700	+1.3	+253
מזרחי מ' ל־89	--- לא נסחר				
הפועלים ש' ל־89	89750	61.0	+100	+.1	+117
הפועלים מ' ל־89	90100	6.0	-600	-.7	-6.0
כללי א' ל־89	231800				
בל"ל סטוק ל־89	56890	286	-300	-.5	-223

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	23437				
לאומי משכנתאות ש	8200	62.0	+200	+2.5	+106
לאומי משכנתאות ב	8100	14.0	+300	+3.9	+20.0
כרמל ש	6100	65.0	+190	+3.2	+57.0
פיתוח המשכ' 1	2300	451	+47	+2.1	+499
משכן ב ש	3648	752	+70	+2.0	+1248
עצמאות 0.1	16425				
בינלאומי למשכ' 1	6741	45.0	+60	+.9	+16.0
טפחות מבכ ש	25000	10.0	+160	+.7	+10.0
טפחות רג ש	23100	182			+136

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
החקלאות מבכ א	--- לא נסחר				
החקלאות מבכ ג	--- לא נסחר				
לאומי תעשיה א ש	12400	100			-42.0
פתוח תעשיה מבב	--- לא נסחר				
פת תעש בב ג	--- לא נסחר				
פת תעש בב גג	--- לא נסחר				
פת תעש בב גגג	--- לא נסחר				
פת תעש בב ד	--- לא נסחר				
פת תעש בב דד	--- לא נסחר				
מרכז קבלנים 5.0	2662 תב	3863	+242	+10.0	+3931
תעודות בב	--- לא נסחר				
כלל ליסינג 0.1א	20551	5.0			+3.0
כלל ליסינג 0.5ב	18561		-189	-1.0	-18.8

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איילון בטוח 1	115.0	4000	+2.0	+1.8	+583
אירגון ביטוח 1	107.5	4400	-1.0	-.9	-3224
אדיס 0.1	--- הפסקת מסחר				
אדיס א 0.5	--- הפסקת מסחר				
בטוח משנה 1	345	793	+5	+1.5	+655
בטוח משנה 5	179.5	2607	+3.5	+2.0	+2323
בטוח משנה אפ 2	230	850	-2	-.9	-980
בטוח מש' שה-אפ	107.5	10000	-5	-5	-18000
הדר 1	150.0	20768	-2.0	-1.3	-1243
הדר 5	118.0	20476			+16178
הדר אפ 2	119.0	12601	-3.0	-2.5	-6152
הפניקס 1	545	5109	-5	-.9	-1033
הפניקס 5	419	1528	+9	+2.2	+1847
המשמר-הראל 1	4850	310	-200	-4.0	-309
המשמר-הראל 5	4908	637	-100	-2.3	-726
כלל ביטוח 1	319	6382	+2	+.6	+12045
כלל ביטוח אפ'	75.0	32645	+3.0	+4.2	+45141
כלל ביטוח אג"ח	98.5	28100	+.5	+.5	+18900
מנורה 1.0	1446	12.0			-12.0
מנורה 5.0	1050	150	-28	-2.6	-108
סהר ביטוח 1	--- הפסקת מסחר				
סקוריטס 1	864	2766	+16	+1.9	+7437

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	268600	30.0			+25.0
אלקו 0.1	9451*	50.0	+94	+1.0	+17.0
* ביצוע חלקי 77.90%					
אלקו 0.25 ש	5770	464	+120	+3.3	+440
אלקטרה 0.1	1980	1088			+174
אלקטרה א 0.5	1400	839			+169
אלקטרה אפ 5	909	810			-1240
אלקטרה אגח 3	141.0	38500	-5	-4	-54235
אורית 0.02	14455	127			-236
כלל אלקט' אפ א	470	1110			-490
כלל אלק אגח 1	101.0	17508	-5	-5	-2500
ספקטרוניקס 1	1150	420	+10	+.9	+1518
ספקטרוניקס 5	825	884			+916
פריכסגבר 1	--- הפסקת מסחר				
פריכסגבר 5	--- הפסקת מסחר				
ביקון 1	2300	170	-100	-4.2	-516
ביקון 5	1420	543	-40	-2.7	-788
קובנשיין 1	2570	43.0	+1		+129
קובנשיין 5	2088	1.0	-1	-1	-1.0
ת.א.ת. 1	790	200			+340
ת.א.ת. 5	408	9990	-17	-6.0	-14140
תדאה 1	798	9120			-4188

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
א.מ.בללבנין 1	175.0	28412	-5.0	-2.8	-60223
א.מ. בנין אפ א	605	1300	-6	-1.0	-600
א.מ.בנין אגח א	136.5	4000			+3285
אקרשטיין 1	413	1000	+8	+2.0	+1870
אקרשטיין 5	285	2480	+3	+1.1	+9900
אקרשטיין אפ א	343	2740	-14	-3.9	-2330
אקרשטיין אג"ח 1	150.0	15000	+1.0	+.8	+15000
האחים בלום 1	97.0	10080	+2.0	+2.1	+5530
האחים בלום אפ	51.0	7561	-2.5	-4.7	-15895
מגדל השן 1	980	16820			-9052
מראיקה 1	--- לא נסחר				
מראיקה 5	1408				-2.0
נגב קרמיקה 1	341	11126			-10029
נגב קרמיקה אפ	150.0	9018	+5.0	+3.5	+8218

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אבן 5	1745	5726			+611
אליאנס ב 200.0	--- הפסקת מסחר				
גל תעשיות 1	319 תב	1111	+20	+6.7	+2300
גל תעשיות 5	228 תב	1250	+14	+6.5	+2800
גל תעשיות אפ	66.0 תב	6600	-4.0	-5.7	-10538
גל תעשיות אגח 1	102.0				+8400
דשנים 0.1	3690	80.0			-25.0
דשנים 0.5	1715	501	+6	+.3	+10.0
חישה בכימל 10.0	--- הפסקת מסחר				
ליפסקי 1.0	1895	200	+35	+1.9	+300
מקסימה 1	629		+13	+2.1	+1000
מקסימה 5	418	1000	+4	+1.0	+1000
סנו 1.	21300	61.0	-200	-.9	-62.0
סנו 5.	18600	30.0	-400	-2.1	-66.0
פריקלאס 1	577	2760			-44.0
פריקלאס אפ 1	155.0	9780			+561
קים 1	3500	28.0			-28.0
קים אפ 2	3290	151			-21.0
קים אגח 1	121.0	18000			-18000
תיא 5	4600	584	+180	+4.1	+554
פרוטארום 10.0	487	7144	-10	-2.0	-12415

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כתר 1	134.0	19000	+1.0	+.8	+2200
הפרון 1	6079	54.0	-120	-1.9	-54.0
הפרון 5	4000	50.0	+100	+2.6	+50.0
ת.מ.ן. 1.0	6500	50.0			-30.0
יעה 1	2323	285	+23	+1.0	+485
לכידי אשקלון 1.	788	1420	+8	+1.0	+725
מלקם ב 0.5	25452	20.0	+252	+1.0	+1.0
קרגל 1	715	3250			-4150
קרגל אפ 1	396	700	-4	-1.0	-700
רים 1	313	657	-10	-3.1	-657
רים 4	156.5	1500			-1500
תעל ב 2	--- הפסקת מסחר				

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אגרין 1	183.0	1009	+3.0	+1.7	+359
אגרין 5	99.0 תב	9915	-11.0	-10.0	-12441
חסיט יד 1	1818	13.0			-13.0
ה.ג.פלק 1	1050	349	+30	+2.9	+229
ה.ג.פלק 5	941				

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	10730	682	-250	-2.3	-448
כור בכר 1.0	6610	445	+30	+.5	+230
כלל תעש אפ ד	138.0	41168			+10386
כלל תעש אגח 6	111.0	60780			+59880

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אמיש ש	5250 תב	5.0	+305	+6.2	+5.0
אידיבי פית אמצ	3283	620			+686
אידיבי פית אגחא	105.8	34000			+30598
אלבר 1	1040	1810			+1240
בזלת השקעות 1	1911				
בזלת אפ א	885 תב	50.0	+70	+8.6	+50.0
בזלת אגח 1	110.5	3080	-1.0	-.9	-5000
דנבאר 1	539				-249
דנבאר 5	438				
חברה לישראל 5	3090	539			-187
וולפסון 0.1	115900				
וולפסון 1.0 ש	20600	4.0			-4.0
אמבא א 0.5	18200	21.0			+18.0
השק דיסק אפ	870	3726			+1350
השק דיסק אגח א	112.0	1500			-1500
מזרחי השק ש	29200	69.0			+73.0
בנר השק אגח 124	14601				
חירון 1	1350	759			+384
חירון 5	680	1680			-662
יעמר 1	2394	165	+2	+.1	+118
יעמר 5	1820	176	-8	-.4	-236
יצא ש	14500	86.0	+100	+.7	+179
ירדן א 0.1	1100	95.0	+29	+2.7	+306
כלל ישראל 50.0	1048	972			-222
מגור 1	587	1505			-389
מגור א 5	418	500	+8	+2.0	+220
מגור אפ ב	148.0	5040			-1807
מגור אג"ח 1	132.5	12000			-2236
סהר פיתוח 3	--- הפסקת מסחר				
פו השק ש	2231	370			+160
פמה א' 1	--- הפסקת מסחר				
פמה 5	--- הפסקת מסחר				
פריון ב 0.2	11749	411			+8.0
קרדן 1	110.0	12704			+16162
קרדן 5	69.5	100	-1.0	-1.4	-3185
קרדן אפ 2	51.0	15046			+14446
קרדן אגח 1	111.0	3000	+1.0	+.9	+10000

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גזית מ	209 תב	500	-23	-9.9	-500

מסחר ושרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
צור שמיר 1	255	500			-1758
ציון החזקות 1	2716	19.0	+29	+1.1	+15.0
ציון החזקות 5	985 תב	124	+70	+7.7	+908

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אינטרגאמא 1	808	535	+1	+1	+185
אינטרגאמא 5	629	8578	+7	+1.1	+7817
כלל עזרא 1	530	2372			-803
מאיר עזרא אפ 2	174.0	1850	+5	+3	+1350
כלל סחר אפ ד	324	28924			+2156
כלל סחר אגח 2	148.5	1574	-1.5	-1.0	-5294
קריסטל 1.0	--- הפסקת מסחר				
רפק 1	12270				
רפק 5	15600	12.0	-100	-.6	-12.0
שופרסל א' 0.02	1102	2783	-35	-3.1	-2234
שופר-סל אפ ד	4485	1633	+1		+701
שופר-סל אגח א	112.0	65650			-43040

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אסותא 0.01	359	307	+1	+.3	+693
מבנות הספקה 1	458	6500	+2	+.5	+8281
מבנות הספקה 5	207*	5201	+19	+10.1	+7575
* ביצוע חלקי 87.30%					
מבנות הספקה אפ	178.0	34463			-21747
מבנות הספקה אגח	95.5	41600	-5	-.5	-70440
קידר הספקה 1	535	1750			-1282
קידר הספקה 10	196.0	13695	-4.0	-2.0	-13037
מוסכי ערובה 1	1093	469	-2	-.2	-159
מוסכי ערובה 5	800	785	-4	-.5	-685

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גלי זהר 1.0	--- הפסקת מסחר				
גלי זהר 5.0	--- הפסקת מסחר				
מלונות דן 1	1351	423			-148
מלונות דן 5	930	200			+50.0
חוף האלמוג 0.1	7110	122	+110	+1.6	+202
מלונות ירדן 1.0	1821	102			+8.0
ים סוף 1	207	11719			+7172
ים-סוף אפ 1	130.0	9420			+9113

מחשבים ושרותי מחשוב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ת.י.ל. 1	152.5	6200	-5.0	-3.2	-12871
ת.י.ל. אפ ב	42.0	28073	-1.0	-2.3	-27759
ת.י.ל. אגח א	101.5	6370			+14870
יסק"א 1	4774 תב	416	+434	+10.0	+546
מ.ל.ל. 1	5599	1.0	-1		-1.0
מ.ל.ל. 5	1414	120	+14	+1.0	+120
ניקוב 1	711	1805	+32	+4.7	+1682
ניקוב 5	240	1644	+1	+.4	+2019
ניקוב אפ 2	422*	1820	+5	+1.2	+1705
* ביצוע חלקי 95.50%					
תים מחשבים 1	653	530	-22	-3.4	-1130

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אזורים אפ 1	542	7738			+3985
אזורים אגח 3	139.5	1500			-1500
אילקן מלבבי 1	86.5 תב	8978	+4.5	+6.5	+9937
אילון סלולר אפ	33.0	4500	+3	+.9	+2740
אל-רוב 1.0	359	5100	+9	+2.6	+6034
אפריקה 0.1	38350	80.0			+26.0
אפריקה אפ 5	18800*	106	+389	+2.2	+95.0
* ביצוע חלקי 96.90%					
אריכן 1	571	2611	-9	-1.6	-740
אריכן 5	2899	558	-1		-226
ארזים 1	2300	296	+30	+1.3	+176
ברנוביץ 1	2991	180	+90	+3.1	+50.0
ברנוביץ 5	2540				
דור הנגב 1	5190	250	+50	+1.0	+350
דרוקר 1	188.0	944	+4.0	+2.2	+2065
דרוקר 5	140.0	3984	+3.0	+2.2	+3982
הר-לן 1	1690	1272			-654
הכסלול 1.0	--- לא נסחר				
הכסלול 5.0	--- לא נסחר				
ה.ד.ב. 0.1	--- הפסקת מסחר				
ה.ד.ב. 0.5	--- הפסקת מסחר				
כללכלית ים אפ 1	89.0	10375			+8580
גב-ים 1	3780	1354			+870
גב-ים 5	3340	100	-30	-.9	-325
מבני תעשיה 1	83.0	187194			+74103
מבני תעשיה אפ'	29.4	636171	-1	-3	-255579
מבני תעשיה אגח	181.0	48457			-18418
ישפרו 1	3660	1430	+60	+1.7	+1692
ישראלום 1	1486*	1142	+86	+6.1	+1564
* ביצוע חלקי 90.50%					
ישרס 1	18000	71.0			-39.0
כנף פיתוח 1	6730	198			-64.0
לוסיד 1	6930 מ		-365	-5.0	-309
לוסיד 5	2076	662			+16.0
מ.ת.ם. 1.0	--- לא נסחר				
מ.ת.ם. אפ 2	--- לא נסחר				
מ.ת.ם. אגח א	--- לא נסחר				
מגורי בנ	--- לא נסחר				
מישוראל 1	173.0	8705	+5.0	+1.8	+14690
מישוראל אפ א	148.0	2516	+5	+.3	+3534
מגדל 5	1301	322	+37	+2.9	+1243
	305	800	+5	+1.7	+280
לודזיה 1	134.5	5345	+4.5	+3.5	+12155
לודזיה 5	275	2467			-205
ליבשיץ 1	127.0	9625	+3.5	+2.8	+7825
ליבשיץ אפ 2	65.0	17250	+1.0	+1.6	+17539
ליבשיץ אגח 1	94.5	36465	+.5	+.5	+54715
נאות אביב 0.5	3360 תב	1000	+230	+7.4	+934
נכסי אזורים 1	246	11107	+4	+1.7	+12523
סהר השקעות 1.0	592	202	-3	-.5	-282
סלע 1	1630 תב	196	+110	+7.2	+169
קריה 1	3180	253	+80	+2.6	+345
קריה 5	1328	943			-43.0
רגנוביץ 1	192.0	3168	-3.0	-1.5	-4452
רגנוביץ 5	139.0	6660			+1660
רגנוביץ אפ 2	540	350	+4	+.8	+375
רגנוביץ אגח א	126.0				+5008

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2287	25.0	+20	+.9	+75.0
מטעי הדר 0.5	2140	25.0	+40	+1.9	+175
מהדרין 1	5680	424	-30	-.5	-119
מהדרין אפ 1	2640	537			+348
נבכי הדרים 1	1550	310			+125
פריאור 5	2135	226			+149

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דובק מב ש	2540	620	-40	-1.6	-263
דובק מב מ	2700 תב	259	+140	+5.5	+304
זנלכל 1	348	550	-3	-.9	-550
זנלכל 5	288		-7	-2.4	-300
זנלכל אגח 1	101.0	15080	-5	-5	-6475
טמפו בירה 1	27000	41.0	-300	-1.1	-41.0
טמפו בירה 5	22780	5.0	-20	-.1	-16.0
יצהר 1	1005	500	+15	+1.5	+1100
יצהר א 5	642	1400	-8	-1.2	-355
יצהר אפ 2	275	45.0	+5	+1.9	+745
מן 1	400	1248	+13	+3.4	+4962
מן 5	275				-300
ספוטרוסו 1	16400	31.0	+200	+1.2	+20.0
עסיס 5 ב	300*	3100	-10	-3.2	-3238
* ביצוע חלקי 97.50%					
שלמה אבגל 1	1960	225			-323
שמן מבב א 4	1125	550	-57	-4.8	-552

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
ארגמן 1	332	1750			-4534
ארגמן אפ 2	130.0	3425	+2.0	+1.6	+3225
ארגמן אגח 1	108.5	10000			+10000
אתא 1	392	407	+6	+1.6	+207
אופנת ברוך 1	240 תב	562	+20	+9.1	+7955
אופנת ברוך 5	196.0	417	-2.0	-1.0	-417
אופנת ברוך אגח	231		-7	-2.9	-1000
ארגמן רג ש	8900	100	+200	+2.3	+54.0
דלתא-גליל 0.1	1380	1172	-5	-.4	-282
דלתא-גליל 0.5	1217	741	-3	-.3	-441
מטויות מאמיר 1.	901 תב	248	-100	-10.0	-602
מטויות מאמיר 5.	415				
וישלבג 1	280	200	+5	+1.8	+200
וישלבג 5	215				-350
וילקית 1	4717	25.0	+120	+2.6	+55.0
דיקית 1	1610	1086	+15	+.9	+414
דיקית 5	1340	1325	+20	+1.5	+1220
דיקית אפ ב	470	1550	+10	+2.2	+1580
קוסר 1	125.0	3665			+3665
קוסר אפ 1	44.0 תב	11019	+3.0	+7.3	+39626
קורדיה 1	632	320	+12	+1.9	+1121
קורדיה 4	474	3645	+12	+2.6	+4678
ליבנת 1	138.0	455	-1.0	-.7	-445
עים 1.0	324	545			-321
עים 5.0	137.0	4766			-45.0
עים אפ 2	107.0	4034			-474
עים אגח 1	111.0	7400			-8000
עמק 1.0	155.5	732			-491
עמק אפ 1	65.0	6800			+2696
פולגת א 1	787	53.0			-53.0
פוליגון א 0.5	8500	106	+200	+2.4	+115
פרשה 1	--- הפסקת מסחר				
ביגוד-סוכנות	6050	149			-139

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורדן 1	5420	1019	+120	+2.5	+1102
אורדן 5	4750	55.0	+64	+1.4	+48.0
אלוכית 1	6732	46.0	-68	-1.0	-46.0
אלוכית 5	5150	50.0	-150	-2.8	-50.0
כבלים 1	327	3406	+7	+2.2	+4765
כבלים אפ 1	93.0	4054	+4.0	+4.5	+11244
כבלים אג"ח-אפ'	99.8	23363			+13637
כבלים אגח א	101.0	10220			-1220
התבוך 1.0	530	250			+190
התבוך 5.0	289	437	-11	-3.7	-637
התבוך אפ	2150	80.0			+14.0
דיקה 1	1815	10.0	-5	-.3	-10.0
דיקה 5	1220		-20	-1.6	-20.0
קוטנמצת פח 5	3030	240			-40.0
כבלי ציון 1.0	2260	683	-10	-.4	-428
כבלי ציון 5.0	1314	1050	+14	+1.1	+1395
מתכת קרמני 1	208	4106			-4869
מתכת קרמני 5	109.0 תב	7500	+6.0	+5.8	+44337
נחושתן 0.1	25438 תב	15.0	-1900	-7.5	-23.0
נחושתן 0.5	8500	88.0	-370	-4.2	-52.0
פקר פלדה 1	2000	895			+327
קינג 1	551	410	+21	+4.0	+550
קינג 5	301	10.0	-1	-.3	-10.0
ל.ע.ל. 1	2746	660			+666
ל.ע.ל. 5	2580	835	+30	+1.3	+2159
כ.ל.ל. 1	1158	1566	+8	+.7	+3394
כ.ל.ל. אפ	126.0	1604	+1.5	+1.2	+14000
שלודות 5.0	4530	70.0			-40.0
לכיש 1	587		+7	+1.2	+500
לכיש 5	408	278	+3	+.7	+472

רשימה מקבילה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מ.ג.ב. 1.0	3752	72.0			+47.0
מ.ג.ב. 5.0	2076	510			+500
פרגאל ב 0.83	4432				
נפטא ש	415	7274	+15	+3.8	+6912
ס.ל.ב. 1.0	859 מ	10	-46	-5.1	-5158
ס.ל.ב. 5.0	509	250	+23	+4.7	+223

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
הראל ערובה 1	--- הפסקת מסחר				
י.ט.ק.ל. 1	251	3080	+1	+.4	+482
קונסורטיום 1	1260*	298	+80	+6.8	+522
* ביצוע חלקי 70.60%					
קונסורטיום 5	298	2524	+16	+5.7	+3676
קונסורט. אפ ב	55.0		+1.5	+2.8	+464
קופל 1	612	200	-2	-3	-50.0
תבל 1	169.0	1850	+4.0	+2.4	+2300

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
גני הדר 1	124.5	8173	+5	+.4	+3389
גני הדר אפ 1	73.0	6656			-2406
חברה ישראלית 1.	48.0	6042	-1.4	-2.8	-6042
כנם 1	1080 תב	124	-120	-10.0	-124

מחשוב ושרותי מחשוב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אינכות 1	307	2000	+3	+1.0	+1661
רשת מיכון 1	426	50.0			-50.0
דקה אפ 1	712	669			-319
כלל מחשבים 1.0	4697				-3.0
משוב 1	111.0*	7450	-12.5	-10.1	-13459
* ביצוע חלקי 52.60%					
רשף 1	321	1215	+6	+1.9	+1315

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורן מבנים 1.0	--- הפסקת מסחר				
אורן מבנים 5.0	--- הפסקת מסחר				
אשבנים 1	520 תב	47.0	+40	+8.3	+1355
בן-יקר גת 1.0	2869	310			-211
דורקר 1.0	--- הפסקת מסחר				
דורקר 5.0	--- הפסקת מסחר				
עוד 3.0	1300	4.0			-4.0
רסקו מבכ	1491	216	-24	-1.6	-103
רסקו רג	1200 תב	180	-229	-16.0	-253

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
שן-הר 0.1	--- הפסקת מסחר				

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אסאוס 1	1143	345	-2	-.2	-175
גולדפרוסט 1	709 קו		+34	+5.0	+490
גולדפרוסט 5	400	240			+222

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
יונידרס 1	190.0 תב	2100	+10.0	+5.6	+4100
מקס 0.1	2205 קו		+105	+5.0	+500
מקס 0.5	1034 תב	740	+94	+10.0	+740
תעש רהבוין 1.0	1605 תב	1198	+146	+10.0	+2663

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אוקסגוון 5.0	--- לא נסחר				
מודכן 1.0	--- לא נסחר				
משאבות סלע 1	80.5	1900	+5	+6	+288
מתכת פרום 1	60.0	14069			+11851
מתכת פרום אפ'	17.9	31800			-44500

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלקול 1	--- הפסקת מסחר				
אלקול אפ 2	--- הפסקת מסחר				
בי-סן 1	1665 תב	619	-185	-10.0	-625
בי-סן 5	1470	380			+389
בריטן אופציה	635	1215	+6	+1.0	+1598
פרומאסבסט 1.0	3550 תב	30.9	+249	+7.5	+30.9
פרומאסבסט 5.0	1173 תב	585	+100	+9.3	+585

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אלה-כק 1	156.0	1000	+2.0	+1.5	+2800
יקטנר 1	--- הפסקת מסחר				
נקה 1	3540	36.0			-36.0
ת.ג.ל. 1.0	1300	54.0	-50	-3.7	-47.0
ת.ג.ל. 5.0	1230 מ		-65	-5.0	-115
תגה א' 5	5717	20.0	+167	+3.8	+96.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
אורדע פרינט 1	537	4772			-772
סקטבריה 1.0	6750	120	-61	-.9	-287

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
מולר 1	416	4900	+18	+4.5	+3608
היסטון 1	131.0	2240	-1.0	-.8	-740
פו-רק 1	395	1569			+131

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
כלל פיתוח 1	126.5	6502	+6.0	+5.0	+7998

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
איזקובה 1	36.0	15000			-25774
אית"מ 1	257				
אית"מ אפ 1	47.5	1515	-5	-1.0	-1515
אכ"זמר בכר 1	400 תב	274	-50	-7.0	-794
אמיק 1.0	--- לא נסחר				
אמיק 5.0	--- לא נסחר				
בנין השק ב 5	10501	98.0	+2		+190
יגשה 1	77.0	21442	+5	+.7	+7958
יגשה אגח-אפ 1	63.0	16000	-1.0	-1.6	-11000
לבגיש 1	--- לא נסחר				
לבגיש 5	--- לא נסחר				
עוז השקעות 1	1419		-6	-.4	-162
עוז השקעות 5	890*	20.0	+10	+1.1	+57.0
* ביצוע חלקי 66.60%					

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב־%	היצע/ביקוש
דלק חיפושים 1.0	2011	687	+1	+.1	+2628
דלק חיפושים 5.0	1050 תב	1614	+60	+6.1	+5375
פז חיפושי נפט	23900	57.0	-400	-1.7	-65.0
י.ש.ת.ל. אפ 2	80.0	56090			+57275

משתנים

שם נייר	כמות עסקה	שער הפתיחה	שער ב־ק	שינוי באחוזים	ביקוש
הבינלאומי	15	6540	6557	-3.50	4930.0
פיבי	15	7845	7947	-3.51	4491.0
הסנה	1	160.50	162.00	-3.02	17752.0
שלמון		723	723	.00	.0
כלל סחר	3	398	399	-2.21	18504.0
שופר-סל ב'	6	990	990	-1.98	19364.0
דלק ב'	5	2029	2049	-.98	2575.0
אפריקה 1	18	32479	33483	-3.00	751.0
אזורים	15	852	876	-2.74	15887.0
נכסים-בנין	5	2743	2792	-1.76	5432.0
הכשר הישוב	13	64211	66197	-3.00	553.0
חברה כלכלי	3	299	307	-2.61	18657.0
כלל נדל"ן	7	653	680	-3.97	14880.0
עלית	7	12344	12408	-2.50	6330
פולגת ב'		607	607	-1.94	2603.0
קונסורציום	13	3221	3321	-3.01	3546.0
כלל תעש אל		2001	2001	-1.48	1400.0
אלרון	5	196847	199860	-2.03	63.0
סבע	20	9177	9224	-2.08	3372.0
ים המלח	29	2250	2264	-1.49	16989.0
פטרוכימים	14	882	887	-2.00	17957.0
נייר חדרה	27	240285	249000	-3.50	93.0
כלל תעשיות	16	198.00	204	-2.94	181626
אידיבי פת'	19	6916	7057	-2.00	5064.0
אלרן	6	842	857	-1.75	5847.0
חברה לישראל	6	3625	3727	-2.74	4363.0
פועלי השקע	3	695	700	-.71	9851.0
דיסקונט השקע	11	1963	2013	-2.48	8707.0
כלל יש' 10	19	1127	1174	-4.09	35673.0
יואל	8	327	322	4.14	32151.0

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5465.41	5427.11
אבוקה	438.05	429.55
אגוז	274.34	269.12
אגם	109.63	107.50
אדיר	1843.12	1807.01
אדום	173.10	169.77
אופיר	168.43	167.26
אור	435.35	429.50
אורון	133.32	130.67
אורלי	301.44	299.23
אורן	850.46	833.94
איל	5513.64	5406.15
אירים	5737.25	5619.25
איתן	815.74	799.67
אלון	669.16	655.60
אלבגה	704.76	690.96
אגליטס א	106.56	105.15
אגליטס ב	100.87	98.49
אגליטס ג	95.81	93.52
ארז	326.73	320.00
אש	145.86	142.66
אשל	190.05	186.32
ארגנר	91.02	90.05
אתרוג	266.80	264.20
ביילת	166.18	165.03
ברוש	541.06	530.65
ברי	466.65	477.00
ברקת	324.21	321.85
גביש	1631.36	1600.06
גבע	119.50	118.03
גורן	477.24	468.17
גיא	107.82	106.25
גיל	3458.20	3391.68

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
גלית	672.37	664.11
הגבון	366.47	363.00
הדיפת	525.42	515.18
הולב	256.31	251.04
הורון	1645.90	1616.52
הותן	283.22	278.11
הליה	597.80	587.24
הרר	344.27	338.04
הקל	377.09	369.90
הרס	404.68	401.86
הילה	420.81	418.90
ורד	571.28	561.43
זהבית	2041.89	2001.86
זוהר	114.25	112.58
זיו	140.92	138.89
זמוק	107.59	105.25
זמיר	465.25	456.20
חמדת	170.35	166.58
חלימון	150.10	149.70
חלמיש	222.17	220.67
חן	156.72	156.10
חצב	119.30	116.70
טל	6576.01	6500.82
יהלום	487.01	477.62
יסודות	179.23	175.86
יערה	379.38	375.92
כוכב	475.20	466.01
כלנית	314.70	308.62
כליגת	133.22	130.62
כספית	654.42	642.72
כרמל	274.30	272.28
כתר	145.24	141.00
כפיר	1260.95	1242.80

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
להב	4990.35	4893.69
למשקיע	133.10	131.58
לפיד	358.89	351.95
לשם	2019.61	1979.05
מגדל	399.79	397.17
מגוון	1446.75	1419.39
מבטח	4140.31	4116.17
מגד	267.01	265.17
מגוון	3898.27	3863.77
מוד	1715.46	1703.94
מורן	898.98	887.88
מטה	25875.73	25477.03
מימון	1084.13	1063.58
מכלול	102.57	100.63
מנוף	4837.93	4745.75
מעיין	786.96	772.34
מקסה	404.57	401.93
מרווח	131.90	131.44
מרום	1425.10	1398.57
נוגה	153.75	151.48
נורית	290.58	288.59
נחל	490.12	482.74
נילי	144.29	142.15
נעמן	660.11	648.25
נמרה	145.65	142.27
סלע	393.17	390.52
סנונית	564.19	553.17
ספיר	398.00	398.46
ספיר	176.17	175.73
עדיף	377.45	378.37
עדית	793.08	787.26
עידן	511.84	504.35
עומר	116.38	113.91

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
עינת	2432.31	2414.09
עפרוני	534.12	523.72
ערמון	129.69	127.21
פרא	1781.25	1658.59
צבר	556.73	545.64
צפית	496.09	458.53
צוק	151.98	151.46
צמרת	1194.12	1179.25
צביה	541.36	537.62
צורה	151.25	150.15
צנית	106.49	105.07
קליע	175.99	175.71
קשת	110.77	108.61
רוני	18641.82	18354.61
רובין	139.88	139.34
רימה	903.45	858.88
רקפת	435.88	426.14
שביט	479.30	470.12
שחף	356.24	352.90
שקד	105.86	103.80
שושה	465.92	462.48
שניר	435.47	427.81
שגיב	715.18	704.71
שחק	740.07	725.90
שיר	193.42	139.64
שדה	255.46	253.05
שפריר	532.36	[illegible]
תדהר	575.56	568.38
תמר	108.97	106.81
תפוז	267.26	262.11
תכל	287.34	285.69
תרשיש	121.95	115.74
[illegible]	558.52	553.93

הלוח הכללי

דירות למכירה

● בראשל"צ בבריאנטור 3+ מ"א ק"ג כלי, סלון +חניה מיידי 03-906638 (5833) 03-9227081

עסקים

● למסירה מספרה ובית קפה בנווה ים השקיעה (28874) 03-441588

מגרשים

● בבנימינה בהרחבה 3 מגרשים צמודים לוילות בלעדי תלקם (2725) 03-452224

הצעות עבודה

חוק הזדמנויות שוות בתעסוקה, תשמ"א 1981: אם הינך בן אלמן לסרב לקבל אדם לעבודה מתוך מינו או מעמדו האישי, בשל או הורות, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

מכוניות

● חלבו 85 אוטומטי GL 248 סטיישן מבוטחת +תוספות בשטח (29101) 057-59556 ,03-744764

איתור רכב גנוב

● בגבעה קודקוד סטיישן 2000 לבנה 88"168 לא נגנב 06-584323 (28929) 03-266910

מכירות / רוצים לקנות / מקררים / מכונות כתיבה / הלוואות / ריפוי והרזיה / פוליש וניקיון

דרושה

מלווה בשכר לאם שכולה בר"ג

לסיוע בקשר עם מוסדות.

בעלת יכולת הקשבה וסבלנות.

לפנות למשרד הביטחון

אגף השיקום

טלפון: 206027 – לענת קציר

206030 – למרים להב

המשך לוח בעמוד 11

סבב מינויים ב„אל על" בקיץ: יוחלפו כל ארבעת הסמנכ"לים וצמרת מערך התחזוקה וכח אדם

מאת אריה ארד

סבב־מינויים, שבמסגרתו יוחלפו כל ארבעת הסמנכ"לים של "אל־על", צפוי הקיץ. במסגרת הסבב תוחלף כל הצמרת של מערך התחזוקה ושל מערך כח האדם בחברה.

ידוע, כי למנכ"ל רפי הר־לב ביקורת קשה על ראשי שני המערכים הללו, בין היתר בייחוס הבירור המשמעותי הנערך כעת נגד מפקח הצוות ברוך לוי. במהלך הבירור התגלו אי־סדרים חמורים ביותר במערך התחזוקה של "אל־על".

לוי נאשם, כי בסוף דצמבר סירב לבצע תיקון בג'מבו, שלדעתו לא היה מביא לסילוקה של תקלה בטיחותית, שבגינה היה אסור למטוס להמריא. הממונים עליו ביקשו לאבחן את התקלה כך, שהמטוס יוכל להמריא במועד. לבסוף לא טופלה התקלה כלל, אולם מבקר־איכות של החברה חתם בספרי המטוס, כי סולקה סופית. מבקר־איכות זה מוסיף למלא את תפקידו כאילו לא אירע דבר, בעוד שעמיתו בניו־יורק, שחתם על כשירותו של מטוס, שלא היה כשיר, התפוטר באחרונה.

בהמשך הבירור, הנמשך זה ארבעה חודשים, הודה השבוע מהנדס האווירוניקה הראשי של "אל־על", מיכאל אורון, שההוראות שקיבל לוי מהממונים עליו עמדו בניגוד לנסיון המקצועי ולהוראות היצרן. לשאלת יו"ר ועדת המשמעת, השופט ארבוך, הודה המהנדס אורון, כי בנסיבות אותו הלילה "לוי צדק ב־90 אחוז". בתשובה לחבר הוועדה הקברניט שמואל עמיחי הודה המהנדס אורון, שאילו נגרם אסון כתוצאה מהשלמתו של לוי עם הוראות הממונים עליו, היתה האשמה לכך נופלת עליו אישית.

במסגרת סבב־המינויים האמור ייצא הסמנכ"ל לתחזוקה ליאון חסדאי לארה"ב, כנראה כדי לשמש נציג "אל־על" בחברת "בואינג" לקראת ההצטיידות הגדולה הצפויה בשנים הקרובות בשווי של 1.5 מיליארד דולר. ראש אגף התחזוקה בני מולידו יועבר מתפקידו ויוצב כנראה בראש הסדנה לבדק מטוסים ("צ'ק 4"). במקומו של מולידו כראש אגף התחזוקה יבוא כנראה אריה פרוכטר, המשמש כיום ראש אגף כח אדם, אך עדיין לא ידוע מי יהיה הסמנכ"ל במקום חסדאי.

הסמנכ"ל לכח אדם יונה נחושתן ייצא עם חתימת הסכם־העבודה החדש למונטריאול ויעמוד בראש הסניף הקנדי של החברה. עדיין לא ידוע מי יבוא במקומו. תפקיד ראש אגף כח אדם, המתפנה עם העברתו של אריה פרוכטר, מוצע לראש אגף המיבצעים דני קפטן, אולם תנאיו להנהגת מדיניות, שתכליתה להרגיע את יחסי העבודה המשובשים ב"אל־על", עדיין לא התקבלו ולפיכך עדיין לא הסכים לקבל את המינוי.

הסמנכ"ל למסחר יעקב ירון עומד להתמנות לראש הסניף הבריטי של "אל־על" ובמקומו יתמנה דוד שיין, המשמש כיום ראש הסניף האמריקאי של החברה. את שיין יחליף כנראה המישנה למנכ"ל עמוס עמיר, הנושא גם בתפקיד סמנכ"ל מיבצעים. עדיין לא ידוע מי יחליף אותו בארץ.

דובר "אל־על" נחמן קליימן אישר בתשובה על שאלת סופר "דבר" את עצם העובדה שצפוי סבב־מינויים מקיף בצמרת החברה, אך אמר, כי השיבוצים החדשים עדיין לא סוכמו סופית. הוא מסביר, כי כל בעלי התפקידים הבכירים השלימו בו בזמן קדנציה של חמש שנים וזו הסיבה לרוטציה הנרחבת.

המושבים: האוצר חונק את המושבים הקשורים בבנק החקלאות

מאת דויד משיוב

ראשי תנועת המושבים גדליה גל ויוחנן דניאל מאשימים את שר האוצר ומנכ"ל משרדו בהחנקת 180 מושבים הקשורים בבנק החקלאות.

במברק ששיגרו לשר האוצר משה נסים ולמנכ"ל ויקטור מדינה טוענים מזכירי תנועת המושבים, כי החלטת מועצת המנהלים של הבנק להפסיק ולטפל בסיוע למושבים הקשורים בבנק משאירה את החקלאים בין שמים וארץ. מצד אחד הבנק יכול לסייע ומצד שני אין פתרון אלטרנטיבי – כותבים השניים. גל ודניאל חוזרים ותובעים להבטיח את המשך פעילותו העצמאית של הבנק במיוחד נוכח העובדה, שהבנק לפיתוח התעשייה הודיע לאחרונה, שאין ברצונו להתמזג עם בנק החקלאות.

סגן שר החקלאות ח"כ אברהם כץ עוז פנה למ"מ ראש הממשלה שמעון פרס בתביעה להעלות לדיון בישיבת הממשלה את נושא גובה הריבית הבנקאית להון חוזר, כדי שהממשלה תורה לבנק ישראל להוריד רבית זו בשלושה אחוזים לפחות.

לדבריו חישובים מראים, כי הרבית כיום היא בשיעור 2.8 אחוזים בחודש, שהם 36 אחוז בשנה. רבית חריגה היא בשיעור 3.2 אחוזים בחודש שהם 42 אחוז בשנה.

לדעת כץ עוז יש להוריד את הרבית בשיעור שלושה אחוזים לפחות, כי בזו הקיימת אין כל סיכוי לריווחיות ענף יצרני במשק.

ירד היקף הפעילות התעשייתית

מאת אבי שוברט

האטה ואף ירידה מורגשת בהיקף הפעילות התעשייתית. כך עולה מסקר שהציג אתמול ראש אגף הכלכלה בהתאחדות התעשיינים, חזי גוטמן, המתבסס על תשובות שנתקבלו מ־110 מפעלים, שערכה התאחדות התעשיינים במהלך חודש אפריל 1988.

הסקר מראה על מיתון מסויים ברבעון הראשון של השנה הנוכחית ועל ירידה בייצור, כל זאת בהשוואה לסקר האחרון מחודש ינואר ולסקרים הקודמים.

למרות המשך הגידול ביצוא בחודשים האחרונים, ישנה האטה בולטת בקצב גידול היצוא. כ־35% מהמפעלים מדווחים על גידול ביצוא ולעומתם כ־20% דווחו על ירידה. רווחיות היצוא ממשיכה להיות הגורם החשוב ביותר המגביל את הגידול ביצוא.

מתמונת המצב המצטיירת מתוצאות הסקר עולה, כי חלה ירידה ניכרת במכירות מפעלי התעשייה לשוק המקומי וגידול באחוז המפעלים המדווח על ירידה במספר המועסקים. מבין ענפי התעשייה בולט מצבו הקשה של ענף הטכסטיל. 82% מהמפעלים מדווחים על ירידה במכירות לשוק המקומי ואף ביצוא הענף מורגשת נסיגה. בענפי הכימיה הגומי והפלסטיק המצב טוב יותר יחסית לממוצע בתעשיה.

תחזיות המפעלים המצביעים על האווירה הקיימת בתעשיה מורים כי בשוק המקומי לא צפוייה התעוררות וכן האטה נוספת בגידול היצוא. לפיכך המפעלים לא צופים גידול ביצור בחודשים הקרובים.

משקיעים מגרמניה ויפן מתעניינים בהקמת מלונות רפואיים בים המלח

מאת דויד משיוב

קופת חולים מערב גרמנית וכן קבוצת יזמים מיפאן בודקים אפשרות של הקמת מלונות באיזור ים המלח המיועד לחולי מחלת הפסוריאזיס בארצות אלה.

מנכ"ל החברה לפיתוח חוף ים המלח יוסי אשל אמר בשיחה לסופר „דבר", כי קופת החולים הגרמנית בה חברים 6.2 מיליון חברים בודקת אפשרות של הקמת מלון בו יהיו 200 חדרים באיזור ים המלח. למלון זה יהיה צמוד סולריום לרפוי חולי הפסוריאזיס חברי הקופה. איזור ים המלח מהווה מקום מרפא טוב ביותר למחלת הפסוריאזיס וחולים ממחלה זו מארצות אירופה השונות באים לים המלח להירפא ממחלה זו והם שוהים, כחודש ימים באיזור. לגורם הגרמני יש כבר הקצאת קרקע למטרה זו. גם קבוצת יזמים יפניים מגלה ענין ובודקת אפשרות של הקמת מלונות בים המלח שיעמוד לרשותם של מתרפאים יפנים בלבד חולי מחלת הספחת.

יוסי אשל אמר, כי יום דתי מעוניין לפתח חוף ציבורי מיוחד בים המלח לדתיים. המדובר הוא בהקמת מרחצאות, מסעדה כשרה וכן הכשרת חוף לרחצה בים המלח המיועד לציבור הדתי בלבד. המדובר הוא בהשקעה של מיליוני דולרים. למטרה זו אותר כבר שטח של שלושה דונם בקרבת החוף. כן יודקקו לשטח חוף, כדי להכשירו לרחצה.

הדובר מסר, כי תוך הזמן הקרוב יפורסם מכרז להקמת סולריום חדש באיזור ים המלח, שקיבולתו תהיה 1500 אנשים ביום. המגמה היא שבסולריום החדש יוקמו מתקני רפוי ברמה של חמישה כוכבים, כאשר ניהול הרפואי יהיה של בית חולים מוכר בארץ והצמוד לו מרפאות.

מספר המתרפאים במחלת הפסוריאזיס בסולריום הקיים גדל השנה בהשוואה לאשתקד. לאחרונה הושקעו בו רע מיליון בהרחבה ושיפוצים, כדי להגדיל את קיבולתו מ־850 חולים ביממה לכ־1200 חולים ביממה.

החברה תשקיע השנה מיליון דולר בתשתיות תיירותיות באיזור ים המלח לעומת חצי מיליון דולר שהושקעו למטרה זו בשנה החולפת.

שלושה מיליון דולר מושקעים במלונות מוריה

רשת מלונות מוריה השקיעה סכום של שלושה מיליון דולר במלונותיה במסגרת שיפוצים, הרחבות ושיפורים.

מנכ"ל הרשת יאיר יוציס מסר, כי במוריה פלזה בתל־אביב הושקעו כשני מיליון דולר בהרחבת קומת הלובי, הכוללת קפיטריה חדשה ובר, בניית חדרי ישיבות חדשים, חידוש חדרי המלון והפיכת הקומות העליונות לקומות משופרות המיועדות לאנשי עסקים ואחרים.

במוריה ירושלים שופצו ורוהטו מחדש 170 חדרי המלון הישנים בהשקעה כוללת של מיליון דולר.

בגני מוריה בעין בוקק באיזור ים המלח הושקעו 350,000 דולר בבניית 12 סויטות גן עם כניסות נפרדות וחניה פרטית, מגרש טניס חדיש ומואר ושיפור כביש הכניסה למלון.

במוריה אילת הושקעו 160,000 דולר בשיפוצית וחידוש בריכת השחיה, משטח השיזוף וריהוט גן חדיש.

יוציס אמר, כי המטרה של החברה היא לשמור בכל תנאי על רמת מלונאות גבוהה, כדי לתת לארח תמורה נאותה לכספו.

דויד משיוב

שוק אפור / דן שלם

המלווים חוששים להלוות

כמעט עיסקאות השבוע בשל חשש המלווים מהסיכון הכרוך בעיסקות מימון שיקלי בעיקר בניכיון שיקים.

מרבית חברות המימון ומתווכי הכספים הקטינו את הפעילות בצורה דרסטית.

בנושא המימון הצמוד מתברר כי יש ירידה בביקוש להלוואות צמודות לטווח בינוני וארוך כאשר ניתן ליחס לכך שתי סיבות עיקריות: האחת היא שהירידה היחסית במחירי המימון השיקליים מקטינה את כדאיות לקיחת ההלוואות הצמודות לטווח בינוני או ארוך לשם המרת חובות לטווח קצר במימון זה. מפעלי התעשייה הקטינו הזדקקותם לאפיק אשראי זה בשל צמצום תוכניות ההשקעה אצלם.

השיפור המסתמן כיום בבורסה יביא להנפקות של אגרות חוב צמודות, או המירות, שיטת גיוסיהן שעלותה נמוכה מאשר לקיחת מימון צמוד בבנק.

השבוע שילמו הבנקים עבור פקדון צמוד לחמש שנים כ־7.5 אחוז כאשר רמת המחירים בין הבנקים היתה אחידה למדי. עבור פקדון לעשר שנים שילמו שמונה אחוז, כשהפקדון לתקופות ארוכות יותר מ־15 שנים שילמו עבורו ריבית שנתית עד 8.5 אחוז.

במימון השיקלי ממשיכה להיות קשר רחבה של מחירים בניכיון, כאשר הבנקים הגבירו את עצמת התחרות בשוק החופשי כשמדובר בלקוחות גדולים עם בטחונות סבירים. מתברר שיש לקוחות רבים המקבלים בבנק גדול מימון בריבית חודשית של 1.7 אחוז. עמילי המכס נאלצים לתת ללקוחות מובחרים שלהם אשראי לפרק זמן ממוצע של 90 יום של 3.5־3 אחוז. לקוחות עם סיכון רב יותר שילמו בין 4.5־5 אחוז. לעומת זאת לקוחות המפקידים ממסרי שיקים לנכיון בשוק האפור ישלמו גם כיום לאחר ירידת הריבית עד 6 אחוז וזאת כאשר מדובר בשיקים שמקורם בגורמי שיווק בענפי הטכסטיל או אלקטרוניקה, או יצרנים קטנים. הואיל וכאן הסיכון גבוה מהממוצע, הרי העסקות נערכות במחיר של 5 עד 5.5 אחוז.

לגבי בטחונות הנדרשים בעסקות, מתברר כי כמעט ואין עיסקאות הנערכות כנגד ערבות בנק. המעטות שנעשו הן בדולרים, בריבית של 13־12 אחוז. ערבות של בנק מסוים אינה מתקבלת כיום ברצון ובמקרים מסוימים נדרש אישור משפטי לתקפות הערבות. גם ערבות של קיבוצי התקם לעיתים אינה מתקבלת כבטחון גם בשל העובדה שאינה משולמת מיידית עם הצגת הדרישה. ערבות של קונצרן „כור" מתקבלת כיום לעיתים בהסתייגות.

הערבויות הבטוחות ביותר כיום הן של „כלל", „המשביר" ו„תנובה".

בנקים וכספים / רון אביטל

עודפי הכספים של הבנקים תוצאה ממרווחים ענקיים

למיכרז האחרון של בנק ישראל הבנקים כלל לא נגשו, מסתבר שיש להם עודפי נזילות אדירים. כיצד נוצר המצב של עודפי נזילות כה גדולים בבנקים? מי אחראי לשפע המזומנים שישתקף במאזנים רווחים מאד ברבעון הראשון של השנה?

די לעיין בטבלאות הפח"ק – תפ"ס, כלומר מה שמשלמים למפקידים לעומת מה שגובים מן הלווים. בנק לאומי מפרסם נתונים אלה במודעות מאירות עיניים (אם כי שערי הריבית עם החח"ד משום מה מפרסמים באות קטנה יותר). וכך אנו למדים כי עבור הפקדת כסף לתקופה קצרה מקבלים היום אחוז אחד לחודש. זוהי נומינלית ריבית של 12 אחוזים לשנה. ואילו עבור אשראי מאושר – מה שנקרא חח"ד – משלמים 3.4 אחוזים לחודש לפחות. הריבית על האשראי אף איננה קבועה אלא היא בנויה מפריים (שיכול לעלות) ועוד עמלת סיכון (משתנית) ועוד עמלת הקצאה. זהו הפרש עצום של 2.4 אחוזים לחודש (או 3.4 אחוזים בחריגה) שהם נומינלית 28.8 אחוזים הפרש לשנה או אפקטיבית, פער עצום הרבה יותר. אז מה פלא שלבנקים עודפי כספים?

הבנקים נזהרים במתן אשראי יהיה קשה לקבל הלוואות לא צמודות

הבנקים משתבחים כי לא נפגעו מהגידול בצ'קים החוזרים ללא כיסוי ומן המהומות בשטחים, אבל הנתונים הפנימיים שלהם, מראים בכל זאת על מגמה של זהירות יתר במתן אשראי.

השוואת נתונים פנימיים של בנק ישראל מראה כי בתוך שבוע עד לסוף למרץ ירד היקף האשראי השקלי הלא צמוד מכ־12.396 מליארד ש"ח ל־12.264 מליארד ש"ח. ירידה של 130 מליון בשבוע.

וזאת למרות, הורדת תשלומים עבור כרטיסי הפלסטיק (האשראי המתבצע בתחילת החודש, המגדיל בדרך כלל את האשראי.

מסתבר כי האשראי הלא צמוד ירד אף יותר מכך. מ־9.125 מליארד ש"ח ב־2 למרץ ל־8.960 מליארד ב־9 בו. כלומר בכ־165 מליון ש"ח. שהו האשראי המיצג את ההוצאה לצריכה שוטפת. אגב, האשראי הצמוד דווקא גדל ב־33 מליון ש"ח.

המסקנה היא כי הבנקים נזהרים כיום מלהגדיל או לחדש אשראי צרכני לאותם סוחרים הבאים אל הבנק ואומרים תגדילו לי את האשראי כי הלקוח שלי בשטחים לא פרע החוב. כי בעצם הם הפכו את עצמם לבנקאים בכך שהעבירו את האשראי של הבנק אל הלקוח, ועתה עליהם ולא על הבנק לשאת בתוצאות.

לקראת המערכה להוזלת האשראי

התופעה הבולטת באחרונה היא הורדה עקבית של הריבית למפקידים. מה שנקרא ריבית קרדיטורית. זו הגיעה השבוע לרמת שפל של פחות מאחוז לחודש לחשבונות פקדון קצרי מועד. הבנקים אף אינם מזדרזים לפרסם טבלאות מחיבות בנושא זה, כנדרש לפי כללי בנק ישראל, נוכח הירידה המתמשכת זה חודש ויותר, בשערי הריבית הללו.

עתה מגיע תור המשחק לבנק ישראל. כזכור, הערכנו כי בנק ישראל שינה מדיניותו והוא מעוניין עתה – וגם פועל בהתאם – בהורדה כללית של שער הריבית במשק. על כן לקראת סוף החודש הוא יגיש את החשבון לבנקים. הוא יטען כי לאחר מהם הורידו במשך תקופה ארוכה את הריבית למפקידים הגיע הזמן להוזיל גם את האשראי. זה נמצא עתה ברמות שיא. עבור משיכת יתר מאושרת (מה שמקביל מהצד השני לפקדון תפ"ס) גובה בנק לאומי למשל ריבית של 3.4 אחוזים לחודש. כלומר, מרווח ענק מעל מה שהוא משלם. הגיע הזמן לצמצם את המרווחים יאמרו לבנקים, בבנק ישראל.

המסקנה – אם אינך לחוץ לקבל הלוואה מיד כדאי שתמתין ותזכה בכסף מוזל יותר, כבר במאי.

אין כהצמדה למדד

למרות העצירה באינפלציה, כאשר לכאורה המשק יציב, עדיין אין כמו הצמדה למדד המחירים.

בשיחה עם מנהל המכללה הפיננסית "היועץ" אשר קינפל הוא ציין, כי מבין כל המטבעות העיקריים אין אף מטבע אחד שההשקעה בו היתה כדאית בחשבון של שנה מההשקעה בצמודי מדד. כך, למשל, 100 שקלים חדשים שהושקעו בתחילת אפריל 1987 בצמודי מדד ערכם היום הוא 114.56 שקלים. זהו אגב שעור נמוך מאד יחסית של עלית מדד בו השנה, לאחר פרסום המדד האחרון, שר האוצר. ובכל זאת, בהשקעה ביאן יפני התקבלו לאחר שנה 113.92 שקלים, בדולר אמריקאי – 97.08 שקלים, במארק גרמני 105.52 שקלים, ובסל המטבעות – 101.84 שקלים.

על רקע זה, ולאחר שנראה שלא צפוי פיחות (בעקבות השיפור במאזן המסחרי מומלץ עתה לבחון היטב את כל&התוכניות שבידך הצמודות לדולר) ואפילו אלה הנותנות הכנסה חודשית. כדאי לצאת מהן למרות ההפסד הכרוך בכך – ולעבור לצמודי מדד או לתוכניות אחרות.

בל"ל: הריבית הנמוכה במערכת

בנק לאומי טוען כי עלות האשראי הממוצעת אצלו היתה נמוכה ב־8% מבשאר המערכת. נתוני בנק ישראל שהתפרסמו השבוע מודים כי גם בינואר ובפברואר היתה הריבית הממוצעת בבל"ל נמוכה משער המערכת, כשהבנק מקפיד לצמצם משיכות חריגות בריבית גבוהה.

מגמות בנדל"ן / ישראל קורץ

תנופת פיתוח בירושלים – היש יד מכוונת?

בעשור האחרון התברכה ירושלים בתנופת פיתוח מרשימה, אשר התבטאה בעיקר בתיגבור שכונות המגורים החדשות, מסביב לעיר שהוקמו לאחר 1967 – ובשטחי מסחר ומשרדים. בתחום התעשיה – המגמות מרשימות הרבה פחות ואין עדיין שינוי משמעותי בהרכב התעסוקה המסורתי, הנשען על סקטור השירותים (כולל משרדי הממשלה).

ריכוז של נתונים לגבי פרוייקטים שהוקמו בירושלים, משנת 1978 ואילך, מצביע על תוספת של לפחות 500,000 מ"ר – למסחר, משרדים ושימושים שונים מזה במרכז העיר כ־160,000 מ"ר. הנתונים נמסרו ע"י השמאי עודד טור־סיני.

בין הפרוייקטים הבולטים: • מרכז כלל (שלב א') – 21,500 בעיקר למשרדים וכן מסחר. מרכז זה שהיה מהראשונים מסוגו בעיר תוכנן בניגוד לתפיסות המקובלות כיום על סמך הלקחים שהצטברו בחו"ל ואף בארץ, על הגורמים החיוניים להצלחה מסחרית. מרבית הקומות נמכרו למשרדי ממשלה. • מגדל העיר – 9,000 מ"ר של משרדים, 2100 מ"ר מסחר ו־4000 מ"ר למלון. • רימונים – 11,000 מ"ר משרדים ו־3000 מ"ר מסחר. • סנטר 1 (ברחוב יפו/ירמיהו) 7000 מ"ר משרדים, 2500 מ"ר מסחר ומלון של 8500 מ"ר. • טליתא־קומי 30,000 מ"ר בפרוייקט משולב. • מרכז רמות – 9000 מ"ר של מסחר. • מרכז ספיר (בגבעת שאול) – 48,000 מ"ר למסחר. • אזור התעשיה בתלפיות – 20,000 מ"ר מסחר ו־50,000 מ"ר משרדים ותעשיה. שני האזורים האחרונים הוקמו כאזורי תעשיה ומלאכה ע"י „החברה הכלכלית".

הרוסים את כל משרדיה. במיכרז זכו האחים רייכמן מארה"ב. • מיתחם שמידט – כ־14,000 מ"ר, מחציתם למשרדים ומחציתם למסחר. • רחוב יפו (נכסים שונים) – תוכניות בניה בהיקף כולל של כ־60,000 מ"ר כולל שערי צדק הישן, במסגרת תוכנית לשיקום מרכז העיר. • מיתחם ממילא – פרוייקט המשתרע על 115 דונם מול שער יפו. על הפרוייקט שהוכן ע"י חברת „קרתא" מתחרות שלוש קבוצות משקיעים מחו"ל. התוכנית כוללת כ־130,000 מ"ר למגורים, מסחר, מלונאות, משרדים וטרמינל חניה גדול.

התמונה המצטיירת מסקירה זו מצביעה לכאורה על שגשוג כלכלי. האמנם? האם ישנו בסיס כלכלי מספיק?

הסטטיסטיקה הסוציו־כלכלית מאפיינת את ירושלים כעיר בעלת רמת הכנסה ממוצעת הנופלת מהרמה הממוצעת של גוש דן ובמיוחד בפרבריו הצפוניים. ומעבר לכך – למרות שניתן להבחין בכמה תמורות – ובמדרחוב האמירו המחירים עד ל־7־10 אלף $ ל־מ"ר – עדיין נמצאים הירושלמים ב„פלנטה" אחרת, בכל הנוגע להרגלי הקניות והבידור שלהם. כשירושלמים מתכננים קניה רצינית הם מגיעים לעיתים קרובות – לתל־אביב.

האם הבירה כבר בשלה לעידן הקניונים?

משיחות שקיימנו עם כמה גורמים המעורים בתחום התכנוני ובשוק המקרקעין בעיר, מסתבר כי במקרים רבים, המדובר בפרוייקטים שהבשילו שנים ארוכות במגירות המתכננים ובהליכי הרשוי המייגעים. כך למשל הוציאו מינהל מקרקעי ישראל והעירייה מכרז להקמת הקניון, בצמוד לאיצטדיון ולמרכז הספורט, המתוכנן בסמוך. זאת ע"ס תוכנית ישנה להקמת מרכז מסחרי בדרום מערב העיר. העיריה מתגלה כגורם אקטיבי גם בפרוייקטים אחרים, שבהם יש לה ענין ישיר כגון משרדי כיכר העיר או מרכז כלל – שלב ב' הכולל קניון צבורי גדול.

„קניון ישראל" בירושלים יפתח את שעריו לציבור בקיץ 1988. בפרוייקט עים 20,000 מ"ר בנויים ונמצא בלב האזור המסחרי של רובע „תלפיות". מגרש הפרוייקט המשתרע עלפני 4,5 דונם נרכש בעיסקת קומבינציה בידי הקבלנים הירושלמים „האחים ישראל" מהחברה הכלכלית לירושלים והם גם אשר ביצעו אתהבניה בפועל. בקניון יופעלו כ־80 חנויות ויהיו בו 570 מקומות חניה. דמי השכירות בקניון 30־20 דולר למ"ר.

בשנים האחרונות חל בתלפיות שבדרום העיר תהליך של „סיפור והחל" שהחל בהסבת מפעל בודדת (של „פלגת") והפך את האזור ל„קניון" מאלתר, המשך את הציבור הירושלמי בהמוניו, בשל שפע התניה והנגישות הנוחה. תהליך דומה חל גם בגבעת שאול שבמערב.

בשלבי בניה נמצאים כעת מספר פרוייקטים גדולים וביניהם ניתן לציין: • הקניון במנחת – 35000 מ"ר, המוקם ע"י דוד יורעאלי, בהמשך להצלחה המסחרית בקניון איילון בר"ג. • סנטר 2 – כ־12,000 מ"ר של משרדים ומסחר, בהמשך לקניון, שהוקם בכניסה לעיר על יד התחנה המרכזית ע"י חברת הפציבה, כבעלות יונה מרדכי. החברה זו מתוכננת למרות ההצלחה הבלתי מרשימה של שלב א'. • תלפיות – כ־30,000 מ"ר נוספים למסחר ומשרדים. לאחרונה נמכר שטח של כ־70 דונם שהוחזק ע"י סולל בונה לקבוצת משקיעים בראשות הקבלן בליליוס. • מרכז מסחרי בהר־נוף – כ־12,000 מ"ר. פרוייקטים נוספים מוקמים במרכז העיר ובשכונות.

אם נבחון את רשימת התוכניות הקונקרטיות לבניה בשנים הקרובות, עד לשנת 2000, נמצא רשימה מרשימה של פרוייקטים גדולים: • מרכז כלל – שלב ב' – כ־34,000 מ"ר. • בית ליפשיץ – כ־14,000 מ"ר של משרדים. • עזרת נשים – פרוייקט נוסף של בעלי סנטר 1 ו־2 כ־20,000 מ"ר, בעיקר למשרדים. • כיכר העיריה – כ־38,000 מ"ר, רובם משרדים, פרוייקט זה הוא ביוזמת העיריה, המתכוונת לרכז באזור מגרש

אין כיום בנמצא מאגר נתונים מסודר לגבי ההיצע של השטחים המסחריים הקיים בעיר.

פיתוח עירוני הוא בראש וראשונה, פרי של כוחות שוק ויוזמות עסקית אולם אין ספק שנדרשת הכוונה במסגרת תוכניות פיתוח כוללניות, המביאות בחשבון סדרי קדימויות עירוניים ויוזמת פרוייקטים על פני זמן. במצב הקיים קיימת בהחלט סכנה של הצטברות עודפי שטחים מסחריים מעבר לכוח הקניה הנתון כך שכולם מתחרים על אותה „עוגה" ומימוש פרוייקטים בקצב מקרי רק על פי זמינותם עלול להסתיים גם בכשלונות.

נשאלת השאלה, האם לא מוטב למקד את הפיתוח המסחרי בכמה פרוייקטים שיחזקו במיוחד את המרכז העירוני (שלא השתנה באופיו באופן מהותי מאז תקופת המנדט) במקום להתפזר בכל הכיוונים, באופן מקרי?

האם ניתנת הדעת לצורך להתאים את הפתוח המסחרי לאופיה היהודי של ירושלים – הירושלמיות כיצד למשוך גם את התיירים?

הכותב הינו מנהל משותף באופקים־ישומי ניהול עסקים, העוסקת ביזום פרוייקטים ובבדיקת תכניות אורבניות.

בנק ישראל
מינהל מילוות המדינה

הודעה על פדיון מוקדם של מילווה למימון מבצע שלום הגליל

למן ה־1 במאי 1988 ניתן לפדות בפדיון מוקדם את תעודות המילווה הנ"ל, בשלמותן (כל ארבעת חלקי התעודה), במקרה של פטירת הבעלים של המילווה או לנכים הנתונים במצוקה כלכלית, זאת בנוסף לזכאים שמלאו להם 65 שנים.

א. פדיון מוקדם מפאת פטירת הבעלים של המילוות.
הפדיון יבוצע לבן זוג של הנפטר, ואם לא נותר בן זוג - ליורשיו.
ליורשים שמלאו להם 65 שנים ולבן הזוג, יחושב הפדיון בתוספת הפרשי הצמדה. ליורשים שטרם מלאו להם 65 שנים, יחושב הפדיון כנ"ל בניכוי 5% ריבית דריבית, בחישוב שנתי, לתקופה (הממוצעת) שמתחרה עד למועד הפדיון הסופי. בעת הפדיון לבן זוג יש להציג תעודת פטירה, ובמקרה של יורשים - גם צו ירושה או צו קיום צוואה.

ב. פדיון מוקדם לנכה הנתון במצוקה כלכלית
הפדיון יבוצע לנכה, הנתון במצוקה כלכלית, אשר נכותו נקבעה על פי דין בשיעור 40% או יותר. כן יוכלו לפדות את המילווה בן זוגו של הנכה או הוריו. בעת הפדיון יש להציג אישור על שיעור הנכות, שניתן בידי מוסד מוסמך.

ג. תנאי הפדיון
קיימת ברירת הצמדה:
- הצמדה ל־80% משיעור עליית המדד מדי שנה, בתוספת 1% ריבית שנתית צמודה.
- הצמדה לשער היציג של הדולר, ללא ריבית.
- ערך הפדיון יקבע ב־18 של כל חודש על פי ברירת ההצמדה הגבוהה, והוא יהיה בתוקף עד ל־17 בחודש הבא.

ד. אופן הפדיון
בקשות לפדיון מוקדם כנ"ל, ניתן להגיש בכל אחד מסניפי התאגידים הבנקאיים ולקבל את סכום הפדיון בניכוי דמי העמלה הנהוגים באותו בנק, ניתן לפדות את התעודות, ללא עמלה, בקופות בנק ישראל בירושלים, בתל־אביב ובחיפה.
בעלי תעודות המחזיקים אותן בפקדון למשמרת בבנקים וברצונם לפדותן, יפנו אל הסניף בו מתנהל חשבונם, לבצע עבורם את הפדיון.

שערי מטבע חוץ ביום 27.04.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.52	1.59	1.52	1.59	1.53	1.60	1.5573	1.5767	1.5573	1.5767	1.5603	1.5799	1.5678
1 מארק גרמני	0.91	0.95	0.91	0.96	0.91	0.96	0.9292	0.9408	0.9283	0.9399	0.9287	0.9404	0.9343
1 ליש"ט	2.84	2.97	2.87	3.00	2.87	3.01	2.9199	2.9565	2.9176	2.9540	2.9223	2.9591	2.9388
1 פרנק צרפתי	0.26	0.28	0.36	0.28	0.26	0.28	0.2731	0.2765	0.2730	0.2764	0.2739	0.2773	0.2751
100 ינים יפאניים	1.22	1.27	1.22	1.28	1.22	1.28	1.2458	1.2614	1.2456	1.2612	1.2462	1.2618	1.2533
1 גולדן הולנדי	0.81	0.84	0.81	0.85	0.81	0.85	0.8270	0.8375	0.8277	0.8380	0.8297	0.8401	0.8334
1 פרנק שווייצרי	1.09	1.14	1.10	1.15	1.10	1.15	1.1212	1.1351	1.1207	1.1347	1.1216	1.1357	1.1289
1 כתר שוודי	0.26	0.27	0.25	0.27	0.26	0.27	0.2648	0.2681	0.2646	0.2679	0.2653	0.2686	0.2664
1 כתר נורבגי	0.25	0.26	0.25	0.26	0.24	0.26	0.2521	0.2552	0.2518	0.2550	0.2525	0.2557	0.2540
1 כתר דני	0.24	0.35	0.24	0.25	0.23	0.25	0.2415	0.2443	0.2412	0.2442	0.2415	0.2444	0.2428
1 מארק פיני	0.38	0.40	0.38	0.40	0.38	0.40	0.3889	0.3938	0.3889	0.3938	0.3891	0.3940	0.3916
1 דולר קנדי	1.24	1.30	1.24	1.30	1.24	1.31	1.2692	1.2850	1.2671	1.2829	1.2685	1.2844	1.2782
1 דולר אוסטרלי	1.10	1.21	1.13	1.22	1.14	1.22	1.1758	1.1904	1.1761	1.1908	1.1764	1.1912	1.1841
1 ראנד דרא"פ	0.47	0.56	0.43	0.60	0.46	0.64	0.7243	0.7333	0.7254	0.7324	0.7255	0.7346	0.7282
10 פרנקים בלגיים	0.43	0.45	0.43	0.46	0.43	0.45	0.4439	0.4494	0.4440	0.4496	0.4446	0.4502	0.4470
10 שילינגים אוסטריים	1.29	1.35	1.29	1.36	1.29	1.36	1.3203	1.3368	1.3179	1.3344	1.3211	1.3377	1.3295
1000 לירות איטלקיות	1.21	1.28	1.22	1.30	1.23	1.31	1.2483	1.2639	1.2488	1.2644	1.2522	1.2679	1.2568
1 סל (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.9264	1.9504	1.9270	1.9510	—	—	1.9599
1 דינר ירדני	4.29	4.55	4.31	4.58	4.35	4.65	—	—	—	—	—	—	4.5623
10 לירות לבנוניות	—	—	0.08	0.09	0.02	0.04	—	—	—	—	—	—	0.0416
1 לירה מצרית	0.64	0.68	0.60	0.63	0.63	0.68	—	—	—	—	—	—	0.6898

קניות הפסח קיזזו ירידת הפדיון בירושלים

הקניות המוגברות לקראת חג הפסח מיתנו את הירידה הגדולה שנירשמה בפדיון סוחרי ירושלים בחודשים ינואר ופברואר, שנירשמה בחלקה בשל המהומות בשטחים.

מסקר שערך מזכיר האיגוד הארצי למסחר בירושלים, יצחק גוטמן מתברר כי בחודש מארס נירשמה עליה גדולה בפדיון שהקיפה את כל ענפי המסחר בעיר.

הסקר בוצע בקרב 600 עסקים של סוחרים ונותני שירותים במערב העיר.

העליה הגדולה ביותר נירשמה בפדיון המזונות והקיוסקים – 134 אחוזים בהשוואה לחודש פברואר השנה.

בענפי ההלבשה והנעלה נירשמה עליה של 94 אחוזים בפדיון ובענף מוצרי החשמל עליה של 66 אחוזים.

עליות שבין עשרים לשלושים אחוזים נרשמו בענפי המסעדות, נותני השירותים וחנויות המכולת.

אמנון אמיר

300% עלייה במשתמשים בסמים בין מתגייסי צה"ל

מאת הנקה הרניש, סופרת "דבר"

על פי הנתונים האחרונים, חלה עלייה בשיעור של 300 אחוז במספר המשתמשים בסמים בקרב המתגייסים לצה"ל בהשוואה לשנת 1984 – כך מסתבר מהנתונים, שהשמיעה שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו בכינוס של העוסקים בטיפול במתמכרים לסמים, שנפתח אתמול ב"כפר המכביה" ויימשך יומיים.

שרת הבריאות אמרה, כי באחרונה דיווחו 28 אחוז מהמתגייסים לצה"ל, כי השתמשו בסמים. העליה היא גדולה מאוד ומדאיגה ביותר, אולם האמצעים שעומדים לרשות משרד הבריאות לפעולות מניעת השימוש בסמים ולפעולות גמילה מסמים, הם כמעט אפסיים, לדברי אלמוזלינו.

ד"ר יעקב סגנה, מתאם הפעולות לגמילה וטיפול בנפגעי סם במשרד הבריאות, דיווח, כי כ־5,000 נרקומנים משתמשים בשנה בתחליף סם מסוג מתאדון, שניתן על פי מרשם רפואי. לדבריו, הטיפול במתאדון הוא רע הכרחי, כי ההתמכרות לסם נמשכת, אולם הממשלה מקציבה לנושא הגמילה סכומים אפסיים.

על פי הערכות שונות, מספר המכורים לסמים בארץ נע בין 6,000 ל־15,000 איש ורק חמישה אחוז מהם מטופלים במסגרות לגמילה. בשנה האחרונה נולדו 25 תינוקות עם תסמונת נרקומניה.

מצוקת דיור לערביי חיפה: היהודים מסרבים לגור אתם

מאת אריאלה ראובני, סופרת "דבר"

פניה אל משרד השיכון והבינוי כדי שיסייע לפתרון מצוקת הדיור של ערביי חיפה שיגר השבוע אלי נחמיאס, חבר הדירקטוריון של "שיקמונה", חברה עירונית־ממשלתית בחיפה.

בעל המכתב, הנמנה עם ועדת האכלוס של החברה, מציין כי באחרונה מתרבים המקרים, שבהם מסרבים תושבים יהודים בחיפה לגור במחיצתם של דיירים ערבים, המופנים לבתים משותפים על־ידי חברת "שיקמונה". הדבר בא לידי ביטוי בעיקר ברחוב לבונטין בהדר הכרמל, שבו יש אוכלוסיה מעורבת יהודית־ערבית.

עוד מציין נחמיאס, שמנתונים שהובאו לדיון בועדת האכלוס מתברר, כי באחרונה היו גם מקרים, שבהם תבעו משפחות יהודיות להתפנות מאזורים, שאליהם הופנו משפחות ערביות. עובדה זו, מציין הכותב, יוצרת לחצים על חברת "שיקמונה", המתקשה ליישב ולשכן משפחות ערביות באזורים ערבים, משום שבאזורים אלה כמעט ואין דירות לרכישה.

נחמיאס מציין, כי מצוקת הדיור של ערביי חיפה גוברת נוכח הריבוי הטבעי שלהם, וכן בשל תנועה של תושבים ערבים מהכפרים, המעוניינים ברכישת דירות או בשכירתן באזורים מעורבים בחיפה. נחמיאס מציע למשרד השיכון והבינוי להיכנס לעובי הקורה ללא דיחוי ולשתף בזה את עיריית חיפה.

עובדי המדינה ידונו בכנסים בעיכוב חתימת הסכם השכר

כינוסים אזוריים של ועדי עובדים במשרדי הממשלה ויחידותיה יתקיימו בשבועיים הקרובים במחוזות ובסניפים בתביעה לתשלום מקדמה לעובדי המדינה על־חשבון הסכם השכר לשנת 1988/9, שמשתהה עקב מדיניות האוצר. על־כך החליטה מזכירות הסתדרות עובדי המדינה שהתכנסה אתמול בירושלים.

לפי הצעת ראובן בן־עמי, מזכ"ל הסתדרות עובדי המדינה, הוחלט להעלות בכנסים אלה שתי תביעות נוספות הן סגירת פערים במערכת השכר של עובדי המדינה ותשלום גמול השתלמות לעובדי הדירוג האחיד.

נמסר, שהסתדרות עובדי המדינה תובעת מקדמה של 125 ש"ח, המהווים את הפער בין שכר המינימום בשירות המדינה, לבין השכר התחילי הנתבע, שהוא 50 אחוז מהשכר הממוצע במשק.

סלע ענק הידרדר מן הקיר וקבר תחתיו אחד הפועלים

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

פועל בנין מהכפר קבטיה שליד ג'נין נהרג אתמול באתר בניה בשכונת "דניה" בחיפה, לאחר שסלע ענק הידרדר וקבר אותו תחתיו. שני פועלים נוספים שעמדו לידו נפצעו קל עד בינוני.

שלושת הפועלים עסקו בחפירת יסודות למבנה דו־קומתי ועבדו ליד קיר תומך בחפירה. בסביבות השעה שמונה בבוקר החל סלע גדול להידרדר כתוצאה ממפולת חול שהתחוללה באתר.

האבן פגעה בראשו של יאסר אחמד בן 29 מהכפר קבטיה והוא נהרג במקום. חברו מוחמד אסיף בן 21 מקבטיה, שעמד לידו, נפצע בכמה חלקי גוף. מצבו הוגדר בינוני. עובד שלישי יוסף תאופיק בן 21, אף הוא מקבטיה, הצליח להימלט אך במהלך ריצתו נפגע מהידרדרות האבנים והחול. מצבו הוגדר קל. השניים הועברו לבית־החולים רמב"ם בחיפה.

משטרת חיפה פתחה בחקירה, כדי לבדוק אם מדובר ברשלנות. במקביל נמסרה הודעה לחוקר של משרד העבודה לבדיקת האירוע. באתר הבניה עובדים עוד כ־20 פועלים, ואולם הם סירבו בתוקף לדבר על נסיבות התאונה.

60% למערך בארגון עובדי עיריית ת"א

מאת סופר "דבר" לעניני עבודה

בבחירות לארגון עובדי עיריית תל־אביב, שהיו שלשום, זכה המערך ברוב של 59.4 אחוז.

הליכוד קיבל 23.6 אחוז מהקולות (עליה לעומת הבחירות הקודמות, אז קיבל 16.8 אחוז). הסתדרות העובדים הלאומית קיבלה 8.1 אחוז; הרשימה הדתית – 4.7 אחוז וסיעת המרכז – 4 אחוז.

חשש שאיפרגן יפגע בעדים במשפט נגדו

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה ניצב שלמה תרזן מינה אתמול קצין בודק, שיחקור את נסיבות בריחתו של העציר המסוכן מאיר איפרגן בן 24 מקרית גת שלשום מבית המעצר קישון.

במקביל הוחלה המשטרה להפעיל את יחידות העלית שלה לאיתור העציר, המוגדר על ידי המשטרה כמסוכן לציבור. איפרגן, המואשם ברצח סוכן הסמים אברהם ודסנו מטירת הכרמל, הצליח להימלט מבית מעצר קישון זו הפעם השניה במהלך משפטו המתנהל בבית־המשפט המחוזי בחיפה.

לסופר "דבר" נודע, כי המשטרה הציבה שמירה על בתיהם של כמה עדים הקשורים למשפטו של העציר וזאת מחשש שינסה להתנכל להם במהלך בריחתו. כמו כן סבורה המשטרה, כי איפרגן ינסה להימלט לחו"ל ועל כן הופץ תיאורו בכל תחנות היציאות מהארץ.

הוואתיקן יסייע בבניית מרכז לשומרונים בשכם

מאת עמרם גבאי, סופר "דבר"

נציגי הוואתיקן בירושלים המזרחית הודיעו לקהילה השומרונית בשכם, כי הוואתיקן ישתתף בהקמת מרכז קהילתי בקריית לוזה שבפסגת הר גריזים, שישמש את כל השומרונים. עלות הפרוייקט כחצי מיליון דולאר, והוא יכלול אולמי שמחות והרצאות, חדרי לימוד, מוזיאון לתולדות השומרונים ובניין משרדים.

בפגישה שהתקיימה לאחרונה בין נציג האפיפיור בירושלים המזרחית, מונסיניור קארלו קיורים, ובין הכהן הגדול של הקהילה בשכם, הודיע קיורים על נכונות הוואתיקן לסייע לקהילה בסך כולל של שמונה מיליון דולאר, שיגוייסו באמצעות ארגונים קאתוליים ברחבי העולם הנוצרי, לבניית מבני דת ותרבות, מתוכם שלושה מיליון דולאר כסיוע לשיכון זוגות צעירים מבני העדה.

נודע כי גם ממשלת ישראל, באמצעות המינהל האזרחי ומשרד מתאם הפעולות ביהודה ושומרון, תיטול חלק בהקמת המרכז. עוד נמסר, כי ממשלת ירדן הביעה את הסכמתה העקרונית להשתתף בעבודות הפיתוח, הכשרה וההקמה של הפרוייקט, שבהקמתו יוחל בחודש הבא.

קריאה למפגש יהודי בדווי לבטחון הנגב

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

ראש המועצה המקומית ערד אברהם (בייגה) שוחט פנה אתמול לראשי השבטים הבדווים בנגב ואל ראשי הרשויות המקומיות באיזור, והזמינם למפגש משותף במטרה לדון במניעת ההתנכלויות לכלי רכב בכבישי הנגב.

פנייתו של שוחט באה בעקבות התקריות האחרונות, שאירעו בשבת שעברה, אז נרגמו באבנים כלי רכב שעברו בכביש להב־תל שוקת־ערד. באחת מהן, נפצעה אשה תושבת רמת־גן, שנסעה לבקר את בנה בערד. גם קציני משטרה בנגב הוזמנו לקחת חלק במפגש.

במקביל, שיגר אתמול שוחט מברקים לשר המשטרה, למפכ"ל, למפקד המחוז הדרומי ולמפקד משטרת מרחב הנגב.

משלחת חקלאית הונגרית להגביר את הקניות בארץ

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לעניני חקלאות

משלחת קניות מטעם ממשלת הונגריה מגיעה בימים הקרובים לישראל כאורחת משרד החקלאות הישראלי, במטרה להגביר את הקניות של תשומות חקלאיות מישראל. המשלחת, מטעם האגודה ההידרולוגית החקלאית בהונגריה, מונה חמישה נציגים.

סגן שר החקלאות ח"כ אברהם כץ עוז אמר, כי כיום מייצאת ישראל להונגריה ציוד השקייה בהיקף 10 מיליון דולאר בשנה וכן ציוד ותשומות חקלאיות נוספות. היקף הסחר עם הונגריה הולך וגדל, ובשנה האחרונה הוא זינק בעקבות ביקורה של משלחת ישראלית בהונגריה לפני שנה בראשותו סגן שר החקלאות.

משרד החקלאות ומכון הייצוא מעוניינים להרחיב את מגוון המוצרים הישראליים הנמכרים בהונגריה, ולכן הם מעודדים יצרני ציוד ותשומות חקלאיות להתאים מוצריהם לשוק ההונגרי.

הסוהרים היכו העציר בצינוק משום שהתראיין נגד החנינות

תיפתח חקירה פלילית נגד שלושת הסוהרים והקצין שהשתתפו במכות

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

נציב שירות בתי הסוהר גונדר לוי שאול הורה להעביר תיק בדיקה בנושא שימוש בכוח לא סביר נגד שני אסירים מבית־הסוהר עתלית לחקירת המשטרה, מכיוון שישנן ראיות לכאורה לביצוע מעשים פליליים.

מדובר בקצין ושלושה סוהרים, שהכניסו שני עצירים – ויקטור אלימלך מיפו ואליעזר מלול מחיפה – לתוך צינוק, שם הפליאו בשניים את מכותיהם כדי להוציא מהם מידע וללמדם לקח.

ויקטור אלימלך נחשד, כי הוא החזיק בבטנו מיכל כסף ובו סכום של כ־1000 דולאר. העציר היה אמור לצאת לחופשה והסוהרים סברו, כי בכסף שבגופו הוא מתכוון לקנות סמים, כדי להחדירם לבית הסוהר בחזרו מחופשה.

במקרה השני יצר האסיר אליעזר מלול קשר עם "גלי צה"ל" בהיותו בתוך כתלי בית הכלא והביע במשדר את דעתו בנושא החנינות. החנינות במסגרת חגיגות שנת ה־40 למדינה. בבדיקת שני קציני שב"ס העולה, כי לאחר המשדר הוכנס מלול לצינוק, שם הופעל נגדו כוח רב כדי ללמדו לקח. כתוצאה מ"הטיפול" מאושפז האסיר בבית החולים של השב"ס בכלא איילון.

יצויין, כי נציב שירות בתי הסוהר הורה לראש מינהל האסיר ולראש מינהל הבטחון בשב"ס לבדוק את נושא הפעלת הכוח הבלתי סביר נגד האסירים, כשהגיעו לידיעתו הידיעות בנושא, וזאת בטרם התקבלה כל תלונה על האסירים המוכים. בתום הבדיקה ולאחר התייעצות עם היועצת המשפטית של השב"ס רב־כלאי רונית שפירו הוחלט להעביר את המשך הטיפול למשטרה.

אזהרה מפני גבינות צאן

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר" לעניני חקלאות

משרד החקלאות מזהיר את הציבור הרחב לבל יקנה ויאכל גבינות צאן, שלא עברו תהליך פיסטור וזאת בגלל מחלת "קדחת מלטה" (ברוצלוזיס), שבה חלה חלק מעדרי הבידוויים בגזרה המערבית, שלא חוסנו השנה. יצויין, כי החלב במחלבות המאושרות של תנובה, טרה, ושטראוס עובר פיסטור והן מקפידות על כך.

טיסות ישירות לוורשה

מאת אריה ארה, סופר "דבר"

"אל־על" תקיים הקיץ 12 טיסות שבועיות ישירות לוורשה נוכח הביקוש הרב לטיסות אלה.

הטיסות לוורשה ייצאו בימי ג' מנמל בן־גוריון וישובו בו ביום. מחיר הטיסה הלוך ושוב כ־500 דולאר. טיסות "אל־על" לוורשה מוגדרות כטיסות שכר ומבוצעות על־ידי "סאנדור".

פסטיבל כרמיאל למחולות יחדש ימי הפסטיבל בדליה

24,000 מקומות באמפיתיאטרון החדש • אלפי רקדנים מהארץ וחו"ל

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר"

פסטיבל בין־לאומי למחולות ייערך בסוף יוני בכרמיאל. לשם כך נבנה בעיר אמפיתיאטרון ענק, המכיל 24,000 מקומות ישיבה בהשקעה של 1.5 מיליון דולאר. הוא ייחנך בפתיחת הפסטיבל.

הפסטיבל ייערך בין ה־27 ביוני עד ה־29 בו במסגרת חגיגות ה־40 למדינה תחת ניהולו של יונתן כרמון. במסיבת עתונאים אתמול בכרמיאל אמר כרמון, כי הפסטיבל יהיה הגדול מסוגו שהיה עריכה בארץ והוא יכלול אלפי משתתפים.

לדבריו, הפסטיבל יחדש את פסטיבל דליה הידוע, שהיה בזמנו לחג המחול העממי הישראלי. כן תהיה זו מסגרת למחול האמנותי בהשתתפות בכירי להקות הרקדנים מהארץ ומחו"ל ביניהם להקת מרתה גראהם מניו יורק, פרנצו בדוגנ, האמריקן בלט תיאטר, אנה סוקולוב, בת שבע, בת דור, קול הדממה, תיאטרון ענבל, רינה שינפלד, להקת המחול הקיבוצית ואחרים.

ראש עיריית כרמיאל ברוך ונגר גילה, כי תקציב הפסטיבל יהיה 300,000 דולאר והוא נתרם על־ידי שורה של ארגונים ומשרדי ממשלה. "כרמיאל פותחת לראשונה במסורת, שתהיה חג לחגיגות חובבי המחול בארץ", אמר ונגר.

במסגרת הפסטיבל יהיו שלוש תחרויות בנושאים: התלבושת הישראלית, היצירה המוזיקלית למחול ישראלי ויצירת מחול עממית־ישראלית. כמו כן יתקיימו תערוכות בנושאי מחול בציור ובצילום וכן מופעי חוצות ומופעים של הרקדות הבמתיות.

בשולי העיר תוקם בעזרת צה"ל עיר אוהלים, שתאכלס מאות רקדנים ונציגי קהילות בעולם מארה"ב קנדה אנגליה גרמניה וישראל. מחירי הכרטיסים יהיו עממיים, חמישה עד שבעה ש"ח למופעים העממיים ו־16 עד 20 ש"ח למופעי המחול מחו"ל.

התק"ם: ערבות הדדית חיונית תנועת המושבים: יש להגבילה

מאת יצחק מרידור, סופר "דבר"

"יכול להיות שצריך להקטין את הערבות של כל קיבוץ לזולתו מבחינה משפטית, אבל הערבות ההדדית היא לדעתי הסיכוי שלנו לצאת מהמשבר" – כך אמר מזכ"ל התק"ם אהרן ידלין במפגש ותיקי העמקים בבית יוסף. מזכ"ל תנועת המושבים אמר לעומת זאת, כי יש להחזיר את הערבות ההדדית במושבים למימדיה ולגבולותיה, היינו לגבולות המושב עצמו.

עשרות רבות של קשישים, ותיקי העמקים, אנשי ההתיישבות העובדת מקיבוצי ומושבי המועצה האזורית הגלבוע, נענו להזמנת "ועדת הקשישים האיזורית" ושל "השילוב האיזורי" והתכנסו בחדר האוכל של קיבוץ תל יוסף, לשיחה על "ההתיישבות העובדת – בעיותיה וסיכוייה היום".

אהרן ידלין, שניתח את הסיבות שהביאו למשבר הכלכלי הפוקד את ההתיישבות העובדת, אמר, שכיום דורשת התנועה מכל קיבוץ להיות אחראי לניהולו של הקיבוץ ו"להפעיל ראש גדול". עם זאת, קיימת גם קופה משותפת של כל קיבוצי התק"ם. "רעיון 'גדוד העבודה' של קופה משותפת אחת לכל הקיבוצים בארץ מתגשם דווקא היום", אמר ידלין.

"יכול להיות", אמר ידלין, "שצריך להקטין את הערבות המשפטית של כל קיבוץ לזולתו, אבל הערבות ההדדית היא לדעתי הסיכוי שלנו לצאת מהמשבר, ואמונתי היא שאם נשמור על "ערכינו" ונבנה את חיינו בניהול כלכלי אחראי, יש לנו תקווה לתנופה חדשה".

מזכ"ל תנועת המושבים גיליה גל אמר, שהערבות ההדדית נתפשת כהגיונית במסגרת המושב הבודד, בקהילה הקרובה והמיידית של המושבניק, אך לא ברמה האזורית או הארצית ולכן "יש להחזיר את הערבות ההדדית במושב לרמותה ולגבולותיה, היינו למושב עצמו, לעודד שותפות היכן שהיא מועילה, ולהפסיק לממן בהלוואות את הפער שבין ההכנסות וההוצאות".

תדיראן מוכרת בניין ההנהלה בגבעת שמואל

מאת סופרת "דבר"

חברת "תדיראן" הודיעה לבורסה לניירות ערך, כי היא נמצאת בימים אלה במו"מ מתקדם למכירת בניין המנהלה בגבעת שמואל למשקיעים מחו"ל.

"תדיראן" מנסה זה זמן רב למצוא קונה לבניין בגבעת שמואל כדי לשפר את תזרים המזומנים שלה, ולאחרונה גם פינתה שטחים בבניין.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

מפגן האחד במאי
לשבח דובר ההסתדרות

★

שידורים מיוחדים לקראת 1 במאי 1988

29.4.88 – 19.05 קול־ישראל (ב)
ראיון השבוע
עם מזכ"ל ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר.

★

30.4.88 – 10.05 קול־ישראל (ב)
יומן השבוע

★

30.4.88 – 19.05 קול־ישראל (ב)
דבר מזכ"ל ההסתדרות
לאחד במאי
ח"כ ישראל קיסר

★

30.4.88 – 21.00
הטלוויזיה הישראלית
ברכה על האחד במאי
(מבט לחדשות)

★

30.4.88 – 18.00–20.00
גלי צה"ל
סדרי המפגן
נחום פסה יו"ר מטה מיפגן
ה־1 במאי.

★

30.4.88 – 19.00–21.00
קול המוסיקה
תכנית מוסיקלית מיוחדת
לכבוד האחד במאי
★ גליאר – "הפרג האדום"
★ שוסטקוביץ – "סימפוניית אחד במאי"
★ יחזקאל בראון – "מזמור להסתדרות"
★ חצ'אטוריאן – "ספרטקוס".

★

1.5.88 – 7.10 קול ישראל (ב)
"הבוקר הזה"
שיחה עם מזכ"ל ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר.

★

1.5.88 – 8.00 גלי צה"ל
בוקר טוב ישראל
ברכת המזכ"ל לעובדים
בישראל ולצועדי המיפגן.

★

1.5.88 – 10.00–12.00
גלי צה"ל
שידור חי של המיפגן
במבזקים חדשות
ממסוק מיוחד בשמי ת"א מעל
מסלול המיפגן.

★

1.5.88 – 16.00 קול ישראל (ב)
יומן הכלכלה
ראיון כלכלי עם
מזכ"ל ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר.

★

1.5.88 – 17.00 "ערב חדש"
(טלוויזיה לימודית)
ראיון עם
מזכ"ל ההסתדרות
ח"כ ישראל קיסר

★

כתבות ותצלומים מהמיפגן
במהדורות החדשות ביום א'
הטלוויזיה הישראלית
(עברית וערבית)
קול־ישראל וגלי צה"ל

★

מוספים ומאמרים לקראת האחד במאי 1988
(בעתוני סוף השבוע)
"דבר", "על המשמר", "ג'רוזלם פוסט", "ידיעות אחרונות", "מעריב", "אלאנבאא" (ערבית)

★

מינשר האחד במאי יופרסם בעתונים: "דבר", "על המשמר", "ג'רוזלם־פוסט", "מעריב", "ידיעות אחרונות", "אלאנבאא", "מעריב".

1 במאי 1988

מפגן ענק
העובדים מצדיעים
למדינת ישראל בשנתה ה־40
המפגן יעבור משעה 11.00
ברח' אבן גבירול בת"א, מגשר בר־יהודה
ועד לככר מלכי ישראל
בואו לראות
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

התאחדות הסטודנטים בישראל
מברכת את
ההסתדרות הכללית
ואת האגף לצעירים סטודנטים נוער וספורט
ביום ה־1 במאי 1988

התאחדות הסטודנטים הארצית קוראת לציבור הסטודנטים לבוא וליטול חלק במפגן הצדעה של ההסתדרות למדינה בשנת ה־40 ולמפגן הישגי העובדים.

נקודת מפגש – על גשר בר־יהודה (אבן גבירול) בשעה 10.30

פרטים בטלפון 03־263211 שלוחה 14 (דורון או איל).

התאחדות הסטודנטים בישראל מודה, בהזדמנות זו, להסתדרות על הסיוע והתמיכה במאבקי הסטודנטים לאורך כל הדרך.

לחברתנו לעבודה
עמיר שושנה
משתתפים בצערך על מות
אמך ז"ל
תנחומים לבני המשפחה
הנהלת מבטחים והעובדים

חוזרים לעתונות טובה
דבר
קרא מחר
דבר השבוע

הצפון החם
שמעון וייס

"העבודה"
אחרי המחווות, לבני המרכז
עוזיה זלה, חגי אשד

אדם ברוך שולח אותם לוונציה
טליה רפפורט

האם בארים עוברת לגדה המזרחית?
גדעון קרן

זכרונותיה של תולעת ספרים
חיבוקים בשער
חיים באר

היום גורי, יצחק הויה, דני הכהשטיין, יעל כישבויה, דפנה עבריהדני, אריאלה ראובני, אמנון כלען, אמיר אורן, בועז כהן, יקיר צור, מורוה אבנימלך, יגאל תומרקין, טוביה מנדלבום, טובה צימוקי, אמיר רוזנבליט, יוני להב, יוסי מלמן, יאיר גרבוז, ורדה צימרמן, מירי בוז, יגאל משיח, אברהם בורג, ויליאם קוואנט, דרור שרביט

"משא" לספרות ולאמנות

מפלגת העבודה הישראלית / המרכז
ישיבה מיוחדת ודחופה
של המועצה למדיניות חוץ
ובטחון של המפלגה
תתקיים היום יום חמישי, 28.4.88 בשעה 15.00
באולם הישיבות, רח' הירקון 110 תל־אביב.
על סדר היום: התוכנית לשלום ולבטחון לישראל
הפותח: יו"ר המפלגה, הח' שמעון פרס
ח"כ מיכה חריש
יו"ר הועדה המדינית

משרד החקלאות
מינהל המחקר החקלאי
"בית פתוח"
במרכז וולקני
בבית־דגן

במסגרת חגיגות הארבעים למדינת ישראל פותח מינהל המחקר החקלאי את שערי מרכז וולקני לציבור הרחב ונותן הזדמנות למבקרים לראות מקרוב את עבודות המחקר הנערכות במוסד.

האירוע יתקיים בימים רביעי חמישי, ב'–ג' בסיון התשמ"ח, 18–19.5.88, מן השעה 09.00 ועד 16.00

הציבור מוזמן – הכניסה לכל

כואב לך?
שים ביופלקס

ביופלקס מפיג כאבים מכל הסוגים – ראומטיים, נאורלגיים וטראומטיים. ביופלקס – דיסקית ביומגנטית מהפכנית מתוצרת גרמניה, פועלת מיידית עם הצמדתה לאזור הפגוע. ללא צורך במרשם רפואי. באישור משרד הבריאות.
יבואן: י.א. עסקים בע"מ, טל: 03-371046.
מפיצים: מיטר בע"מ, טל: 04-983749.
מדיקל פרמה־כל בע"מ, טל: 03-5567645.
דורות בע"מ, טל: 03-656041.
המרפא הטבעי שלך
BIO flex®
להשיג בבתי המרקחת.
סופר תקשורת

הערב ב־10.00
עם מר יצחק נבון
סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות
בתוכנית של אלעזר שטורם
"הלילה החמישי"
קול־ישראל רשת ב'

דבר היום

הצפון המאוים

גבול הצפון חוזר לתודעה הישראלית בתדירות משתנה, לרוב באירועים מיבצעיים, אך המחיר שגובה הגנתו קבוע למדי. בשנתיים האחרונות נהרגו בו בממוצע שני חיילי צה"ל מדי חודש בחודשו. יש וכמה היתקלויות עם חוליות־טרור עוברות ללא פגע; יש ובאירוע יחיד, דוגמת ליל־הגלשונים, מאבד צה"ל ששה מחייליו. שלשום היו שני לוחמים בולטים ומעולים לקרבנותיו של ממוצע מדאיב זה. מפקד־הגדוד שמואל אדיב והנשש רמזי וחש המחישו בגופם שנב את אופיו של החוד הקרבי בצה"ל, זה שהולך ראשונה, נחשף, מסתער ולעתים גם סופג את אש האויב ומותיר ליקיריו ולחבריו רק יגון, וכוונות ומופת.

למעשה, אין הפעילות המיבצעית בצפון חדלה לרגע גם בהפוגות־כביכול שבין התדירות ההיתקלויות, אלא שמרביתה נערכת בזירה הסמוכה של דרום־לבנון, ברצועת הבטחון ובסיוע צד"ל. שם גבול אינו יכול להיחסם הרמטית, לא בישראל ולא בכל מדינה אחרת, אך ההיערכות הבטחונית בצפון מצליחה במידה רבה לגונן על הישובים האזרחיים ולבלום את המאמץ העיקרי של המחבלים הפלשתינאים ובעלי־בריתם הלבנונים באזור גזרי־המערכה, הלא היא גבול הזיים המאוכלסים בגליל.

אין לפיגועי־הטרור מח מכוון אחד, ולא מיפגש של יאסר ערפאת עם חאפז אסד חולל את הנסיון הנוסף בסידרה ארוכה לחדור ארצה ולהרוג באזרחיה. אין לחפש קשר הכרחי בין ההיתקלות הראשונה שלאחר ההתנקשות באבו־ג'יהאד לבין הריגת מפקדן של רבות מחוליות־הפיגוע הקודמות. סוריה ממשיכה להוביל את חזית־הסירוב הערבית הבולמת את נכונותו המהוססת של חוסיין להידבר עם ישראל; אש"ף נסוג כבר לפני שנתיים מהסכמתו הקודמת להתיר למלך ירדן להרכיב משלחת משותפת. ההתקרבות הנוכחית בין ערפאת לבין אסד היא הליכה ארעית של ראש אש"ף לקאנוסה הסורית, אך אינה משנה נתונים בסיסיים במשוואה המזרח־תיכונית, לא את עוינותם של גורמים קיצוניים כלפי ישראל ולא את חולשת ירדן מול אגפיה, ערפאת מכאן ואסד מכאן.

שיעבוד גלויות

מאת נתן רוטנשטרייך

ליוזמה מדינית נדרש הקהל לתת תימוכים; אך היוזמה ליוזמה היא בידי קברניטים, והללו כשמם כן הם: נווטים

(א)

מצויים בספרות על דורותיה – גם בספרות חז"ל, גם במחשבה הפילוסופית של ימי הביניים ובמה שנמשך ממקורות אלה – כיווני פירוש שונים למשמעות העידן המשיחי. בין הביטויים של רעיון־יסוד בספרות חז"ל מצויה האימרה, שאין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכויות בלבד. תפיסה זו מעגינה את הבלם בין המציאות הקיימת לבין העידן המשיחי בעניין השייך למציאות היום־יומית או הארצית כלשון הדורות האחרונים, וניתן לומר עליה: המציאות ההיסטורית.

(ב)

כיוון שמדובר במציאות היסטורית – מצב שיש בו משקל בולט למדיניות – ניתן היה להעתיק את מימוש הרעיון של ביטול השיעבוד למעמד של ריבונות מדינית: זו יוחסה למדינה, אף שמושג הריבונות בניסוחו לא היה מצוי בימים שהתנסחה ההשקפה של שיעבוד מלכויות וביטולו. ריבונות היא המקביל העברי למונח "סוברניות" ובהקשר של שיעבוד מובלטת הריבונות האוטונומית של מדינה לעומת מדינות אחרות אף שריבונות יש בה גם צדדים בולטים כלפי תושביה או אזרחיה פנימה. לפיכך הודגש בראשית המחשבה המודרנית המרכיב של סמכות להטיל חוק הטמון בריבונות.

המעמד הדו־כיווני של הריבונות, כפי שנחשף דווקא בתקופה החדשה, מלמדנו שסמכות כלפי פנים אינה מחוללת מצב של אי־תלות במה שמעבר למדינה המסויימת. ההקשרים של המציאות גדושת־התהליכים ומיני זיקות בתחום הכלכלי או בתחום הצבאי, יש בהם כדי להובילנו למסקנה, כי הסמכות להטיל חוקים כלפי פנים אין פירושה חד ביחסים כלפי חוץ. הבעיה העומדת לפני המדינה הריבונית וניוחסה היא בין השאר זו של יחסים הסמנים בזיקות ובהקשרים – כלכליים, צבאיים ואחרים: האם הם מובילים ליחסי תלות שמלכתחילה או בדיעבד אנו למדים על כך שאפשר היה למנוע אותם. מן הקשרים ומן התלות אין מפלט. הבעיה היא המידה היתרה של אלה.

בהקשר זה מצוי במציאות שלנו פאראדוקס נוסף, כלומר אם הדבקים, במפורש או במובלע, ברעיון של המשיחיות על רקע ריבונותה של מדינת ישראל, מחוללים תהליכים של תלות שאפשר היה אולי להימנע מהם, מה גם שהתוצאות של העמדה נחשפות חיש מהר מבחינה יום־יומית, קל וחומר מבחינה היסטורית.

(ג)

נעיין בשתי הדוגמאות המבליטות את התלות היתרה ותוצאותיה המזיקות, כאשר ביסוד התוצאות הקשות הגישה שאין צורך מצידנו ביוזמה היסטורית מדינית, רצופה. די היה כיתמה בסיסית לקראת ביטול שעבוד מלכויות ובעת צרה ממנה ניוושע.

מה שקרוי בפינו האופציה הירדנית מלווה את המדיניות של מדינת ישראל מאז כינונה. היעדר מימושה של אופציה זו לא היה תלוי בלעדית בנו. השותף לאופציה זו, כלומר ירדן, נעדרה החלטיות מראשית מלחמת השחרור והיתה מודרכת, ומודרכת עד עתה, על־ידי קו שאפשר לאפיינו "רוצה הייתי אך אני מפחד". מהלך המאורעות לא הקל על ירדן כי הפחד מפני אוכלוסיה פלשתינאית בשטחים מקבל את חיזוקו מיום ליום כאשר הפלשתינאים משרישים את תודעת הייחוד של עצמם, מה שאינו מונע בעדם להיות חלק, תהיה הגדרתו אשר תהיה, של ירדן.

מבחינה זו יש סימטריה בין מצבה של מדינת ישראל למצבה של ירדן. אם מדינת ישראל העדיפה שהפלשתינאים שבשטחים ייכללו בירדן, הרי העובדה שלא יכלה להחליט על כך, הגבירה את תהליך הייחוד ואת בקשת ההיפרדות. גם אם אפשר היה, בכל שלב, להטיל ספק אם לאורך ימים יכולה קונפדרציה להיות תבנית היחס בין השטחים לבין ירדן, אפשר היה לנסות, כי כאן ועכשיו הוא עדיף למדינת ישראל לעומת תהליך של היפרדות שלמה למען השתחררות אוכלוסיה משיעבוד מלכויות – אם מותר להעתיק מטבע לשון ייחודי מן המציאות היהודית. האקטיביזם הציוני נגרף כאן אחרי הסכירות של עצמו, שהיעדר יוזמה היה להיעדר החלטה. אולם הסכם אפשרי בלונדון 1987 היה הזדמנות – אולי אחרונה – בכיוון זה שנחשב רצוי לשני השותפים. מה קרה להסכם זה על רקע הצירוף המיוחד של פעילות וסבילות, גלוי לעין.

המהומות מבליטות את המעמד העצמאי של הערבים הפלשתינאים ותוצאותיהן כלפי הערבים בתוך מדינת ישראל מתגלות והולכות. ירדן נרתקת גם מן המעמד שהיה לה ואנו יושבים ומחכים. המעתק לפלשתינאיזציה של המצב מתבלט והולך.

(ד)

אחד מגילויי המעתק הזה הוא מגע עם ערבים פלשתינאים, שיש בהם צירוף מיוחד: הם פלשתינאים ואינם חיים בארץ והם אפילו אזרחי ארצות־הברית של אמריקה. הם פרופסורים בארצות־הברית ועל־כן כשרים להיכנס לטרקלין. אין הם טרוריסטים, גם אם התנגדותם לציונות מובהקת כפי שבא הדבר לידי ביטוי בספרים שיש בהם לא רק שלילה של הציונות אלא גם שלילת הגישה של חוקרי העולם המערבי את תרבות האיסלאם – מה שקרוי בפי המתנגד המובהק "אוריינטאליזם".

כל זה אינו מונע מאדוארד סעיד להיות חוקר מובהק בספרות, בייחוד ביצירתו של ג'וזף קונראד, סופר אנגלי ממוצא פולני. אין לומר אם המעתק האמור פועל לטובה או לרעה. הוא קיים ונעשה חלק של התהליך, כי צריך פארטנר – לפחות ארצות־הברית צריכה אותו. למה תביא הסבילות שלנו בשלב הבא – לעתיד הקרוב פתרונים. אולם התוצאות משמיטת היוזמה גלויות לעין כבר עתה.

פרט המאפיין גישה סבילה ושיפשוף ידיים מול מאורעות הוא עניין מלחמת האזרחים בניקאראגואה ונחיתת חיילים אמריקאים בהונדורס. בשיחות שונות יכולת לשמוע: מאורע זה יעתיק את תשומת־הדעת של ארצות־הברית מהנעשה בשטחים וירכז אותה בעניין הקרוב לה קירבה גיאוגרפית ומדינית. מה עשה הקב"ה זה שינוי: השג הסכם ביניים ומי יודע מה ילד יום. מה שנראה כהיסט של תשומת־דעת, הדל לשמש תכלית זו.

פרט נוסף המלמד על הכלל: שנים נמשכת המלחמה במפרץ הפרסי על כל תוצאותיה, לרבות הפילוג בעולם הערבי או המוסלמי. כלום יוטבו מהלכיה למי שיכול לזרוע רק על־פי מה שגלוי, נראה שלא: הסתפקנו ביריבותיה, אם יש לנו עניין בנצחונו של צד זה או אחר במלחמה זו, בלי לעמוד על כך שיש מצבים שעליהם מוטב לומר: אוי לי מיוצרי ואוי לי מיצרי, ולהשתמש בשעת הכושר ליוזמות המכוונות לעניין שלנו. כיצד הציונות, שביסודה עמדה פעילה, הולידה מגוון זה של סבילות – זה אחד מסודות התהליכים. אך העובדות והתוצאות גלויות לעין.

ההבחנה הניגודית בין עמדה של הפחדה לעמדה של תקווה שרירה וקיימת. אולם תקווה מניחה את פתיחותו של העתיד. הפתיחות לא תזמין סבילות, כאילו העתיד הפתוח ידאג לעצמו. עתיד פתוח יש לעצב יום־יום ושעה שעה. כל עיצוב הוא חלקי ואולי בעייתי, כי אין עיצוב שיביא לתוצאה אחת יכולת העוצרת את התהליך. לגבי יוזמה נדרש הקהל לתת תימוכים, אך היוזמה ליוזמה היא בידי קברניטים, והללו כשמם כן הם: נווטים.

(ה)

סברה היא שקשה להסביר מהפך זה, מגישה של יוזמה מחוללת מציאות לשקיעה לתוך סבילות המתעטפת לפרקים באיצטלה של פעילות. אם מהפך אוי מהפך.

בכל זאת אפשר להצביע על שני גורמים – אחד ממשי ואחד השקפתי. הגורם הממשי הוא הסכם השלום עם מצרים – מעשה מכריע של שינוי. גם אם ביקש המעשה להשיג את שימור הקיים ביהודה ובשומרון, היה המעשה של תמורה.

הגורם ההשקפתי הוא אולי זה: ביטול שיעבוד מלכויות הוא מעשה בתוך המציאות ההיסטורית. עליה השליכו השקפה על־היסטורית ועל־פיה אין עוד תמורות כי העידן המשיחי הוא עידן נמשך בהרמוניות שלו. לפיכך התירוץ הוא על־היסטורי, אף שהוא מהול על מאורע היסטורי. יהיה ההסבר אשר יהיה, המצב גלוי לעין ואין לשאתו עוד.

דרושים: מורים עם נשמה

מאת יעל פישביין

פחות מכללות, ברמה טובה יותר, ושיקום מעמדם של הלימודים ההומאניסטיים – אלה עיקרי ההמלצות בדו"ח ועדת אסא בתחום המורכב של הכשרת מורים בארץ

"שונאי המין האנושי, בני אדם שאינם אוהבים ילדים, יכולים להתקבל להוראה. התנאים לקבלה למכללות, לסמינרים ולבתי הספר לחינוך באוניברסיטאות, מתייחסים בעיקר לתחום האינטלקטואלי: תעודת בגרות והצלחה במבחן סף. אישיות המועמד כמעט שאינה נבדקת. הראיון שנערך למועמדים עם הקבלה אינו מספיק. יש לפתח כלים משוכללים יותר לבדיקת אישיות המועמד. בייחוד חמור המצב באוניברסיטאות, כי בהן אין ליווי צמוד של המועמדים להוראה" – כך מסביר יצחק אסא, יו"ר ועדת הסתדרות המורים לבדיקת הכשרתם של עובדי חינוך והוראה בסמינרים ובמכללות, את אחד הסעיפים מסעיפי "דו"ח ועדת אסא" המופץ בימים אלה על ידי הסתדרות המורים בחדרי מורים ברחבי הארץ.

הדו"ח הוא חוברת אפורה דקה ובה תיאור תמציתי ונוקב של חברי הוועדה את הנעשה באחד התחומים היותר מורכבים במערכת החינוך: הכשרת מורים. בניסוחים הקצרצרים והיבשים כלולה ביקורת נוקבת על תופעות עקרוניות בשיטת הכשרת המורים בארץ. בין היתר טוענים חברי הוועדה שהמכללות להכשרת מורים לא הצליחו למשוך את "הטובים לחינוך" והתלמידים היותר מוכשרים פונים לאוניברסיטאות. הן לא השכילו למשוך כוחות אקדמיים מהשורה הראשונה וחלק ממוריהן רואים בעבודתם במכללות עיסוק צדדי. ברוב המקרים לא מצאו המכללות דרך לשלב בין לימודי החינוך ולימודי התמחות במקצועות ההוראה. תוכניות הלימוד ושיטות ההוראה הנהוגות בהן נשארו, בדרך כלל, במתכונת הישנה ומרביתן פרונטליות.

הוועדה יוצאת בביקורת על התופעה של קיום מכללות סוג א, המעניקות למורים תואר אקדמי בחינוך ומכללות סוג ב שאינן מעניקות תואר כזה. "מצב דברים זה לא יוכל להימשך, לדעתנו, לאורך ימים," הם קובעים.

כדי לייעל את מערכת הכשרת המורים בארץ מציעה "ועדת אסא" לצמצם את מספר המוסדות המכשירים מורים מ־29 היום ל־14; להקים מועצת בת ליד המועצה להשכלה גבוהה שתעסוק רק במכללות; לבטל את ההפרדה הקיימת היום בין בתי־הספר לחינוך באוניברסיטאות לבין המכללות להכשרת מורים; לתאם ביניהן תוכניות לימודים ותכניות מחקר; ולהשוות את תנאי העבודה, השכר ומסלולי הקידום של מורי המכללות לאלה של מורי בתי הספר לחינוך באוניברסיטאות.

"ועדת אסא" לא העירה על תכני הלימוד של מורי העתיד אלא בתחום אחד: התחום ההומאניסטי שלגביו קבעה כי יש לחזקו ולטפחו. יצחק אסא מסביר: תהליך מכלול הסמינרים למורים גרם להתמקצעות יתר של הסמינרים – אלה רצו להסתגל לדרישות המועצה להשכלה גבוהה שביקשה להעניק או לשלול מסמינר את הזכות למתן תואר אקדמי. כתוצאה מכך התנוונו הלימודים ההומאניסטיים החיוניים, לדעתו, לכל מי שמבקש להיות מורה. הבנת ההיסטוריה, האמנות, החברה חיונית לכל מורה בכל תחום שהוא ואסור להזניחה. מורה צריך מה שנקרא נשמה.

הדאגה לנשמתו של מורה העתיד מתבטאת לא רק בהמלצות ליצור כלי סינון למועמדים ולהדגשת הצד ההומאניסטי בהכשרתו, אלא גם בתפיסה הגורסת כי הכשרתו של המורה חייבת להימשך עד לפרישתו. הוועדה ממליצה להקים מרכזי השתלמות אזוריים, לשתף בהם את האוניברסיטאות והמכללות ולהדק את הפיקוח על רמת הלימודים במוסדות פרטיים שבהם לומדים מורים בשנת שבתון.

לשם כך ממליצה "ועדת אסא" להקים מועצה ציבורית ששני שלישים ממנה יהיו אנשי ציבור ורק שליש אנשי חינוך וזו תעסוק בביקורת והערכה של תחומי הכשרת המורים והשתלמותם, כדי לנטרל תחרות ולחצים מצד גורמי חינוך ופוליטיקה בתחומים רגישים אלה.

הוועדה עסקה גם בהכשרת מורים לחינוך הטכנולוגי וקבעה שקיימת כיום כפילות מיותרת בין משרד העבודה ומשרד החינוך בהכשרת מורים טכנולוגיים. 13 גופים שונים שאינם מתואמים ביניהם עוסקים בהכשרת המורים הללו והפיצול גורם לבזבוז משאבים. הוועדה ממליצה לצמצם את מספר הגופים המכשירים מורים טכנולוגיים ולספח אותם למכללות האקדמיות.

פרק מיוחד הוקדש לבדיקת מצב הכשרת המורים למיגזר הערבי. הוועדה טוענת כי אין די מוסדות למורים ערבים ומספר המתכשרים להוראה במגזר זה אינו עונה על הצרכים. היא ממליצה להקים בצפון מכללה להכשרת מורים ערבים למקצועות השונים, לקיים בה מסלול למורים טכנולוגיים ובמקביל להקים גם מרכזי השתלמות למגזר זה.

"ועדת אסא" לא בדקה את כל הנושאים הקשורים בהכשרת מורים. היא העדיפה להצטמצם במספר הנושאים. יצחק אסא אינו משלה עצמו שמשרד החינוך יקבל את ההמלצות כולן או מקצתן. הוא מציין שבעבר דחה משרד החינוך המלצות ועדה משותפת לו ולהסתדרות המורים (ועדת שרלין) שהמליצה על סגירת סמינרים.

הנהלת משרד החינוך עדיין לא הגיבה על דו"ח "ועדת אסא" ועל המלצותיה. את עיקר חשיבות עבודת הוועדה שעמד בראשה רואה יצחק אסא בכך שהדו"ח יוכל לשמש את הנהלת הסתדרות המורים בגיבוש מדיניותה בתחום הכשרת המורים. שכן, מעמד המורה נקבע לא במעט לפי רמת הכשרתו. מזכ"ל הסתדרות המורים יצחק זולבר מכיר בחשיבות הנושא והוא זה שביקש את עריכת הדו"ח. גם בעבר לא הגיעו אל הפועל כל המלצות הוועדות שעסקו בהכשרת מורים; אבל לעבודתן היה אפקט מצטבר שגרם במשך השנים להעלאת רמת ההכשרה של מורים ומחנכים בישראל. יצחק אסא מקווה שגם הדו"ח החדש ישרת אותה מטרה.

ניתוח התנהגות פוליטית/ אולק נצר

מי ימלל גבורות ישראל

השין־גימל מליל הגלשונים דיבר על עצמו כעל בורג. בורג יכול להיות יעיל מאוד במכונת מלחמה, אבל לא יכול לגלות אומץ לב. המשמעות העיקרית של האירוע: עובר עלינו תהליך עמוק של התבגרות

לפני יותר משנה הייתי עסוק בכתיבת מערכים לשיעורי חברה בבתי־ספר. מערך אחד הציג טכניקה לפיתוח רגישות למשמעותם של אירועים אקטואליים. לצורך הדוגמה השתמשתי בידיעה שהופיעה אז בעתון זה, מאת יוסי ליבוביץ, הכתב בצפון:

"מעשי האלימות בין תלמידים בבית־הספר "רוזמן" בקריית־גת הגיעו ביום חמישי שעבר לשיא חדש, כאשר שלושה תלמידים מכיתה י' פרצו באמצע השיעור לכיתה ט' כדי לעשות שפטים בשני תלמידים ו"לחסל אתם את החשבון". בכיתה פרצה אנדרלמוסיה: עשרות תלמידים נסו דרך החלונות כשהם זועקים לעזרה. המורה ההמומה נמלטה מהכיתה לחדר המורים. שלושת התוקפים, בני 16 מקריית־גת, ניפצו כסאות, זרקו לצדדים שולחנות כשהם מפלסים דרכם לעבר שני התלמידים בני ה־15. השלושה התנפלו על השניים והפליאו בהם מכותיהם – סטירות ואגרופים. שוטרי תחנת זבולון שהוזעקו למקום עצרו את השלושה בבית־הספר..."

על־פי מערך השיעור שעסק בקטע הזה, היה על כל משתתף להשלים כראות־עיניו את המשפט, "הדבר המשמעותי ביותר בעיני בקטע זה הוא...". לצורך הדוגמה הצעתי שני משפטים עם משמעויות שלא נרמזו בידיעה עצמה:

א. הדבר המשמעותי ביותר הוא, שהמורה נמלטה מן הכיתה. מורה פחדנית המפקירה את תלמידיה לא ראויה להיות מורה.

ב. הדבר המשמעותי ביותר הוא שאותם פוחזים עלובים מכיתה ט' נעשים אחר־כך חיילי צה"ל. הם גיבורים גדולים בצבא, כי הם מרגישים שהם חזקים ואין להם ממי לפחוד. אבל אם יהיה עליהם לגלות אומץ אישי – פחדנותם תתגלה גם בצבא, אם מערכת־החינוך לא תעשה משהו כבר.

סוף המשל. הנמשל הוא השין־גימל של ליל הגלשונים, שדינו נגזר לא מכבר ללכת להישלח לכלא, על "התנהגות מחפירה מול פני האויב", התנהגות שלא קשה לראות את הדמיון שלה למשל שלנו. המורה של רוני השין־גימל, אגב, תיארה אותו בדמות התוצר "האופייני של ארץ־ישראל היפה", "הילד הכי טוב שמערכת החינוך יכולה להפיק". היא גם פירטה את מה שלדעתה מרכיב את המוצר החינוכי המובחר: צייתן, ממושמע ועוזר לחברה. מרכז־הגדנ"ע שלו הוסיף, "מקובל על החברה".

בעבר הקרוב התפרסמו עוד סיפורים כמו סיפור התלמידים מקריית־גת. נודעו גם מקרים של רחוב שלם, או שוק, או תחנה מרכזית, שהעולם התחתון השתלט עליהם, וכל תושביהם נכנעו מפחד הסחטנים האלימים. הדבר המשמעותי ביותר בסיפורים כאלה, כפי שהתפרסמו הוא, בעיני, שהפחדנות האזרחית המפקירה את הקרבנות בידי אויבי החברה והמפקירה אזרחים שלמים בידיהם – מעולם לא עוררה התייחסות ציבורית כמו ההתנהגות המחפירה של השין־גימל מול פני האויב. העובדה שיהודים, לא בודדים אלא סביבה חברתית שלמה, הסתגלו ברצון לחיי כניעה,

(המשך בעמוד 8)

ארלוזורוב 93 / חיים ביאור

בחירות נדחות

הן לא יתקיימו לרוב הגדול של 12 האיגודים המקצועיים שבהם תוכננו לשנת 1988. גם המערך וגם הליכוד – מרוצים מן ההסדר

ביטול הבחירות להסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה – שהיא האיגוד הגדול ביותר במגזר התעשייתי – יוליך בעקבותיו לביטול הבחירות ברוב הגדול של 12 האיגודים המקצועיים, שעמדו לקיים את ההליך הדמוקרטי במתכונת הראשונה של 1988.

לפני כחצי שנה הוציא האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות הנחיה לאיגודים שלא קיימו בחירות זה שנים רבות, לקיים אותן בתקופה שבין אפריל ליוני השנה. האיגודים מחוייבים על־פי החוקה לבחור את מוסדותיהם אחת לארבע שנים, אך רבים מהם לא עשו זאת כבר שבע, שמונה ואף עשר שנים.

ההנחיה של האגף לאיגוד מקצועי, חתומה בידי היו"ר חיים הברפלד, הזכירה לראשי האיגודים את מחויבותם למלא אחר הוראות החוקה. הובא בחשבון, מן הסתם, גם ההיבט הפוליטי. שנת 1988 נראתה אז לראשי ההסתדרות מתאימה לעריכת בחירות לאיגודים, כיוון שנצחון משמעותי של הנהגות האיגודים, שכולן מזוהות עם המערך, עשוי להשפיע לחיוב על סיכוייה של מפלגת העבודה בבחירות הקרובות לכנסת.

ואולם מאז הוצאה ההנחיה, בסתיו אשתקד, חלו כמה התפתחויות, שהטו את קערת השיקולים אל צידה. ראשית, המהומות בשטחים, שהחלו בראשית דצמבר. סקרי דעת הקהל מצביעים על הקצנה כלפי הימין מתחילת האירועים ועד היום. שנית, הזעזועים ב"כור" הקשיים המתמשכים ב"סולל בונה". 19 אלף מעובדי "כור" נקראו בפעם הראשונה בתולדות הקונצרן לוותר על 5 אחוזים משכרם כדי לסייע במאמצים להבריאו. ואולם עובדי "סולל בונה" התבשרו על פסיקתו של הברפלד, שלפיה התשלום של תוספת השכר, המגיעה להם השנה על־פי הסכם העבודה בענף הבנייה, יידחה לראשית שנת 1989. הוסף לכך את תחושת אי הוודאות בקרב עובדי "אליאנס" ו"שמשון". אי היציבות הפוקדת את המגזר התעשייתי של חברת העובדים מסבירה מדוע נחלשה המוטיבציה של ראשי האיגודים לקיים את הבחירות עתה.

אולי ייראה הדבר כמשוואה בלתי הגיונית, אך לליכוד סיבות לא פחות טובות להעדיף את ביטול הבחירות לאיגודים המקצועיים. סיעה זו מגלה בכל ימות השנה פעילות מזערית בתוך האיגודים, אף פחות מזו של חד"ש, למשל. הליכוד נעדר עורקי קשר לרוב הגדול של ועדי העובדים, והזירה, רובה ככולה, נתונה להשפעתו של המערך. בבחירות שהתקיימו לאיגודים השיג הליכוד בממוצע 10 אחוזים מהקולות. במקצת האיגודים לא טרח הליכוד כלל להשתתף בבחירות.

בכל המקרים שבהם הוחלט, בהסכמת כל הסיעות, על ביטול הבחירות לאיגודים המקצועיים, סוכם במקביל כי לא ייעשה "צילום מצב" של יחסי הכוחות הפוליטיים בתוך האיגודים, אלא שסיעת הרוב, המערך, תוותר על אחוזים אחדים ממושביה במוסדות האיגודים לטובת הסיעות האחרות. כך בדיוק התרחש השבוע בעקבות ההחלטה לבטל את הבחירות להסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה. המערך, שבבחירות בפועל, בשנת 1980 השיג באיגוד זה 77 אחוז, משלם את מחיר הביטול בוויתור על ארבעה אחוזים מכוחו והסתפקות ב־73.2 אחוזים, שעדיין מבטיחים לו רוב יציב. הליכוד הועלה מלאכותית מ־9.9 אחוזים ל־12 אחוז, וזה בהחלט "משהו" בשבילו. גם לסיעות השמאל הקטנות אין סיבה להתאונן: כל אחת מהן תקבל ייצוג בשיעור של 2.5 אחוזים, המבטא למעשה גידול של 50 אחוז בכוחן, לעומת התוצאות שהשיגו בבחירות לפני שבע שנים. רק הדתיים לא ייהנו מתוספת לכוחם ויישארו עם 10 האחוזים העגולים שקיבלו בבחירות האמיתיות.

בקומת האיגודים המקצועיים שבבית הוועד הפועל משוכנעים שהמערך עשה עסקה טובה. שם מעריכים כי אילו התקיימו בחירות להסתדרות עובדי המתכת, היה המערך מפסיד 10 אחוזים מכוחו, בעוד שלפי "ההסכם על הגשת רשימה משותפת לכל הסיעות", כפי שמכונה ביטול הבחירות, הוקטן כוחו של המערך בארבעה אחוזים בלבד.

אחרים מבין חברי הוועדה המרכזת של ההסתדרות מבקרים, אומנם בטון מינורי, את המגמה של האיגודים המקצועיים לוותר על הבחירות למוסדותיהם ולהעדיף חלוקה מלאכותית של יחסי הכוחות. הם מציינים כי אותם מזכירי איגודים, שזעקו חמס נגד התרוקנות האיגודים מתוכן עקב מדיניות השכר הריכוזית של הנהגת ההסתדרות, נותנים עתה יד להתרוקנותם של האיגודים מאלפי חבריהם. "בחירות מפיחות באיגודים רוח חיים ומדרבנות את ממלאי התפקידים לרדת אל אחרון העובדים", אומרים מבקרי הבחירות. "קביעת התוצאות סביב השולחן מבטאת את מידת הציניות שבה מתייחסים נבחרים מכל הסיעות אל ציבור שולחיהם".

מי נהנה

הקיץ בפתח ורוב האיגודים המקצועיים אינם ממהרים לחתום על הסכמי השכר עם מעסיקיהם. כל איגוד מבקש לראות תחילה מה ישיגו איגודים אחרים, בטרם יסכם עם מעסיקיו את תוספת השכר שתשולם לחבריו בשנתיים הבאות. גם אוירת הבחירות, המציבה סימני שאלה על ההתפתחויות במשק, תורמת לחששות האיגודים מחתימה חפוזה על הסכמי השכר.

בינתיים גובש בהסתדרות עובדי המדינה מסמך המצביע על מגמת השכר בשירות המדינה. מתברר כי 60% מהעובדים בדירוג האחיד משתכרים בין 628 שקל ל־741 ש"ח, היינו: פחות ממחצית השכר הממוצע במשק, העומד כיום על 1,500 ש"ח. בדרגות הגבוהות, למן י"ח ועד כ', נע השכר בין 800 ל־1,047 ש"ח.

מהמסמך אף עולה, שכשני שלישים מעובדי המדינה זקוקים החודש להשלמת הכנסה, בעקבות העדכון התקופתי של שכר המינימום ל־45% מהשכר הממוצע. או מי נהנה מהסחבת במשא ומתן?

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י – הוועד הפועל

המרכז לתרבות ולחינוך

המטה ההסתדרותי לארועי 40 שנה למדינה

המטה לארועי 1 במאי

עצרות מרכזיות וארועים לכבוד 1 במאי

28.4.88, 17.00, עכו, מועדו"פ, מליאה חגיגית, עם יהושע בן
28.4.88, 17.00, זכרון יעקב, מועדו"פ, מליאה חגיגית עם דוד שושן
28.4.88, 18.30, אבן יהודה, מועצ"פ, מליאה חגיגית עם יהודה מתן
28.4.88, 8.30, תל אביב, בי"ס לפעילים, השתלמות לתלמידי "עמל" ירושלים
29.4.88, 22.00, כרמיאל, מופ"ת, עצרת חגיגית עם עזרא פיק
29.4.88, 18.00, עפולה, מופ"ת, מליאה חגיגית עם יעקב אבימור
29.4.88, 17.30, נצרת עלית, מופ"ת, מליאה חגיגית עם משה יצחק ומנחם אריאב
29.4.88, 19.45, קול ישראל, רשת ב', הטור השבועי, ראיון עם ח"כ ישראל קיסר
29.4.88, 21.30, גבעת השלושה, אולם התרבות, ערב להקות זמר
30.4.88, 9.30, חיפה, בנדורי, כנס צעירים אזור הצפון עם אבי יחזקאל
30.4.88, 20.30, בית שמש, בית מעמית, טקס הענקת מילגות לסטודנטים
30.4.88, 18.00, נתניה, מועדון גמלאים, קונצרט חגיגי עם מ. בוסקילה
30.4.88, 19.00, נס ציונה, היכל הספורט, עצרת חגיגית עם מני ויכמן
30.4.88, 18.00—20.00, גלי צה"ל, בתכנית "סוף, סוף השבוע" ראיון עם נחום פסה
1.5.88, 14.00, יער בן שמן, פיקניק המוני
1.5.88, 14.00, פארק אפק, פיקניק המוני
1.5.88, 16.10, קול ישראל, רשת ב', ראיון עם ח"כ ישראל קיסר, בתכנית "המוסף הכלכלי"

1.5.88, 19.00, באר שבע, היכל התרבות, אות יקיר ההסתדרות עם נחום פסה ובנ"צ כרמל
1.5.88, 20.00, יבנאל וכפר תבור, אולם הספורט של כפר תבור, עצרת חגיגית עם יעקב צור, מאיר לוי ומיכה גולדמן

30.4.88 קול ישראל – רשת ב' שעה 19.05 – דבר מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר לעובדי ישראל לקראת 1 במאי.

1.5.88 שעה 11.00 תל אביב מפגן 1 במאי – השני העובדים ב־40 שנות המדינה. המפגן ינוע לאורך רח' אבן גבירול מגשר בר יהודה עד כיכר מלכי ישראל

פרסומים לרגל 1 במאי
כרזה צבעונית
כרזה למפגן
דפדפת
כרוז לעובדים במקומות העבודה
עמוד "תן מבט"
תו דש

1.5.88, 20.00, אשדוד, המתנ"ס החדש, טקס העובד המצטיין עם יהודה בן הרוש
1.5.88, 15.30, הכפר הירוק, פנימיה, מפגש להקות זמר רשת עמל עם אורי אגמי
2.5.88, 20.00, נהריה, היכל התרבות, עצרת חגיגית עם נחום פסה
3.5.88, 20.00, בת ים, קולנוע רמט־יוסף, עצרת מרכזית עם בן ציון מזעקי

3.5.88, 17.00, תל אביב, מועדו"פ, מליאה חגיגית עם ח"כ ישראל קיסר ונדבי קאופמן
3.5.88, 19.00, מגדל העמק, מועדו"פ, עצרת חגיגית עם נוזהת קצב ונבאי יואכים
3.5.88, 19.30, אזור, מועדו"פ, עצרת חגיגית עם אפרים זיל'וני ומוטי גלר
5.5.88, 21.00, עמק חפר, מפגש להקות זמר
5.5.88, 16.00, בית שאן, קמרון, מפגש להקות זמר
7.5.88, 20.30, אשדוד, בית לארוס, כנס צעירים מחוז דרום עם יהודה בן הרוש
9.5.88, 18.00, מגדל העמק, מועדו"פ, כנס מורים והורים
9.5.88, 19.30, בית שאן, אולם "גיל", טקס העובד המצטיין ויקיר ההסתדרות עם ארנון ישראלוביץ, פיני קבלו ויצחק חזיזה
9—10.5.88, אוהלו, השתלמות תלמידים מירושלים
11.5.88, 9.00, תל אביב, בי"ס לפעילים, כנס רעיוני משותף למח' לחינוך ורשת עמל
11.5.88, 16.00, תל אביב, בי"ס לפעילים, סדנא למורים על יום העבודה הבינלאומי
11.5.88, 12.00, נתניה, נווה הדסה, צהרי ראיונות
12.5.88, 19.00, קרית שמונה, מלון הצפון, חלוקת מלגות עם שלום יוסף
12—13.5.88, 9.00, תל אביב, בי"ס לפעילים, השתלמות רעיונית לתלמידי כתות י"א משפרעם
15.5.88, 19.00, הרצליה, מועדו"פ, עצרת חגיגית עם שלמה הנעמי
15.5.88, 20.30, קרית אונו, מופ"ת, עצרת חגיגית ויום ירושלים עם דרור בירנבאום
17.5.88, 20.00, עפולה, מופ"ת־נהרון, טקס פרס העובד המצטיין עם גדעון שגיא ויעקב אבימור

ההסתדרות עם המדינה לאורך כל הדרך
לבניין חברה צודקת ועובדת

מכתבים למערכת דבר

בימים אלה פורסם שהשר ארנס אמר, כי השכר בארץ הוא בושה ושהדבר נובע מחוסר יעילות של המשק הישראלי המתנהל לפי שיטה בולשביקית. אכן, השכר במיגזרים שונים כמו בתי־חולים, מוסדות חינוך ומדע ועוד הוא באמת בושה.

אבל, אם בסיבת היעילות מדובר, חייב השר ארנס להסביר מדוע במדינה קטנה כישראל נחוצים 25 שרים והאם ה־23 עד להצטרפותם המחודשת של ארנס וגור לא הספיקו. בשווייץ הגדולה כפליים מישראל יש רק 7 שרים והיא מתנהלת באופן הלוואי עלינו. השר ארנס בדברו על יעילות נתן ביטוי לתופעה האופיינית לארץ, שאת אשר ראשי ציבור, בששים שונים, דורשים מאחרים אינו מחייב אותם כלל. טענתם של שני השרים הישנים־חדשים (שרי אל־ערנילאגר) שנסיונם הבטחוני נחוץ ביותר לדיוני הממשלה מעוררת גיחוך. ברם, כדי להשתתף בדיוני הממשלה ולערוך עצות־פלא בסתגיות האם נחוצים להם משרדים שיעלו כמיליון שקלים, החסרים כל כך לחינוך, בריאות, סיעוד לנכים וכד'.

ואשר ל"בושת השכר", נדמה לי, ששכר השכבה השלטת בארץ אין לו במה להתבייש. חבר כנסת אחד הכריז ברדיו שבהם בהיוודע כמה זכויות צבר אחרי קדנציה וחצי של חברותו בכנסת וחו"כ אחר הגדיר את הכנסת, על כל סיעותיה, כאיגוד מקצועי החזק ביותר במדינה בהשיגיו לחבריו. בשעה שהשר ניסים טוען, שיש להקטין את תשלומי האינדקס בגלל ריסון האינפלציה יקבלו ה"בכירים", לרבות שרים וביניהם השר ניסים עצמו, עידכון מלא ולפי שיטה הרבה יותר נדיבה מאשר כלל השכירים.

האם לא די במספר מנופח של שרים יש גם סגני שרים, תפקיד שאינו אלא פרס למקורבים. במשטר של ריבוי שרים, שרים בלי תיק, סגני שרים, סגנים רבים ליו"ר הכנסת (בבריטניה יש ל־Speaker שני עוזרים הממלאים תפקידו בהיעדרו) – לא אתפלא אם נזכה בנוסף לסגני שרים, גם לתת שרים ושרי מישנה. אבל, ביחס ל"יעילות ציבורית" זו השר ארנס כמלא פיו מים. הוא תוקף רק את השכירים.

דוד בצלאלי
תל־אביב

בתגובה להירצחו של אבו ג'יהד, אמר עזר וייצמן ("דבר", 20.4.88), כי "אם זה היה תלוי בו – זה לא היה נעשה". זאת תגובה אופיינית שמתאימה לעזר, אולם בהתחשב במציאות היא מהווה למדי. ראשית משום שאילו היו שומעים בקולו של עזר אני מאמין, כי דברים שונים היו נראים אחרת. עזר גם הזכיר בדבריו פגיעה בתהליך השלום. האמנם? על איזה תהליך מדובר? האם שינה שמיר את דעתו והסכים לשתף פעולה עם שולץ הסגור?

מבחינתנו, רצח אבו ג'יהד אינו מעלה ואינו מוריד. המצב לא השתנה ולא ישתנה (בכל אופן שינוי לטובה לא יחול). אבו ג'יהד שיחק באש ועל כן אין להתפלא, כי נכווה ונשרף.

גם לעיתוי אין כל משמעות, מלבד הרמת המורל של הציבור בארץ. וזאת רק נחמה לעניים.

דורון ספקטור
קיבוץ מרחביה

קראתי וניסיתי להבין את כתבתה של יעל פישבין ("דבר", 15.4.88), הנוגעת לנגע הפאשיזם המתפשט בחברתנו כפי שהוצג בתזה של פרופ' שטרנהל. התזה המרכזית המוצגת כאן מתייחסת לפרט בחברה דמוקרטית ו/או לפרט בחברה פאשיסטית מתהווית וקיימת.

מבלי למעט בערכי החשיבה בנושא תמוה, כי ההתייחסות נוגעת לחברתנו: חברה בתהוות זה שנות דורות, תקופת קיבוץ גלויות מתמשכת ובמכתבים על־אנושיים שהיא עוברת: סבלנים של הכלל ושל פרטים אין ספור. דוגמאות? בבקשה:

חומה ומגדל, התיישבות, הגנה, צבע היהודי תגורה לכלל מתמשך, מיסים גבוהים, מלחמות ישראל, שליחויות עלומות ועוד כהנה וכהנה. האם עלי להבין, כי הקרבה למען הכלל והבנת הנסיבות לחיי צבעה לא קלים הם חלק מהקורבן האישי והכללי למען מגמות פאשיסטיות?!

עוד תמוה ביותר בעיני, כי דווקא בשבוע הזיכרון לחללי מערכות ישראל זה המסר הנשלח לציבור: עוד זריית מלח על פצעי משפחות שכולות ונכים למיניהם.

מהו התהליך לדעת בעל התזה? לא לנהוג כפי שנהגו אחינו בני ישראל לאורך ארבעה דורות?!

במידה והמסגר בהבנת המסר הרי הכתבה בלתי־מובנת לחלוטין או גרוע מכך.

ברוך ירדני
קרית ביאליק

הרשו לי שתי הערות לגבי דבריו של פרופ' זאב שטרנהל אשר התפרסמו ("דבר", 15.4.88):

א. העמדת כל או עיקר תורת הפאשיזם על רעיון "השבט" מבלי להדגיש את היסוד האלים, נוגמת מורל הצרפתי או ג'נטילה האיטלקי, למשל, פשוט מחטיאה את הגדרת הפאשיזם גם כפילוסופיה חברתית־פוליטית וגם כשיטת כוח שלטוני מגשים.

ב. דבריו של שטרנהל: "לדעתי, יש אסונות יותר גדולים ממלחמת אזרחים, כמו הרס החברה הדמוקרטית" והבאת הדוגמאות של ארה"ב וצרפת הם פשוט בלתי־אחראיים.

תפיסה זו מעמידה את הדמוקרטיה עצמה בלבוש "שבטי" של החברה ומלחמת אזרחים הופכת לרעיון שעבורו כדאי לבטל את ערך היחיד בחברה על־ידי הקרבתו על מזבח הדמוקרטיה. האין כאן התקרבות "פאשיסטית"? יתר על כן, אם בארה"ב מלחמת האזרחים התנהלה בין שני גושים גיאוגרפיים מוגדרים (צפון/דרום) כשדבר זה אינו מובטח אצלנו, האם בצרפת התוצאה של מלחמת אזרחים היתה משטר סמכותי וריך של דה־גול וזה בהחלט יכול לקרות אצלנו, הרי מלחמת אזרחים בישראל איננה בכלל מבטיחה את מסקנתו של שטרנהל, והיינו "חברה יכולה לצאת טובה יותר ממלחמת אחים".

לאור הנ"ל, דווקא הוא מוכיח, כפי שהוא מתראיין, "שהאדם הוא יצור אמוציונלי הפועל על־פי הבטה ולא על־פי שיקול־דעת", אלא שזה שטרנהל הבלתי־מחושב מספיק המגיב באופן רגשני לחוגי התחיה וגוש אמונים.

ישראל מידר
שילה

להיעדרותו מהטכס של מי שהמדינה כיבדתו בכיבוד הגבוה ביותר מטעמה – פרס ישראל – לא ניתן למצוא כינוי הולם יותר מאשר "ירוקה" בפרצופנו. "דבר" הביא לידיעת קוראיו בערב יום העצמאות (20.4) שמר עדין שטיינזלץ, איש המימסד הדתי ומבכירי הרוחני של ה"חוזרים בתשובה", שהמדינה הכירה במפעלו התלמודי כראוי לפרס הגבוה והיוקרתי ביותר, ייעדר מטכס הענקתו. עוד צויין, ש"מארגני הטכס סבורים, כי היעדרו של שטיינזלץ מן הארץ ביום חלוקת פרס ישראל לא היה מקרי אלא במכוון יצא מן הארץ כדי לא להיות נוכח בטכס. כידוע, נמנה שטיינזלץ עם חסידיו של הרבי מלובביץ' והרבי אסר עליו, כנראה, לקבל את הפרס מהמדינה הציונית"...

40 שנה אנו מלקקים לדתיים ולחרדים, משחדים למצוא פיהם, משחדים אותם בתקציבים למוסדותיהם ומגמדים עצמנו בפני כל מי שמתיימר לייצג דת המסורת, ללא קשר לערכו הממשי. והנה מעניקים אנו לשכמותו את החשוב המכובד בפרסינו – פרס ישראל! ראויים אנו לירוקה שירק עלינו עדין שטיינזלץ, משום שעל אף נסיוננו הכוזבה טרם למדנו עיקרון בסיסי של הכמתרוחים: המזלזל בנו אינו ראוי לכבוד מצידנו: גם אם מוצאים אנו לנכון להעריך את התרבות הדתית ואת עבודת המלים שנדרשת לתרגומו מארמית לעברית של 18 מסכתות תלמודיות – חובה ראשונית היא לנו לשופטה בעיניים מציאותיות: מיהו האיש ומה יחסו למדינה ולחברה שמעניקה לו את הפרס; כשם שלא יעלה בדעת איש לתת את פרס ישראל לאיש רוח פלשתינאי, אם יבטא ברבים את שינאתו למדינה ואפילו את זלזולו בה, כן לא היה מקום וטעם לבחור במר עדין שטיינזלץ כחתן הפרס, שמעניקיו וערכיהם אינם נחשבים בעיניו.

אכן, ראויים אנו לירוקה העסיסית והלא עדינה שירק בפנינו עדין שטיינזלץ. תמה אני לעוד כמה ירקות זקוקים אנו כדי שנבין מי ראוי שנכבדהו ומי ראוי שנבוזהו.

ד"ר יעקב הראל
תל־אביב

קראתי בעניין את הכתבה "כן, גבירתי המנהלת" של שמעון וייס ("דבר", 18.4.88). זה סיפורה של באטה ביבי, שהתמנתה לשמחת הכל, מנהלת מלון "גלי כנרת" בטבריה. אכן, תפקיד יפה בבית מלון בעל יוקרה היסטורית. טוב היה עושה שמעון וייס לו היה מזכיר בכתבה זאת שהיתה זו אשה שעשתה את מלון "גלי כנרת" למלון היוקרתי בעל השירות המעולה שהוא היה.

היתה זאת גב' לוטה אייזנברג שניהלה את המלון בשנות הזוהר שלו. היא היתה חלוצה במקצועה. היא היתה אשה־מנהלת מעולה ששימשה דוגמה והגם למנהלים של בתי מלון רבים בארץ.

גב' אייזנברג אף כתבה ספר על תקופת כהונתה כמנהלת מלון "גלי כנרת" בימי הבריטים ובראשית שנות המדינה. ספר בו היא מתעדת ומתארת הרבה אירועים היסטוריים ודיפלומטיים שקרו באותו מלון בו התארחו אנשים כבן־גוריון, דיפלומטים ואנשי ארץ.

אני בטוחה, כי גב' ביבי מודעת לעובדה, כי קדמה לה אשה דגולה דווקא במלון זה שהיא באה עכשיו לנהל.

אסתר הרליך
תל־אביב

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מלים גסות

אמש אמורה היתה להתקיים ההצגה הראשונה של "החקירה" באולם צוותא בתל־אביב – במה 2 של תיאטרון הקאמרי. אולם משרד העבודה אסר לקיים את ההצגה בגלל השתתפותו של ילד בן 11 ובגלל הדברים שנאמרים בפיו במהלך ההצגה המורכבת משלושה מחזות קצרים. המדובר במחזה של פינטר שבו, כך טוענים במשרד העבודה, שומע הילד את המשפטים: "היא מזדיינת" ו"תרא קסר". על־פי החוק חייב התיאטרון להגיש לוועדה במשרד העבודה, לאישור, מחזות בהם משתתפים ילדים בני 14־10. בהנהלת הקאמרי טוענים כי המשפטים הנ"ל נאמרים בין המבוגרים לבין עצמם כשהילד לא נמצא על הבמה. מנכ"ל התיאטרון, עודד פלדמן, שלח אתמול מברק לשר העבודה ובו הוא דורש לבטל את האיסור בהקדם. בינתיים, ככל הנראה, ההצגה לא תועלה גם הערב.

ו.צ.

על דעת ועל דעת

יצחק רבין קיבל השבוע אזרחות כבוד של העיר ראשון־לציון. הטקס התקיים בבית יד־לבנים בנוכחות ותיקי העיר. בתמונה: ראש העיריה מאיר ניצן מעניק לשר את תעודת הקלף.

צילום: צבי פרידמן

שור

כולם אומרים שרן רהב צעיר לתפקידו: מנהל יחסי הציבור של רשת מלונות דן. עכשיו כבר ידוע כמה צעיר – בן 24. ליתר דיוק, בשבוע הבא יגיע לגיל מופלג זה ולכבוד האירוע תיערך מסיבה בביתו של שגריר חוף השנהב בישראל, באמן מייר בוני ורעייתו אדייל, בסביון.

כלות פרס גולדה

חנה זמר (מימין) **ומטילדה גז** (משמאל) הן כלות פרס גולדה מאיר מטעם תנועת העבודה. הפרס יוענק להן בחודש יוני. חנה זמר זוכה בפרס על פעולה בתחום העתונות ואילו מטילדה גז מקבלת אותו על מפעל חיים בקליטת עלייה.

בזבוז

שר התחבורה חיים קורפו בזבז בחודש האחרון שני מיליון דולר על משלוח מכתבים אישיים לנהגי המדינה – במקום להשקיע כסף זה בתיקון כבישים. הכלכלן שמואל בהט, מועמד החוג לשילוב במפלגת העבודה לכנסת ה־12, שסיפר על כך אתמול, ציין כי קורפו עצמו ידוע בקרב חבריו השרים כמי שאינו מקפיד – לא הוא ולא עוזריו – על כללי הבטיחות בדרכים והוא נתפס – על־פי הפירסומים בתקשורת – כבר כמה וכמה פעמים כאשר לא ציית לתמרורים ונסע בניגוד לכללים. השר קורפו שלח, כזכור, מכתב אישי לכל אחד מ־850 אלף הנהגים במדינה והסביר להם עד כמה הם אחראים על גורלם וגורל הנוסעים ברכבם וההולכים ברגל.

מכה שלישית

בפעם השלישית ברציפות נבחר אובה נתן, פרופסור בפיסיקה ומדעי הגרעין, לשמש כרקטור בגדולה ובוותיקה שבאוניברסיטאות דנמרק, אוניברסיטת קופנהגן. הבעת האמון בפרופסור בן ה־62 היתה מוחלטת. אובה נתן, הנושא גם תואר "דוקטור לפילוסופיה", קשור לאוניברסיטת קופנהגן מאז 1953 ומזה 18 שנה משמש בה כפרופסור. בשנת 1983 נבחר לראשונה לכהונת הרקטור. כל תקופת כהונה היא ל־3 שנים, ומאז נבחר לראשונה, כהונתו רצופה. באוניברסיטת קופנהגן 30 אלף סטודנטים, היא נוסדה לפני 509 שנים והלימודים בה חינם.

עלי כהן, קופנהגן

מועמד יחיד

חוג ערכים במפלגת העבודה החליט השבוע כי המועמד היחיד לכנסת מטעמו יהיה יחיאל לקט, יו"ר תנועת העבודה הציונית, העומד בראש החוג מאז היווסדו לפני כ־10 שנים. במשך שנות פעולתו התרכז החוג בבירור וליבון נושאים אידיאולוגיים בתחום המדיני, החברתי־כלכלי, ההסתדרותי והמפלגתי. בחוג חברים כ־70 חברי מרכז מפלגת העבודה, רובם בגילאי דור־ההמשך. הוקם מטה בראשותו של חבר הוועדה המרכזת פיני שומר. החוג החליט לפנות לחבריו לתמוך גם במועמדים אחרים מקרב חבריו שהציגו מועמדותם והם מולי דוד, דורון שורר ודפנה שרפמן. בתמונה: יחיאל לקט עם שגריר ארה"ב תומאס פיקרינג, שהיה אתמול אורח המועדון הציוני־חברתי של תנועת העבודה הציונית.

חלל רציני

המלך חוסיין נועד אמש בארמונו עם אינתיסאר אל־וזיר, אלמנתו של אבו־ג'יהאד, ועם בנה ג'יהאד בהשתתפות משלחת אש"פית. האלמנה מבקרת עתה בירדן ועוד שלושם ערכו אצלה המלך חוסיין ורעייתו המלכה נור ביקור אבלים. אתמול אמרה אינתיסאר, כי למרות שמותו של בעלה יצר חלל רציני בהנהגת אש"ף, ישנם מספיק אנשים היכולים לתפוס את מקומו. היא גם גרסה שהרצח הוריד מעל הפרק בשלב הנראה לעין כל אפשרות לכינון שלום בין ישראל לפלשתינים.

דן אבידן

נקודת זינוק

בעת שמצעד האחד במאי ינוע לאורך רחוב אבן־גבירול בתל־אביב, יקיימו פעילי ההסתדרות בכיכר מלכי ישראל התחמה על מגילת העצמאות – מבצע שמרכז סגן יו"ר האגף לתרבות וחינוך בהסתדרות, פיני שומר. אתמול שיגר נשיא המדינה חיים הרצוג ברכה למשתתפי המצעד, שיגיעו לנקודת הזינוק באלף אוטובוסים מרחבי הארץ. בהסתדרות דוחים את הטענה כי המפגן הוא בגדר בזבוז משאבים. "מדוע אין מאשימים את משרדי הממשלה בבזבוז", שואל יו"ר המטה של המפגן...

ועדת המשנה של משלחת אנשי עסקים, כלכלה ותרבות של מדינת וירג'יניה חתמה השבוע על הסכם שיתוף פעולה עם הנהלת המוזיאון לאמנות ישראלית ברמת־גן. בתמונה: מולי דוד, יו"ר ועדת הכספים של המוזיאון, גלוריה ניקסון, יו"ר ועדת התרבות והאמנות של מדינת וירג'יניה ו... העוזרת המושל.

מי ימלל גבורות ישראל

(המשך מעמוד 7)

לפחד, אלימות וטרור, כמו באותו סיום גלותי שממנו צריכה היתה המדינה לשחרר אותם – העובדה הזאת לא באה לידי ביטוי במה שנכתב או נאמר לאחר שהדברים התגלו.

ועוד מקומות לדאגה לגבורת ישראל בהווה. הראשון הוא הצבא בשטחים. המצב שם מחייב אומץ וגבורה רבה מן הסוג של "איזה הוא גיבור, הכובש את יצרו". הוא מחייב, במיוחד, גבורה מן הסוג שקשה מאוד למצוא אצל מי שמוערך ביכולתו להיות מקובל או לעזור לחבר'ה. גיבור־המשנה שלי, קצין המשטרה דוד בכר מדו"ח אור, לא היה מגלה את השחיתות של החבר'ה במשטרה, אילו נאמנותו היתה נתונה להם ולא למצפונו ולעקרונותיו. במציאות שבה יש בין החבר'ה חורגים והורגים, מעלימים ומטשטשים, אני מרגיש שאנחנו זקוקים לגיבורים שיקום בהם האומץ להתייצב נגדם. לאור כל מה שנודע על המצב כעת בשטחים, יש מקום לדאגה אם לא שומעים שם סיפורי גבורה מן הסוג הזה, במיוחד על רקע הטענות שאין להטיל על החייל הפרט אחריות אישית. אם מבטלים אחריות אישית, מבטלים את הסיכויים למעשי גבורה.

עניין נוסף, שהטיל צל כבד על האמונה שאנחנו עם של גיבורים, הוא מה ששמעתי לאחרונה מחברי קיבוצים בצפון, במפגש שנועד לגבש דרכים לפעילות פוליטית בתקופה זו. התברר לי, שהם ברובם ויתרו כבר מרוב פחד על חלקים גדולים של ארץ־ישראל: קרית־שמונה, חצור, טבריה, צפת. הם בפירוש פוחדים ללכת למקומות אלה עם המסר הפוליטי שלהם, פוחדים ממכות. המשמעות היא, שהמינוח "ויתור על חלקים מארץ־ישראל" הוא אמנם דרמטי, אך איננו ריק מתוכן. מקום שבו האדם פוחד לחיות, אם ישמיע את דעותיו, לדידו אינו פיסת־מולדת.

מתוך מקרים אלה ואחרים אפשר להציע תיאוריה המסבירה את גילויי הגבורה וחוסר־הגבורה של ישראל בהווה. הגבורות המפורסמות שלנו הם פרי המנטליות המורכבת מכוחנות ועדריות. ראשית הכוחנות: מאחורי כל אחד מאתנו ניצבת המעצמה המתוחכמת הזאת, עם הימ"מ והשב"כ וחיל־האוויר והכור בדימונה. למדינה מנגנוני מלחמה כה אדירים, עד כי היחיד, המוצא עצמו פתאום מחוץ לסוות פעולתו של המנגנון, אינו מעלה על דעתו שהוא עצמו צריך לפעול בגבורה. זה מסביר מדוע, לאחר שאורה הרג באקרה אורה אחר, רפה־שכל ובלתי־חמוש, אשר לטענת היורה נטפל לאשתו, כתב "ידיעות אחרונות" במאמר מערכת: "מדוע לא נעניק לו תואר של גיבור לאומי?" – יש מי שממלל גבורות ישראל, אבל רק כשהאויב הוא ערבי כהלכה.

היסוד השלישי היא העדריות, הזהות של "אנחנו החבר'ה". רוני השיך־גימל דיבר על עצמו עם מתן פסק־הדין כעל בורג במכונה. מאחר שגבורה או ההפך מגבורה הם תוצאה של בחירה שהיחיד בוחר ברגעי המבחן של חייו – אין לצפות לגבורה ממי שרואים עצמם כברגים במנגנון או כיחידות צפות בזרם הכללי של החבר'ה המרכיבים את המנגנון הזה. בורג כזה יכול להיות יעיל מאוד במכונת מלחמה, אך לא יכול לגלות אומץ אישי או כל תכונה עצמאית אחרת. המשמעות החשובה ביותר של האירוע הזה היא, שעובר עלינו תהליך כללי ועמוק של התברגות.

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה.
הוגשה על ידי: שם אלאלוף משה כתובת אבגל 6 ת"א
בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום:
שם הישוב כפר שמריהו גוש 6665 חלקה 335 ומהותה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה/האשור, והיינו: הקלה של 6% באחוזי הבניה, מעל 300 מ"ר המותרים באיזור.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

אלי לנדאו
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי נס־ציונה
הודעה עפ"י סעיף 77 לחוק התכנון והבניה.
נמסרת בזה הודעה כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז החליטה בישיבתה מיום 9.3.88 להכין תכנית מתאר נס/1/46.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי: גוש 3638 חלקה 38.

דב שיש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה

מודעון

מוקד מידע טלפוני
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה של מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03־433300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00

אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ב' – 04־523566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00

עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־913999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשיש 02־690685

אלמקס משחת השיניים – יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
לפר – בראלי 18 תכנית ל' – 5411869
שלמה המלך – שלמה המלך 78 246461
ירושלים
הגבעה הצרפתית – ההגנה 23 – 810955
חיפה
קופת חולים מכבי – יל"ג 6 – 672472
פתח־תקוה
רסל – רוטשילד 89 – 911406
בני־ברק־רמת־גן
"מכבי" ז'בוטינסקי 71 ר"ג – 7516272
בת־ים־חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
אחוזה – 52 חולון 889153
עין־יהב – עין יהב 4 חולון 884854
רחובות
כללית – בני משה – 452381

אלמקס
מיוצרת ע"י GASA

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות

המועצה לייצור ולשיווק של ירקות
הוכרת מיכסה לגידול בצל ראש

המועצה מודיעה בזה
לכל מגדלי בצל ראש,
כי לגידול ולשווק בצל ראש יש צורך במיכסה אישית על פי "חוק המועצה לייצור ושיווק של ירקות, תשי"ט – 1959", כמו לגבי גידול בצל יבש.

על כל המעוניין בגידול כאמור לפנות בהקדם בבקשה מתאימה בכתב למחלקת התכנון במועצה, תוך ציון גודל שטח, מקום גידול, המועד והיקפי השיווק בשנה האמורה.

כל מי שיגדל או ישווק בצל ראש שלא על־פי מיכסה שנקבעה לו כאמור יינקטו נגדו כל האמצעים החוקים כפי שעבר על הוראות חוק המועצה וכללי התכנון שנקבעו מכוחו.

כתובת לבקשות: מחלקת התכנון, המועצה לירקות, ת.ד. 20130 מיקוד 67132 ת"א

י. מוסקוביץ
מ"מ מנכ"ל המועצה

חדשות של שבת

■ איוואן האיום: **אביגדור פלדמן**. עונש מוות; **בני אבני** עם יוצאי אוקראינה בקליבלנד; **דורון רוזנבלום**: פעם הלכו מים אל ים. היום הם נוסעים לאושוויץ ■ **מייק הררי** ומנואל נורייגה. הילכו שניים יחדיו: מאת **אתי חסיד** ■ **אלעזר לוין**: ועדת השבעה שולטת בבנק מזרחי ■ **לך ולנסה** בגדנסק, ראיון מיוחד ■ הקרדיט של לואי להב: ספרינגסטין, שלום חנוך, שלמה ארצי. מאת **יעל גבירץ** ■ **צבי גילת** עם יהושפט הרכבי ■ **שאול אברון** מתמוגג מרוסטביץ ■ ענת מידן עם דניאלה כרמי ■ **אמנון לוי**: והפעם חרדים בחיק הטבע ■ **מאיר שניצר**: ירון לונדון הולך. מי נשאר ■ מלך הבושם. בנה של אסטה לאודר: עסקים ופוליטיקה ■ **ישראל אהרוני** מבשל תות שדה ■ **דן בן אמוץ**: אביב הגיע. איך אתם יכולים לשבת בבית?

משטרת ישראל — ההסתדרות הכללית של העובדים באר"י
מטה ה־1 במאי

הודעה לציבור

בתאריך 1.5.88 ייערך מפגן ענק. ברח' אבן גבירול בתל אביב.
המפגן יכלול תהלוכה שתצא מגשר בריהודה (צומת אבן גבירול – חקח) ותצעד לאורך רחוב אבן גבירול לכיוון דרום עד רחוב השופטים.

להלן לוח זמנים לסגירת רחובות
לתנועת כלי רכב מכל הסוגים:

1) שדרות חקח משני הכיוונים בקטע בין דרך חיפה לאבן גבירול משעה 09.00 עד 11.00.
2) אבן גבירול – משדרות חקח עד שדרות נורדאו משעה 09.00 עד 14.00. אבן גבירול משדרות נורדאו עד השופטים משעה 10.30 עד 14.00.

לקהל הרחב מומלץ לא להתקרב ברכב לאזור שנסגר לתנועה, אלא להחנות רכב פרטי במגרשי חניה ולהגיע לאזור אבן גבירול בתחבורה ציבורית.

בואו למפגן ענק של הישגי העובדים ב־40 שנות המדינה - בתל־אביב

דבר — לפני 40 שנה

התקפה גדולה על יפו ומרביריה
כוחות ההגנה פתחו בהתקפה נרחבת באזור ת"א ויפו על כפרים המאיימים על דרכי התחבורה. המטרידים את הישובים ומשמשים עמדות קדמיות ליפו. נכבשו הכפרים חיריה וסאקיה אחרי קרבות קשים. לפי הודעת אצ"ל טוהרה כל שכונת מנשיה הערבית.

לפני 60 שנה

הונגריה דורשת את הסגרת בילא קון
בילא קון, מי שהיה רה"מ הקומוניסטית בהונגריה ב־1919, נאסר בוינה. נמצא בידו ספרות תעמולה רבה. לפי עתוני הערב בוינה, יימסר קון להונגריה למשפט פלילי בעד פעולה קשרנית.

השביתה במאפיות ברמן בירושלים
בא כח מ.פ. ירושלים ברזה, כי האחריות להברות השביתה מוטלת על ברמן, שסרב להיכנס בכל מו"מ אתה. עתה אפשר להפסיק את השביתה רק אם תהיה עזובה לסדור הרצוי של העניינים שבגללם הוכרזה, כולל יום עבודה בן עשר שעות.

תעתוע של הסטטיסטיקה או גורל?

(ליום ההתרמה לאירגוני החרשים)

מאת נעה גל

הסיפור הזה על שתי בנות. עשרה הוא בעצם סיפורה של משפחה שלמה, משפחת דביר. אפרת בת 13 וחצי, הבת הבכורה ונעה בת 12. אפרת נולדה כמו כל תינוקת לאמא - צעירה, במשקל הנכון עם מראה רך ועגול. „בתקופת ההריון לא חשבתי על מומים אפשריים" מספרת טלי דביר, אמא של נעה ואפרת. „חששתי רק מפיגור בלשון, על אפשרות כזו ידעתי, תסמונת דאון, שיתוק מוחין, אבל לא על עיוורון, אילמות או חרשות.

בגיל שלושה חודשים הבחינה טלי שמשהו לא בסדר בחוש השמיעה של אפרת. קשה לה לשחזר בדיוק מה היו הסימנים, אבל היא הבחינה שהילדה לא מגיבה נכון על קולות ורעשים.

נעה

היא פנתה לרופא הילדים בטיפת חלב והוא דחה אותה בביטול מוחלט. „הילדה שומעת. אין בעיה", אמר לה.

עד גיל שנה המשיכה טלי להיות חסרת מנוחה בקשר לשמיעתה של אפרת. ביוזמתה היא לוקחת אותה לבדיקה בבית חולים אחד, ומשם כבר מפנים אותה לבית חולים אחר, לבדיקה תחת הרדמה. הרופאים קובעים: הילדה חרשת. האוזן החיצונית תקינה, אבל עצב השמיעה פגוע ואין קשר בינו ובין המוח.

הורים צעירים, אבא טייס בחיל האויר, אמא מורה. הם מודאגים ונבוכים ושואלים מה לעשות. מבית החולים הפנו אותם לארגון מיח"א, המטפל בילדים חרשים מגיל חודשיים עד גיל בית הספר. טלי נזכרת היום ביחס ובטיפול ואומרת: „אני לא יודעת מה היינו עושים בלעדי מיח"א".

אפרת מקבלת מכשיר שמיעה ומתחילה בשיעורים קבועים, פעמיים בשבוע, לטיפול בדיבור. היא ילדה מחוננת, מציינת אמה, קולטת היטב ומתקדמת במהירות. היום היא מדברת באופן שוטף, קוראת תנועות שפתיים, לומדת בחטיבת ביניים רגילה, עם ילדים שומעים, מצטיינת בלימודיה.

כשהיתה אפרת בת שנה וחצי נולדה נעה. „רציתי לשמור על האיזון הנפשי שלי" מסבירה טלי. „עברנו, בעלי ואני, בדיקות מכל כיוון אפשרי וכשלא מצאו הסבר למום של אפרת החלטנו להביא לעולם ילד נוסף".

כשנולדה נעה כבר לא הסכימו לקחתה מבית החולים עד שלא תעבור גם היא בדיקת שמיעה תחת הרדמה. בת עשרה ימים היתה נעה כשהתבשרו הדייה: הילדה חרשת. היא סובלת מפגיעה דומה לזו של אפרת.

כאן החלו הגנטיקאים והחוקרים לפקפק בסברה שהסטטיסטיקה העיוורת היא שהמרה את גורלה של משפחת דביר. „פעמיים זה לא מקרה" אמרו וחקרו וחקרו. לדברי טלי לא מצאו עד היום את התשובה. אין הסבר לפגיעתן של אפרת ונעה.

גם את נעה הביאו לטיפול במיח"א. גם היא קיבלה מכשיר שמיעה. „החרשות היא פגיעה קשה, אולי יותר מהעיוורון" מסבירה טלי. „הבעייתיות מתקשרת אל כל מה שנחסך בשל החרשות, כל מה שמאפשרת השמיעה לאדם: יכולת הבנה, תקשורת, חשיבה מופשטת, פיתוח חשיבה בכלל. הזנחה או טיפול לקוי חוסר בילד החרש יכולים להפוך במהירות לפיגור שכלי, גם כשהילד הוא בעל כישורים".

כשיש בת אחת שנפגעה משקיעים בה את הכל. כשיש שתיים, צריך הכל להיעשות פעמיים. כוחות, אנרגיה ותשומת לב, את כל אלה צריך להכפיל.

שתי הבנות לומדות „בבית ספר הגלים", טלי מבנגנת שהיא היתה זו שהוליכה לנתק מחברת ילדים חרשים ולהביאן לחברה שומעת. היא לא בטוחה שהיה זה הצעד הנכון, אך כך הרגישה וכך עשתה. הילדות התרגלו לסביבתן. הן מכירות הרבה ילדים מדברים, מגיבים, מאזינים ומנהלים חיים שונים משלהן. במשך השנים התעוררו שאלות שלא נמצאו להן תשובות ברורות עד היום. יש תחושות של כעס. „לא פעם הן שאלו אותי למה. עניתי: זה המום וצריך להתגבר עליו, ללמוד לחיות אתו".

לפני חמש שנים נולדה מאיה. בת שלישית במשפחת דביר. מאיה נולדה שומעת. הצטרפותה למשפחה לוותה בתחושה של אי־שוויון. השאלה „למה" ותחושת קנאה הטרידו את אחיותיה, מספרת טלי. נעה התגברה והתקרבה אל מאיה, היא נעזרת בה בשיחות טלפון ובהליכה למכולת. לאפרת עדיין קשה.

בגיל ההתבגרות הבעיות החברתיות של הבנות מחריפות. טלי: „ערב אחד חזרה אפרת ממסיבה ואמרה: קשה לי, אני לא מבינה מה אומרים לי כשיש חושך..."

„כל עוד מדברים אליה במגע עין ישיר היא מסתדרת, אבל כשכמה ילדים מדברים בקבוצה, אחד אל השני במהירות, אפרת לא מבינה. או כשהמורה מדברת בכיתה וגבה אל הילדים היא לא מבינה".

ויש גם מחזרים שמתקשרים בטלפון והבנות מתקשות לשוחח. דווקא משום שאפרת מדברת היטב ומרגישה חזקה ובעלת יתרון על פני ילדים חרשים אחרים קשה לה יותר. היא אינה משתייכת באופן חד־משמעי אף לאחת משתי הקבוצות.

טלי דביר, אשה צעירה ונאה, לא עזבה את מקצועה והמשיכה לטפל בבנותיה תוך כדי הוראת ילדים אחרים. לפני שלוש שנים עברה הסבה מקצועית והיום היא מדריכת תיירים לחו"ל. כל כמה חודשים היא נוסעת ומחליפה כוח וסבלנות. היום, כשנעה ואפרת עוברות טיפול שבועי בדיבור במועדון „שמע", מפנה טלי אצבע מאשימה כלפי משרד החינוך ורשויות אחרות. ביטוח

אפרת

לאומי תומך, לדבריה, בהורים לילדים חרשים עד גיל שמונה. „ומה הלאה?" היא שואלת „אחרי גיל שמונה הילד מתחיל לשמוע?"

לעומת זאת רשות השידור נותנת פטור מתשלום האגרה לילד החל מגיל שלוש־עשרה. ומה על עזרה בציוד ומכשירים? הסעות וטיפולים? מה עושים ילדים שהוריהם מתקשים לעזור להם בשל מצב כלכלי קשה?

טלי היתה רוצה שיתמכו ויעודדו את הילדים שהצליחו להשתלב בבית ספר רגיל. שיהיה כוח עזר מיומן ומקצועי ובאמצעות כיתת־אם בכל בית־ספר יקבצו את הילדים המיוחדים ויצמידו להם פעם או פעמיים בשבוע לפחות מורה מתאים ומוכשר. „היו חוסכים בכך תקציבים רבים וצורך בהסעות ומקלים בנטל הרובץ על ההורים".

טלי דביר כבר תולה עיניים מודאגות בעתיד. איך ייראה עתידן של שתי בנותיה? למי תינשאנה וכיצד [illegible] לשאול איפה היא לוקחת את כל הכוחות להשקיע, לאהוב, לחשוב ולדאוג.

משאבה חשמלית לשאיבת חלב אם

מאת נעה גל

כמה דברים טובים אפשר לומר על ההמצאה החדשה הזו – „יונקל", שהיא משאבה חשמלית לשאיבת חלב מן השד, או אם תרצו, הפעלה פלסטית של המדמנים.

בחברת „פרומדיקו", יבואנית תרופות ומספקת ציוד רפואי, אומרים שזו תשובה לדרישה הולכת וגוברת בקרב ציבור המיניקות. עד היום היו קיימים בשוק שני סוגי משאבות מסורבלים ומורכבים להפעלה, שגרמו גם לכאבים.

היונקל זו משאבה קטנה, עשויה פלסטיק, קלה לנשיאה בתיק, המופעלת בעזרת שתי סוללות קטנות ועושה זאת בשקט. היא מאפשרת לאם שאיבת חלב לפני הנקה, כדי לשחרר גודש בחזה וגם כדי לעזור בכך לינוק. המשאבה מתפקדת כ„בנק חלב" ביתי לאם מיניקה שאיננה רוצה להיות מחוברת אל תינוקה כל שעות היממה. אפשר לשאוב, להכין מלאי, ולצאת אפילו לסוף שבוע... אומרים המשווקים.

המשאבה מסייעת בעיקר לנשים

בעלות פטמות הפוכות או שטוחות, פצועות וכואבות, וכן כשאין אפשרות להביא את היונק אל אמו מסיבות רפואיות כגון לידת פג וכד'.

מצידה האחד של המשאבה גביע הצמוד אל הפיטמה ועל ידי לחיצת כפתור מועבר החלב היישר לבקבוק פלסטי, הנסגר לאחר מכן בפקק. אפשר לשמור את החלב במקרר או להאכיל מיד. משך השאיבה – כמשך ההנקה.

כל חלקי המשאבה מתפרקים ומאפשרים חיטוי ושטיפה.

המשאבה, שהיא תוצרת שוויץ, משווקת בארה"ב ובימים אלה היא מופצת לראשונה בארץ, בינתיים בבתי מרקחת בלבד. מחירה – 147 ש"ח – לא זול אבל רן מאל, מנהל השיווק של חברת „פרומדיקו" טוען כי אי־אפשר היה להוזיל את המחיר, בעיקר בשל בעיית המכס (המכשיר נמכר תחת הכותרת „משאבות" ולא כציוד רפואי. למה – ככה).

הוא מתנחם בתקוה ש־147 ש"ח אינם הוצאה גדולה מדי בשביל מי שהמשאבה נחוצה וחשובה לה.

איזי לונג ממליץ ולהפך

טלויזיה להולדת הנכד

– טלויזיה? מה הנכד, שרק נולד, יעשה בטלויזיה? תינוק צריך אמבטיה, בקבוק, חיתולים, משחות עכוז וכל מיני מקשקשים כאלה, אבל טלויזיה?

– רואים שאת לא בעניינים... את כל הדברים האלה קונים החברים, אבל מההורים – מבקשים טלויזיה.

– איזה טלויזיה?

– I.T.T כזאת שעומדת בסלון, ובעזרת מצלמה המותקנת בחדר של התינוק את גם נהנית מ„מ.א.ש.ה". וגם שומרת על הילד.

– יופי, וכמה זה עולה?

– איכפת לך? זה ממילא מתנה מההורים ובשבילם – מה זה כסף לעומת הבריאות של הנכד?

יותר זול מלנסוע לאיטליה

נמצא עכשיו בארץ פטנט חדש, קוראים לו „ניקומט" והוא מבטיח לך שתפסיק לעשן בלי לנסוע לאיטליה לבקר אצל הקוסם הזה, כמו שפרס עשה...

הפטנט הוא כל כך פשוט שצריך לראות אותו כדי להאמין...

מכניסים לתוך הפטנט את קופסת הסיגריות, לא חשוב איזה, ובלחיצה אחת הפטנט מחורר חור זעיר בכל אחת - מן הסיגריות הנמצאות בקופסה.

וכך כשמוסיפים חור בכל שבועיים, אתה מפסיק לעשן כעבור 4 חורים.

למה?

יש לזה גם הסבר מדעי, אבל אם אתה באמת מעוניין להפסיק לעשן מה איכפת לך איך בדיוק זה פועל? לך קנה! ותהיה לי בריא!!

(49 ש"ח בחנויות הבריאות ובבתי המרקחת).

מה עוד?

ידענו שבהונגריה יש גולש,
ידענו שבהונגריה מבשלים עם פפריקה,
ידענו שבהונגריה המציאו את ההומור,
אבל מי ידע שבהונגריה יש מים? ואפילו מינרליים?
אז עכשיו אנחנו כבר יודעים...
כי מייבאים לנו אותם ישר מהונגריה ומשווקים אותם באישור משרד הבריאות.
אז שאנחנו נתלונן?

לבשל אמריקה

ארוחת בוקר אמריקאית

מאת ארנולד סייבל

אולי מתחשק לך לקום שבת אחת מאוחר, כשאין לך שום דבר מיוחד לעשות, אין סידורים, אין לחץ, סתם בוקר אביבי נאה. ואז אתה מחליט (או את מחליטה) להכין ארוחה מיוחדת, משהו־משהו שאפשר לאכול במשך זמן לא מוגדר, אולי לצלילי מוצרט או אריק איינשטיין, על המרפסת, או ליד החלונות הפתוחים, כשקולות הציפורים ברקע, וההרגשה היא שכל החיים לפניך.

אז למה לא ארוחת בוקר אמריקאית, חריגה קטנה מהשיגרה?

קודם כל משהו על ארוחות בוקר באופן כללי ועל ארוחות בוקר אמריקאיות בפרט. המלה ארוחת־בוקר באנגלית (BREAKFAST) היא צירוף של שתי מלים: break (לשבור) ו־fast (צום), כלומר לשבור את הצום של הלילה. הגיוני. המלה הופיעה בפעם הראשונה באמצע המאה ה־15.

באמריקה, לפני שבאו האירופאים, אכלו האינדיאנים דייסת תירס ולחם תירס. האירופאים קפצו על הרעיון והוסיפו מולאסה. אחר־כך התחילו לשתות קפה או תה.

במאה ה־19, עם בוא עידן השפע והעושר, התחילו האמריקאים לאכול מנות גדולות של בשר, דג, גבינות, לחם, ריבות וכמה כוסות רום או יין־תפוחים. בכלל, מה שנקרא כיום תזונה נכונה, לא היה קיים אצל העשירים. אבל כאן אנו לא מתכוונים לאכול כמו בעלי־ההון של אז.

מקומות שונים בארצות־הברית מתאפיינים בארוחות הבוקר המסורתיות שלהם. יש האוכלים פנקייקים וכל מיני דייסות שאינן מוכרות בארץ. מצחיק שיש אפילו משהו שנקרא „ארוחת בוקר יהודית", אם כי, כמובן גם הגויים אוכלים כזאת בלי לחשוב פעמיים. היא כוללת: בייגלים, גבינת־שמנת ודגים מלוחים.

ועכשיו ניגש לארוחת הבוקר שלנו, והנה התפריט:

מיץ תפוזים טרי	Fresh Orange Juice
דג אפוי עם בצל מטוגן	Baked Fish With Fried Onions
תפוחי אדמה חומים קצוצים עם ביצים	Hashed Brown Potatoes With Eggs
מפינס עם אוכמניות	Blueberry Muffins
חמאה, ריבה	Butter ,Jam
קפה	Coffee

מכיוון שהארוחה דורשת קצת הכנה מוקדמת, יש להכין יום קודם:

תפוחי אדמה מבושלים ומקולפים, דג מנוקה ובצל חתוך לטבעות.

אפשר גם לאפות את המפינס יום קודם, להקפיא אותם ולחמם בארוחת הבוקר. זה לא כל כך רצוי, אבל אפשרי.

על מיץ תפוזים

אף־על־פי שבגידול התפוזים בכמויות משמעותיות התחילו במאה ה־19 בפלורידה ובקליפורניה, רק בשנות העשרים התחילו האמריקאים לשתות כוס מיץ תפוזים כפתיחה לארוחת הבוקר שלהם. החקלאים המציאו סיסמה כדי למכור תפוזים: „יום בלי תפוזים הוא יום בלי שמש".

אחרי מלחמת העולם השניה התחילו למכור את מיץ התפוזים כתרכיז מוקפא ובשיטה זאת ממשיכים עד היום. מי שמעדיף על ההבדל שבין טרי וטוב לבין מלאכותי ותפל, עדיף לסחוט לכל סועד חצי כוס מיץ תפוזים טרי.

דג אפוי עם בצל מטוגן

החומרים:
דג כמו פוטית או בקלה חתוך לחתיכות במשקל 25 גרם, 2 חתיכות לכל סועד
שמן, מלח, פלפל
הרבה בצל חתוך לטבעות

אופן הכנה:
1. יום קודם מורידים את הקשקשים ומוציאים את הפנים.
2. מורחים בשמן, מלח ופלפל, מסדרים בתבנית שטוחה ומשומנת, מכסים בנייר כסף ומכניסים למקרר.
3. לפני הארוחה אופים את הדג, לא מכוסה, ב־250 מעלות, 15 עד 20 דקות או עד שהדג יזהיב ומזלג יחדור בקלות דרך העור.
4. במשך האפיה לא הופכים את הדג ולא מוסיפים מים.
5. מטגנים בצל ומפזרים על הדגים לפני ההגשה.

תפוחי אדמה חומים ומקוצצים עם ביצים

החומרים:
2 כוסות תפוחי־אדמה מבושלים, קלופים ומקוררים
1 כף קמח
מלח, פלפל
3 כפות שמן
4 ביצים

אופן הכנה:
1. קוצצים גס את התפודים, מפזרים עליהם קמח, מלח ופלפל.

2. שמים שמן במחבת, מוסיפים תפודים ומחממים אותם. הופכים כמה פעמים בעזרת מזלג.
3. יוצרים צורה סגלגלת בעובי 1.5 ס"מ ומשטחים אותה. משחימים 5־6 דקות בחום בינוני.
4. הופכים בכף שטוחה ומשחימים את הצד השני (צריך להיראות כמו פנקייק).
5. מכינים ביצים לפי טעמו של כל אחד: מטוגנות כ„עין", חביתה או חלוטות ומגישים את הביצה על גבי ה„פנקייק".

מפינס עם אוכמניות

בעצם צריך תבנית מיוחדת עם 12 „חורים" או שקעים, אך אפשר גם לאפות בצלוחיות פיירקס.

החומרים ל־12 מפינס:
2 כוסות קמח
1 כף אבקת אפיה
½ כפית מלח
¼ כוס סוכר
½ כוס אוכמניות (אפשר מקופסה) מקומחות קלות
1 ביצה טרופה
1/4 כוס מרגרינה מומסת
1 כוס חלב

אופן ההכנה:
1. מערבבים קמח, אבקת אפיה, מלח, סוכר ואוכמניות.
2. בנפרד מערבבים היטב ביצה, מרגרינה והחלב.
3. מוסיפים את הנוזלים לחומרים היבשים רק כדי להרטיב אותם. לא מערבבים יותר.
4. שמים בצלוחיות פיירקס משומנות (או בתבנית שקעים) ואופים ב־200 מעלות במשך 25 דקות.

נ.ב. בארוחת הבוקר שלנו סוג הקפה לפי בחירתך, אבל מומלץ להגיש עם המפינס הרבה חמאה וריבה טובה.

אין לסמוך רק על „אמא טבע"

מאת פולי טוינבי

אופנות ושגעונות הקשורים בלידת תינוקות צצים ונעלמים. בימינו רופאים ומחלקות ליולדות שמתיימרים להיות מתקדמים, מדגישים את העובדה שהם מאפשרים לבצע „לידה טבעית".

הם מדגישים גם שנשים יוכלו לבחור באיזו תנוחה ברצונן ללדת, מי יימצא לידן בשעת הלידה ושלא ייאלצו לקבל שום התערבות רפואית בלתי נחוצה ולא משככי כאבים בלתי רצויים.

בית החולים האוניברסיטאי בלונדון, שבו ילדתי תינוק לפני יותר משנתיים, רכש לא מכבר כסא־לידה שוודי מהודר למראה ויקר, חידוש שלא הייתי מופתעת לשמוע שכמעט לא נמצא לו ביקוש.

ההימשכות אל הלידה הטבעית החלה כאשר נשים התמרדו נגד הטיפול הבלתי אנושי לו זכו במחלקות לידה, כשגולחו, נקשרו כשרגליהן נתונות בתוך טבעות ונוכחותו של בן זוגן נמנעה מהן. הרופאים היו „הרעים", הנשים רצו לשלוט בגורלן.

נסחפות על ידי נימוקיהן, שיכחו נשים אלה – שראו את עצמן כחלוצות – את היתרונות שבחברות הפרימיטיביות שבהן נשים יולדו בשדה כשהן מוקפות בנשים אחרות. בחברות אלה הלידה מקובלת כפעולה טבעית ולא כמקרה חירום רפואי. ברוב החברות הפרימיטיביות הלידה היתה טקס פולחני אפוף אמונות תפלות.

מזה התפתח קשר מיסטי, כמעט דתי שקיבל עידוד מצד רופאים רומאנטיים־פילוסופיים, כגון פרידריך לבוייה ומישל אודן.

לבוייה, שהעביר את המטופלות שלו דרך מעין ניסוי של „לידה מחדש", התאים, כביכול, את התנאים לצרכיו של התינוק – חדרים חשוכים, מוסיקה רכה, אמבטיות חמימות, חיתוך לא חפוז מדי של חבל־הטבור והנחתו של היילוד החדש על גופה העירום של אמו.

לעומת זאת, אודן שם את הדגש על חוויית־האם (שהוא מגדיר אותה כמינית, אף על פי שלא מצאתי נשים רבות שהסכימו לדעתו). הוא מיילד את התינוק או באמבטיה או כשהאם תלויה על צואר בן־זוגה.

שימת הדגש על טיפול נעים באם ובתינוק התקבלה בשמחה, אך הביאה למעין התרוממות־רוח מיסטית שגרמה לכך שציפיות הנשים מהלידה הרקיעו שחקים לגבהים בלתי מתקבלים על הדעת. מובן שהלידה היא מעין מעשה נס נהדר, אבל את הרגשות האלה רוב הנשים חוות רק כאשר הרגע כבר מאחוריהן. ואם יש לכאב ערך בפני עצמו – זו שאלה שניתן לחלוק עליה. ההרגשה היא, שעל אף שהכאב הוא נורא, יש נשים שמאמינות שאסור להחמיץ את החוויה. אולי יש כאן אפילו אמונה תפלה פרימיטיבית הטוענת שעלינו לסבול תחילה כדי שנהיה ראויות לעונג שבקבלת תינוק חדש.

תמיד, מאז נעשה הזה, הביאו נשים את ילדיהן לעולם תוך כאב ומאמץ. רבות מתו, רבות נשארו נכות, ולכולן היו ויש חרדות.

„לידה טבעית" משמעה גם קריעות לידה, טוקסמיה, תינוקות מתים או בעלי־מום, זיהומים ונזקים פיסיים לאם. אין ספק שלידה היא ההזדמנות של אמא־טבע לחשוף בכל עוצמתה את שיניה וצפורניה.

ובכל זאת, בתוך כל קבוצה של נשים הרות בימינו, הגישה המלומדת היא שלידה טבעית היא הנכונה וההתערבות באמצעים חיצוניים לא. מרחמים על הנשים ה„מסכנות" שחייבות לעבור ניתוח קיסרי ומפסידות את ההתגשמות המלאה של גורלן הביולוגי ועל הנפשות האומללות שכוח רצונן חלש מכדי להעז ללכת בדרך הרצויה להן.

העובדה היא שאחרי הכל, מרבית הנשים אכן נכשלות במבחן הלידה הטבעית. לפי הסקרים של מועצת הבריאות הקהילתית, 75% מהיולדות נזקקות עדיין למשככי כאבים אלה או אחרים בשעת תהליך הלידה ומחויבותן החזקה ללידה טבעית גורמת לכך שיראו עצמן ככשלונות משום שלא החזיקו מעמד.

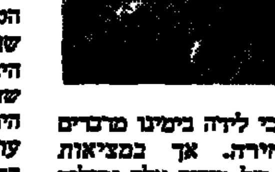

מדריכי לידה בימינו מדברים על בחירה. אך במציאות מרביתם של מורים אלה נעולים כל כך על הפילוסופיה שלהם, הגורסת לידה טבעית, שלמעשה הם משאירים מעט מאוד אפשרות בחירה לנשים ההרות שבהן הם מטפלים. המסר ברור: אמהות טובות שרוצות לידה טובה ותינוקות טובים, צריכות להחזיק מעמד מול הרופאים, התרופות והרפואה המודרנית ולהאמין ב„אמא טבע" ושבעזרת „נשימות" ותרגילי ריכוז הנלמדים בכיתות הכנה הן יכולות להתגבר על הכאב. כל זה כמובן לא הוכח.

לעומת זאת, גם ברפואה יש מעט מאוד תשובות ליסורי הלידה. הרופאים, כפי שזה נראה, מעולם לא לקחו יסורים אלה יותר מדי ברצינות. אחרי הכל זאת עובדה שהאשה הממוצעת עוברת שתים או שלוש לידות תוך תקופה קצרה יחסית והיא תחזק שיניים, תישא את כאביה ותשכח מכל אלה אחרי שזה יעבור.

גישה זאת קיבלה עידוד ותמיכה מלובי הנשים החזק שקם למען לידה טבעית. אם הנשים עצמן אינן לוחצות למען מציאת פתרונות טובים יותר להקלת יסוריהן, מדוע יעסוק בכך למענן המחקר הרפואי ומפעלי התרופות יבזבזו על כך את כספם וזמנם?

מחקר עכשוי של פרופ' רונלד מרזק ממחלקת הפסיכולוגיה של אוניברסיטת מקגייל במונטריאול מראה שיותר משליש מהנשים סובלות בעת לידתן כאב שווה לזה שסובל חולה סרטן בשלבים הטרמינליים של מחלתו, כאב שבכל מצב רפואי מלבד לידה, היה משוכך על ידי תרופות. מובן שזאת השוואה אומללה, כי הרי היולדת יודעת שהיא יולדת ולא עומדת למות, שהכאב יחלוף בקרוב והפיצוי יהיה התינוק המיוחל. זה עוזר לסבול את הכאב אך אינו מבטל אותו.

תרגילי הרפיה, נשימות וריכוז עוזרים בשלבים הראשונים של הלידה אך הרעיון לעבור בעזרת אלה את כל התהליך המכאיב הוא אבסורד. לראות את כל הנשים הללו בקורסי ההכנה, כשהן מתרגלות בחרדת קודש את השלבים השונים זה כמו לתרגל תאונת דרכים במכונית עשויה נייר.

זה רק גורם לכך שנשים ירגישו מתוסכלות כשהן מוצאות עצמן צורחות ומתחננות לסם הרגעה בהימצאן על מיטת הלידה.

אם נשים נרתעות עד לרגע האחרון מלבקש משכך כאבים, הסיכוי הוא שיינתן להן רק סם שהשפעתו חלשה ולא אפקטיבית ויועיל בערך כתרופת דמי.

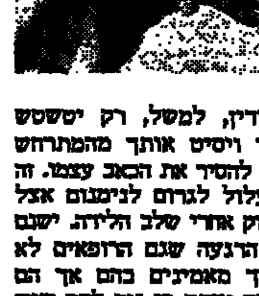

הפטידין, למשל, רק יטשטש אותך ויסיט אותך מהמתרחש מבלי להסיר את הכאב עצמו. זה גם עלול לגרום לנימנום אצל התינוק אחרי שלב הלידה. ישנם סמי הרגעה שגם הרופאים לא כל־כך מאמינים בהם אך הם נותנים אותם כי נוח להם שיש בידם להציע משהו.

מנע הכאבים היחיד בשעת הלידה הוא האפידורל המוזרק לעמוד השדרה שמכהה את התחושה באזור הבטן.

הלובי למען לידה טבעית, שלא רצה להתגבר ללא נימוקים לסוג הרדמה זה, החל מפיץ סיפורים על הסכנות הכרוכות בה. למען האמת, יש משהו מעורר התנגדות במחשבה על צינור המוחדר לעמוד השדרה ושיתוק הפלג התחתון של הגוף באופן זמני. האמנם יש סיכונים מסויימים (ואכן קרו תאונות כשהזריקה לא הוחדרה למקום הנכון או שהשתמשו בחומר לא מתאים ונשים נותרו משותקות לתמיד) אך בהשוואה לשאר ניתוחים והרדמות, הסיכונים הרפואיים הקשורים באפידורל נמוכים מאוד. מה שכן קורה לפעמים הוא כאבי ראש חמורים לאחר הלידה שנמשכו אף 48 שעות, אך דבר זה תלוי במיומנותו של המרדים.

על כל פנים, במקרים של חוסר חמצן לתינוק במהלך הלידה או תקלה אחרת, קל יותר לטפל במצב כשהאשה נמצאת תחת הרדמה כזאת כי אז מתאפשרת פעולה מהירה ובלתי מכאיבה שתגביר את הסיכוי להצלת הולד.

במקרי חירום שבהם יש לבצע במהירות ניתוח קיסרי אפשר לעשות זאת ללא עיכוב. בכל בית־חולים חייב להימצא רופא מרדים בחדר הלידה כדי לבצע הרדמה ביולדת המעוניינת בכך, וזוהי לדעתי שערוריה שתהליך ההרדמה בשעת לידה לא נכנס לשגרה בכל חדרי הלידה. אלפי נשים שוכבות נאנקות בכאבן בו בזמן שניתן היה למנוע זאת בקלות ובזול. פגשתי אינספור נשים שילדו בהרדמה חלקית כשהן יושבות מחייכות ומחכות ללא כל כאבים לרגע המיוחל.

זוהי אופציה שצריכה להיות בת־השגה בכל מקרה של טיפול מכאיב.

לתת לנשים לבחור, פירושו להציג בפניהן את כל העובדות ולתת בידן את הזכות לשנות את דעתן אם יתברר להן שנחוץ יותר מתרגילי נשימה על מנת לנצח את אמא טבע.

• פולי טוינבי היא עתונאית בריטית.
המאמר התפרסם בשבועון „אלי".

כל הארץ

התורמת מאוסטרליה

מאת יצחק מרידור

יואב אהרוני, חבר קיבוץ יפעת, חזר לפני כמה שבועות מאוסטרליה, שם עשה חודשיים בהשלמת חלק חשוב, לדבריו, מעבודת הדוקטורט שלו, העוסקת בהזנת מעלי גירה. הוא היה שקוע שם, שישה וחצי ימים בשבוע, בלימוד תוכנה של מחשב, שפותחה במימון משרד הבריאות האוסטרלי, הדרושה לו כאן להרצת נתונים.

אין לו קשרים מיוחדים באוסטרליה, גם לא בני משפחה, אבל בלי לפתוח כתובת ישראלית אתה, הרי אי־אפשר לצאת לדרך כה רחוקה; הכתובת הישראלית של אהרוני באוסטרליה נמצאה בדמותה של משפחת קפלן, מקיבוץ יזרעאל שבעמק, העושה בעיר פרת בשליחות תנועת „הבונים" והסוכנות היהודית. מדי שבוע, בערבי שבת, ניתק עצמו מהמחשב ומנושא הזנת מעלי הגרה, ויצא לפרת, לסעוד באווירה יהודית וישראלית, על שולחנם של מילטון וברנס קפלן, ששמחו גם הם, מן הסתם, בקיבוצניק מיפעת. קפלן עבד פעם ברפת של קיבוצו, ולכן לא חסרו לשניים נושאים לשיחה.

אבל נושא הרשימה שלנו אינו הדוקטורט של אהרוני ולא שליחות העליה של משפחת קפלן, אלא מחווה נוגעת ללב של אשה יהודיה, פ. סמית, הגרה בעיר אוסטרלית קטנה ורחוקה בשם מרבל ביי (מפרץ השיש). מספר אהרוני:

„גם כלי התקשורת של אוסטרליה עוסקים בימים אלה במרץ רב בדיווח על הנעשה באחרונה בשטחים. הדיווחים בדרך כלל די אובייקטיביים, אם כי כתבי העיתונות והטלוויזיה משתדלים 'לאזן' אותם ומייחסים אותו משקל של אמינות להודעות של דובר צה"ל כמו להודעות דוברי אש"ף... המראות מעל מסכי הטלוויזיה הרי מוכרים לנו והם לא עשו לנו שם טוב במיוחד על הנשמה..."

כתבות אלה הגיעו, מסתבר, גם לעיירה קטנה ורחוקה (הנחשבת למקום החם ביותר באוסטרליה, מעין סדום של היבשת), למרבל ביי, שם מתגוררת סמית, יהודיה אחת בקהילה הלא־גדולה של לא־יהודים. ומה שראתה וגם מה שקראה, הדיר שינה מעיניה, עד שקמה ועשתה מעשה: „בציגת העם היהודי במפרץ השיש של אוסטרליה" שלחה מכתב אל הישראלי היחיד שאת כתובתו איתרה בספר הטלפונים, אל שליח העליה היושב בעיר פרת, מיודענו מילטון קפלן מקיבוץ יזרעאל:

„החלטתי", כתבה, „לשלוח תרומה, לצערי לא גדולה, לאותם בחורים ישראליים המוצבים ביו"ש ובחבל עזה, כדי להנעים להם במידת מה את החיים שם. המצב בשטחים כה מדכא אותי וכל־כך הרבה דברי ביקורת נמתחים בימים אלה על חיילי צה"ל, אבל אני הרי לא חייבת להסכים עם זה, נכון? אנא, עשה לי טובה והעבר לכתובת הנבונה את 250 הדולר המצורפים."

מילטון קפלן נענה כמובן מיד לבקשתה של אותה נפש טובה ממפרץ השיש. הדולרים האוסטרליים, תרומת סמית, הגיעו לארץ בכיסו של אהרוני, שהזמינני אליו כדי שאעבירם לתעודתם, לחשבון לב"י וכדי שאספר ב„דבר" על המחווה המרגשת של אותה יהודיה אוסטרלית בודדה.

„ידידי מילטון", מספר אהרוני, „לא הסתפק במכתב־תודה ששלח אליה: הוא גם העביר העתק ממכתבה אל נשיאות שני ארגוני הנשים היהודיות הפועלים באוסטרליה ואלה כבר יצרו קשר איתה, כדי שלא תרגיש יותר מדי בודדה. מי יודע? אולי יום אחד היא תבוא בעצמה לכאן, לפחות לביקור?"

ועוד בקשה אחת היתה לאהרוני: „תבקש בשמי מלב"י שגם הם יכתבו אליה מכתב־תודה יפה. אני חושב שזה מגיע לה, גם אם 250 דולרים אוסטרליים זה לא כל־כך הרבה כסף. כי הרי הכוונה חשובה."

הנה, אני מבקש.

כתובתה המלאה של התורמת האוסטרלית:

MRS P. SMITH
P.O. BOX 49
MARBLE BAY
WA 6760
AUSTRALIA

ארץ חמדה / צבי אילן

מערת קבורה בבית־שערים

בקריית טבעון מתגלות מדי פעם מערות קבורה עתיקות בעקבות עבודות ציבוריות – הנחת צינורות ביוב, טלפון וכד'. לא מכבר נתגלתה בתחום הקריה, ליד בית שערים הקדומה, מערת קבר יפה שהשתייכה לבית שערים. יש עליה עיטורים צבועים של דגמים גיאומטריים, עיטורים מעולם הצומח וחמש מנורות שבעה קנים, מהן ארבע מצויירות והחמישית חרותה.

את המערה היפה הזו, שכוסתה לאחר החפירה בפיקוח אריאל ברמן, חקרה נורית פייג, שניהם מאגף העתיקות. זה עתה עסקו שני החוקרים אלה בבדיקת מערת קבורה שנחשפה במקרה בחלק אחר של הקריה (רחוב השקדים פינת רחוב העליה). זו מערת כוכים גדולה, עם מיקמרים ושקתות קבורה. על כתליה נמצאו חריתות של עמודים עם כותרות, תומכי קשתות. זמן המערה הוא המאה הרביעית לספירה, ימי התלמוד. המערה כוסתה לאחר שנמדדה. סמוך לה יש עוד מערת קבורה. בדמן מצא שגם כשהקימו שיכונים ומאפיה בקרבת מקום, נמצאו מערות. הוא משער שזה בית הקברות של טבעון היהודית הקדומה.

טבעון הוא יישוב הנזכר בתלמוד, לאו דוקא לשבח מיוחד. לאנשי טבעון, בית שאן וחיפה היתה בעיה – הם לא הקפידו על הגייה נכונה של העברית, החליפו אלף בעין, ח' בה', כנאמר: אין מעבירין לפני התיבה (בבית הכנסת) לא בישנין, ולא חיפנין ולא טבעונין, מפני שהן עושין חיתין־היהין ועיינין – אלפין. אם היה לשונו ערוך – מותר. ומעניין ביותר שבכתובות שנמצאו בבתי כנסת בבית שאן וליד עין הנציב שבבקעת בית שאן נמצאו חילופי אותיות אלה, מה שקרוי בפינו 'שגיאות כתיב'. ידוע מהתלמוד כי רבי מאיר, שהיה לו בית מדרש בעורדסקוס, התפלל פעם בבית הכנסת של טבעון. שמה של טבעון נשתמר בחורבה כמעט ללא שינוי. על מקום עורדסקוס התיישב קיבוץ אלונים, ובמהלך הקמת בתיו נתגלו שרידים של היישוב הקדום. אדמות האיזור נשתמרו בפי הערבים בשם קוסקוס־טבעון. בסקרים שנערכו בחורבת טבעון, שצמודים אליה ממש בתי טבעון החדשה, נמצאו שרידים, אומנם לא רבים, של בית כנסת – מזוזה מגולפת, חוליות עמודים, כותרת ועוד מעט פריטים. מי יתן ו שמר חורבת טבעון ויום אחד ייחשפו בתיה ומקדש־המעט שלה.

בתי כנסת

שימור ושחזור בתי כנסת בישראל: האם לבנות גג על בית הכנסת העתיק המשוחזר בקצרין; שחזור חזיתות בתי כנסת בגליל ובגולן – אלה הם כמה מהנושאים שידונו בסמינר בין־לאומי לאמנות יהודית שיתקיים בראשית מאי מטעם המרכז לאמנות יהודית באוניברסיטה העברית. במקביל לכינוס יתקיימו בירושלים יריד בין־לאומי ליודאיקה ומכירה פומבית של פריטי יודאיקה מטעם „סותבי". פרופ' נרקיס, מנהל המרכז, מצפה להשתתפות 200 חוקרים, אספנים, אוצרי מוזיאונים יהודיים ושוחרי אמנות יהודית, בהם כ־100 מחו"ל. מצפים לבוא מומחים מהונגריה, מיוגוסלאוויה ומפולין. הסמינר ידון בבתי כנסת עתיקים, ביודאיקה ובכתבי יד עבריים, באמנים יהודים מודרניים ובמוזיאונים יהודיים בעולם.

ביום הראשון של הכינוס (5 במאי), יעסקו בשימור בתי כנסת מודרניים, בבוקר, ובשחזור בתי כנסת עתיקים, אחר הצהריים. יינתנו כמה הרצאות ולאחר מכן ייערך דיון בנושא. הכינוס ייערך באולם ויין בקריית האוניברסיטה בגבעת רם. הוא פתוח (בתשלום) לציבור הרחב.

עיטור של מנורות, אחת מצויירת ואחת חרותה, בקיר מערה שנחשפה בבית־שערים.

תניני פצאל

כל פרנסה יאה לישראל, וישראל מחפשת כל פרנסה. לפני שנים אחדות הוקמה חוות תנינים (אליגאטורים) בחמת גדר והפכה להיות אבן שואבת למטיילים. זה עתה נפתחה חווה נוספת, של תנינים „אמיתיים", ליד מפגש הבקעה, לא הרחק מאנדרטת הבקעה. החווה נמצאת בבעלות מושב פצאל ומשקיע פרטי. היא מיועדת למכירת בשר התנינים (בעיקר לאנגליה, שם מקבלים בעד הבשר תמורה גבוהה) ועורותיהם, ומאידך גיסא – דמי כניסה ממטיילים, שירצו לראות את התנינים משתזפים בשמש או מקבלים מזון ממטפליהם. עוד מקום בילוי בציר הבקעה שבין ים המלח לבית שאן.

השלט המזמין מבקרים
לחוות התנינים החדשה ליד מפגש הבקעה

כוכב התקשורת מסתתר בירוחם

מאת אמיר רוזנבליט

חיים שרתוק מקבל את פרס העיתונות על שם סמולר

חיים שרתוק נועץ בי מבט מופתע כאינו מבין למה אני שואל אותו מדוע בחר דווקא בירוחם כמקום מגוריו. „מה זאת אומרת" הוא משיב בשאלה, „הרי בעצם זו מהות הציונות – להשתקע על בסיס התנדבותי בישובי פיתוח דוגמת ירוחם. אני סבור שאנשים צריכים להתיישב דווקא במקומות כמו ירוחם. הפרחת השממה היא חלק חשוב בציונות. חוץ מזה, באופן אישי, אינני סובל כאן. הישוב לא כל כך גרוע. יותר מכך, אני אפילו נהנה לגור כאן".

חיים שרתוק, סופר, עיתונאי ופובליציסט, מתגורר מזה 11 שנה בירוחם ושולח מכאן מאמרים ורשימות לעיתונות היהודית הגדולה בארה"ב. עבודתו נעשית בשקט ובצנעה, הרחק מזירת הפעולה של מרבית העיתונאים הפועלים בישראל. שרתוק, בן ה־50, הוא התגלמות מוחשית של המימרה „אין נביא בעירו". מאמר נוקב שפרסם באחרונה על תופעת הירידה מהארץ בירחון „הדסה", זיכה אותו, לא בפעם הראשונה, בפרס ההצטיינות השנתי לעיתונות יהודית על שם סמולר מטעם איגוד העיתונאים היהודים של צפון אמריקה. ידיעה צנועה שפורסמה על כך ברשת של סוכנות החדשות עתי"ם, חשפה לרגע קט את האיש הצנוע, חובש הכיפה, העושה את עבודתו הרחק מאורות הזרקורים של כלי התקשורת בישראל.

בימים אלה עומד להתפרסם בארה"ב ספר המכיל עשרות מאמרים שפרסם שרתוק מאז 1982 בירחונים יהודיים בארה"ב. במסגרת אותה הוצאת ספרים, „פורדהאם יוניברסיטי" בניו יורק, יצא בקרוב ספר אחר שלו, המכיל קובץ של 18 ראיונות עם סופרים ומשוררים ישראלים שפרסם בשנים האחרונות בעיתונים יהודיים בארה"ב. בין הסופרים אהרון אפלפלד, א.ב. יהושע, יהודה עמיחי, שולמית הראבן, בנימין תמוז, עמוס עוז, יצחק אורפז, חיים באר ויעל מדיני, בת דודתו של שרתוק, שהיא גם בתו של משה שרת. מכאן יובן, ששרתוק הוא בן משפחה קרוב־רחוק של משה שרת. למען הדיוק, אביו הוא בן דודו של מי שהיה בעבר ראש הממשלה ושר החוץ הראשון של ישראל.

חיים שרתוק, אב לארבעה ילדים, שהבכור בהם בן 22, תלמיד ישיבה בחברון, והקטנה בת 8, עלה מארה"ב במסגרת גרעין „נאות מדבר" של הפועל המזרחי. בהיותו בארה"ב, „נאמר לחברי הגרעין כי הייעוד שלהם הוא ליישב את הנגב, אולם במהלך תקופת ההכשרה, בקיבוץ משואות יצחק, הסתבר לו כי בהגדרה הכללית „נגב" התכוונו ראשי התנועה לגוש קטיף. „כמובן שלא הסכמתי לכך", אומר שרתוק בחיוך, „מכיוון שהתיישבות מעבר לקו הירוק נוגדת את השקפת עולמי ולכן התארגנו, מספר חברים, והקמנו גרעין חדש בשם 'משמיע שלום', שעם מייסדיו נמנית גם לאה שקריאל, אף היא תושבת ירוחם, שזכתה לפרסום בשל בחירתה לאשה הראשונה בארץ כחברת מועצה דתית". הגרעין החדש, לפי שרתוק, הציב לעצמו כמה מטרות וקווי יסוד שעיקרן שמירת מסורת ישראל, חתירה לשלום עם הערבים תמורת פשרה טריטוריאלית ונושאים הקשורים לאקולוגיה ואיכות חיים. בירוחם מתגוררות היום משפחות ורווקים המשתייכים לאותה קבוצה, שכבר אינה מתפקדת כגרעין, למרות שבפרסומי „המזרחי" היא עדיין מוגדרת כזו.

אל העיתונות והכתיבה הפובליציסטית נקלע שרתוק די במקרה. מאז עלה לארץ, עסק בעיקר בהוראת האנגלית (בעיקר באוניברסיטת בן גוריון בנגב), תחום שלא נטש עד היום. לפני כשמונה שנים החל לפרסם ביקורות ספרותיות ב„ג'רוזלם פוסט". במלחמת לבנון גוייס לשירות מילואים ובספטמבר 1982, בשעת הטבח במחנות הפליטים סברה ושתילה, נקלע לאיזור ההתרחשות. „האירוע הזה עורר אצלי המון סימני שאלה והרגשתי צורך עז להעלות את תחושותי על הכתב. העברתי מאמר על כך ל„ג'רוזלם פוסט", אולם בגלל שירות מילואים של העורך שעמו הייתי בקשר, המאמר שלי התעכב יותר מדי ולא פורסם. התאכזבתי מאד. לקחתי את המאמר בחזרה ושלחתי אותו לירחון היהודי 'מידסטרים' (הזרם המרכזי) המופיע בארה"ב, שם הוא פורסם במלואו. כך החלה הקאריירה החדשה שלי כעיתונאי".

מאז פורסמו עשרות מאמרים ורשימות של שרתוק בעיתונים יהודיים בארה"ב, בהם „הדסה", „קומנטרי", „תיקון", „מאמנט" ו„הג'ואיש פרונטיר". תחומי הכתיבה שלו מתפרסים על פני קשת רחבה של נושאים, החל בתחומי החברה והמדיניות וכלה בביטחון ובספרות. אולם הוא אינו מסתפק בכתיבה רק לעיתונות היהודית בארה"ב. מאמר חשוב שלו, שדן בהתקוממות בשטחים, פורסם באחרונה, על חצי עמוד, ב„ניו יורק טיימס". במאמר זה קובע שרתוק, חד משמעית, כי הסוברניות הפלסטינית, היא תנאי הכרחי לכינון השלום באיזור ועל ישראל ללמוד לחיות עם זה, בין אם תרצה בכך בין אם לאו.

מאמר שפרסם לא מכבר על שירות מילואים בצה"ל, זיכה אותו בפרס ספרותי חשוב בארה"ב, אולם את הפרס האחרון שלו קיבל דווקא על מאמר רחב־יריעה שהתפרסם בירחון „הדסה", אשר דן בתופעה המכאיבה של ירידת ישראלים מהארץ. המאמר הוכתר בכותרת „גירושים ציוניים", אולם שרתוק מעדיף את הכותרת המקורית שהציע ולא התקבלה על ידי העורך: „מוסיקת רקע והג'ז הציוני". המאמר נכתב מזווית אישית, תוך התמקדות בחבריו הקרובים, שהחליטו לעזוב את ישראל ולהשתקע בארה"ב. „כתבתי על תחושות הכאב האמיתיות שלי, בהקשר שלי, כשאני מציין כי בסופו של דבר הירידה מהארץ היא תוצאה של החלטה אישית, אולם יש לה השלכות מכאיבות על מדינת ישראל", הוא אומר בעצב.

המאמר, כך מסתבר, נגע בשורש הבעיה של התופעה ועורר תגובות לא מעטות מצד יהודים החיים בארה"ב. אגודת העיתונאים היהודים בצפון אמריקה החליטה, כאמור, לזכות אותו באחרונה בפרס ההצטיינות השנתי, הניתן מטעמה, בזכות אותו מאמר. בשנים האחרונות זכה שרתוק להכרה כאחד מטובי הכותבים והפובליציסטים בעיתונות היהודית. בארץ, לעומת זאת, הוא נותר כמעט לא מוכר וספק רב אם היה נחשף לציבור בישראל לולא אותה ידיעה צנועה על זכייתו בפרס העיתונות על שם סמולר. אנונימיות זו אינה מטרידה אותו כלל. גם בעתיד הוא ימשיך להסתגר בחדר עבודתו, מול מעבד התמלילים, בקומה השניה של הקוטג' שלו ברחוב בן־גוריון בירוחם. העיקר להמשיך ולכתוב ולעורר למחשבה ולהשפיע. אם אגב זאת ידביק בציונות הליברלית שלו עוד כמה יהודים בארה"ב, שטרם החליטו אם „לעשות עליה", דומה כי בכך יבוא על שכרו.

בצער רב אנו מודיעים על
פטירתו של אבינו וסבנו היקר
משה רינדה ז"ל
בן טובה הכהן
ההלויה תתקיים היום, יום חמישי י"א באייר תשמ"ח 28.4.88
בשעה 14.00 בבית העלמין בחולון נפגשים ע"י השער החדש.
האבלים:
בתו וחתנה: שולה ואריה פלדמן
נכדיו וניניו והמשפחה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה בקשה למתן אישור להקלה על חלקה מס' 171 בגוש 10036 ברחוב רוטשילד־לבוטינסקי דהיינו תוספת בניה של 2.9% נוספים לשטח הרצפה כולל.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, רחוב הלל יפה את התנגדותו המנומקת בכתב ולציין כתובתו המדוייקת.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
אינג' י' כהנא
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
חדרה

ביום א' י"ד אייר תשמ"ח 1.5.88
שלושים לפטירת יקירתנו
פנינה כהני ז"ל
נעלה אל קברה ונתייחד עם זכרה.
היציאה לבית הקברות בשעה 16.00.
המשפחה
ובית גבת

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אמנו וסבתנו היקרה
ציפורה שפירא
ההלויה תצא מבית המנוחה במושב כפר מלל, היום,
יום ה' י"א באייר תשמ"ח 28/4/88 בשעה 15.30
אהה"צ לבית העלמין ברמות השבים.
יושבים שבעה בבית המנוחה בכפר מלל.
המתאבלים:
חברי ותושבי מושב כפר מלל
שולמית ודוד ג'בל
ורדה ודני שפירא
הנכדים והנינים

אבלים על מות חברנו
בן עירנו היקר
אברהם ברסקי
ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
אירגון יוצאי פרוזני
והסביבה

המכון האפריקני־אסייני של ההסתדרות
משתתף בצער
חברינו נחמן פיין וב"ב
על מות רעייתו
שרה ז"ל

אנו משתתפים באבלו הכבד של
חברנו **יצחק שמיר**
במות
אביו ז"ל
הארגז בע"מ

לחברנו **בועז פיין**
איתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף לבנדה
ההנהלה והעובדים

למשפחת רובין
אתכם באבלכם על מות
חברתנו הגימלאית
חביבה רובין ז"ל
בית הסנה

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו
שרה פיין (לבית פופל)
ההלויה תצא היום יום חמישי י"א באייר תשמ"ח 28.4.88 בשעה 14.30
מביתנו רח' הלפרין 9 ראשון־לציון לבית העלמין הישן.
בעלה: נחמן פיין
בתה וחתנה: עפרה ואליעזר גלבוע
ורד וישכר מורג
בנה וכלתה: מזל ובועז פיין
והנכדים

בצער רב אנו מודיעים על
פטירת אחינו, אבינו וסבנו היקר
שמואל גיבורי
ההלויה תצא ביום שישי 29.4.88 י"ב באייר תשמ"ח בשעה 11:45 מביתו ברחוב סירקין 32, חולון לבית העלמין הדרום
בגבול חולון בת־ים
המשפחה
המתאבלת

במלאת 5 שנים לפטירתה של
נעמי גורן ז"ל
נעלה לקברה בבית־העלמין בקיבוץ נחשון,
ביום ג' 3.5.88 בשעה 15.30
המשפחה

לחברתנו **סיגי אלקובי**
איתך באבלך על מות
אמך ז"ל
בית הסנה

חו־לו־ני־ה או ה„אדומים"

גמר־סל

מאת משה כהן

הפועל ת"א: לעבור את הר הגעש התלוני בשלום. הפועל חולון: לרוות את ההפתעה לשבוע הבא. אלו יהיו הערב המטרות המנוגדות במפגש המסקרן במסגרת משחק הגומלין של חצי גמר הפליי־אוף.

אין ספק, כי הסיפור של יום שני לא יחזור על עצמו הערב. קשה להאמין שהחולונים יגלו יכולת חלשה מול אוהדיהם הקנאים. אפילו משה ויינקרנץ צופה מאבק שקול לכל אורך המשחק.

עבור חולון יהווה המשחק מלחמה לכל דבר. חניכיו של מרוין קסלר יודעים, כי לא ניתן יהיה לתקן הפסד נוסף, שפירושו המעשי הוא גניזת חלום האליפות לעונה זו. חולון תפתח את המשחק עם אלימלך, דאוסן, אורהאנג', סרי ובורמור. יתכן שקסלר יעניק אשראי נוסף ניב בוגין ואז ישב בורמור בדקות הפתיחה על ספסל המחליפים.

למרות יתרון הביתיות, תלויה גם הערב תוצאת המשחק ביכולתם של התל־אביבים. הם ירצו לסיים את כאב הראש החולוני ולהתרכז במשחקים מול מכבי ת"א. הערב נדע כיצד מתפקדים חניכיו של ויינקרנץ מול קהל עוין. אם יעלו לגמר, סביר להניח שרוב הצופים בהיכל הספורט ביד־אליהו לא יקבלו אותם בזרי פרחים.

התל־אביבים חייבים להתפלל ליכולת מעולה של מרסר גם הערב. סביר להניח שהחולונים ינסו להצר את צעדיו, אבל קשה לעצור אותו בערב מוצלח. יתר התל־אביבים לא היו בשיאם באוסישקין. בעיקר אמורים הדברים לגבי ליגטון כאונס עמוס פרישמן והארורי לאסוף. ויינקרנץ חייב להיות מודאג מהתפקוד הלקוי של חניכיו מול הגנה אזורית. אם חולון תציב הערב הגנה אזורית יעילה, יהיו ה„אדומים" בצרות.

לחולי לב לא מומלץ לבוא הערב לחולון, שכן צפוי לנו משחק שקול וחריף, שבו תזכה בנצחון הקבוצה בעלת העצבים החזקים יותר.

מכבי: הראש בגמר הפליי־אוף גליל: הראש ב... גמר הגביע

מאת משה כהן

שחקני מכבי ת"א ישאפו הערב לסיים את סיפור חצי גמר הפליי־אוף ולהפוך את הנסיעה לאצבע הגליל לטיול מהנה. אולם, שחקני הפועל גליל־עליון ינסו למרר את החיים לידידיהם המנוסים.

אין ספק, כי המכבים טובים יותר. אומנם קשה להאמין שהערב הם ישחזרו את נצחונם המוחץ מיום שני. אבל גם יום בינוני של חניכיו של רלף קליין צריך להספיק להם לחלוף על פני המשוכה הצפונית. בימים האחרונים סבל קן בארלו מפציעה קלה, אבל קשה להאמין שהוא לא יתרום למשחק חבריו.

המכבים יפתחו את המשחק עם ליפין, סימס, בארלו, מאגי וג'מצ'י. במהלך המשחק ישולבו דניאל, ארזאסטי וברקוביץ.

חניכיו של מולי קצורין ינסו לשחזר את נצחונם המדהים על מכבי ת"א במסגרת הליגה. אומנם מאז חזרו המכבים לעצמם, אבל בגליל מקווים להפתיע. אין ספק, כי המפתח מצוי אצל ויין פרימן, שיכולת טובה שלו, יכולה לסחוף את חבריו לתצוגה טובה. ואמת היא שלאחרונה קשה מאוד לנבא את תוצאות משחקיה שלה הפועל גליל־עליון. השחקנים העייפים סובלים מחוסר יציבות וכנראה שהם משלמים את מחיר ספסל המחליפים הדליל של הקבוצה. גליל תפתח את המשחק עם פרימן, ליף, פליישר (מורחי), מרטין והנפלד.

מכבי ר"ג אצל הפועל חיפה

מאת משה כהן

קבוצת מכבי ר"ג תנסה להבטיח את השתתפותה במשחקי גביע קוראץ' כבר הערב. נצחון חוץ רמת־גני על הפועל חיפה יעניק לקבוצה גם את תואר הפתעת העונה.

במשחק הראשון בין שתי הקבוצות, שנערך בכפר המכביה, נתנו שחקני עיר הגנים מאימון קל. החיפאים עם ג'יא גורס העיף גילו חולשה מדהימה וקילינג וחבריו הגנו.

פליי־אוף הנשים הערב — גמר ראשון

משחק הגמר הראשון בפליי־אוף לנשים בכדורסל יהיה הערב ב־8 בבאולת־יצחק ויפגיש את האלופה, אליצור ת"א, עם הפועל חיפה.

נשות אליצור הן הפייבוריטיות לנצחון ולנטילת הכתר עונה נוספת. חיפה מקווה להפתיע.

בכפר הירוק תארח מכבי ת"א את הפועל גבעת־חיים במאבק על המקום השלישי.

לגדעון בן־ישראל, ראש אגף האירגון, יש תכנית:

הספורט הייצוגי — יועבר ממועצות הפועלים לאחריות מנהלית בהפועל

מאת משה כהן

„מועצות הפועלים אינן מסוגלות לנהל קבוצות של הספורט הייצוגי" — מבהיר ראש האגף לארגון ומועצות פועלים בהסתדרות, גדעון בן־ישראל, שמתכוון לעלות שוב את הצעה להפריד את הספורט הייצוגי ממועצות הפועלים ולהקים מועדוני ספורט עצמאיים, שיהיו בפיקוח מרכז הפועל.

בן־ישראל חש על בשרו את הבעיות הכספיות של הספורט הייצוגי ברוב קבוצות הפועל. החובות הכספיים משבשים את פעילות חלק ממועצות הפועלים והאגף שהוא עומד בראשו ממונה על הפעילות הארגונית של המועצות בכל רחבי הארץ.

לדעתו, העידן המקצועני בספורט מאלץ את ההסתדרות להערך מחדש. „להסתדרות יש בעיה. אנו חיים בתקופה שבה „תותחים" דברים ובנושא הספורט הייצוגי צריכים אומץ כדי להכריע". בן ישראל מדגיש, כי מזכירי מועצות הפועלים עושים כמיטב יכולתם, אבל המציאות פשוט מעמידה בפניהם בעיה. „המשימה הניצבת בפניהם בלתי אפשרית ותאמינו לי שרובם רוצים להשתחרר מהנטל הזה", הוא מדגיש.

„שוקי רכש אחד עולה למועצת הפועלים יותר מכל תקציב השכונות ולעיתים נפגעות פעולות חיוניות של המועצה. עלינו לשים קץ למצב בלתי נסבל זה", אומר בן־ישראל. הוא מתכוון לקיים בימים הקרובים התייעצויות עם מזכ"ל הפועל יצחק אופק ומחזיק תיק הפועל בהסתדרות, יעקב ישי ומיד אחר כך להגיש לחברי הוועדה המרכזת את הצעתו.

התוכנית מדברת על הפרדת הספורט הייצוגי ממועצות הפועלים והעברתו לאחריות מינהל מרכזי שיוקם במרכז הפועל. הקבוצות ינוהלו כמועדון עצמאי ע"י אנשים מקצועיים ויגויסו כספים ע"י אגודות ידידים. לכל קבוצה תשאר זיקה למועצת הפועלים ולהסתדרות באזור מגוריה. באזורים בהם יש כמה קבוצות מציע בן־ישראל ליצור קבוצה יצוגית אחת. מועצת פועלים שתרצה להמשיך לנהל את הספורט הייצוגי תוכל לעשות זאת, בתנאי שהכל יהיה על אחריותה. בכל מקרה, „משימת" מועצת הפועלים לנהל את הספורט העממי, שלדעת בן־ישראל צריך להיות בסדר עדיפויות גבוה.

בן־ישראל מביא את דוחו"ת מבקר ההסתדרות על הנעשה בקבוצות הפועל כהוכחה ששעון החול הולך ואוזל. לדבריו, הנעשה בספורט הייצוגי גרם לאנשים הגונים להסתבך עם שלטונות המס ולעבור עבירות פליליות, למרות שהם לא ראו רווח אישי במעשיהם.

בן־ישראל שואף להבחר ע"י מרכז מפלגת העבודה ברשימה לכנסת. הוא מבטיח לחדש את פעילותה הענפה של ועדת הספורט של הכנסת: „כשהייתי חבר כנסת הקמתי את הוועדה ואז היו לה שיניים. אני רואה חשיבות עליונה בפיתוח הספורט במדינה. צריך לזכור שאנו מדינה מוקפת אויבים ועלינו לשים דגש על פיתוח הכושר הגופני בקרב כל שכבות האוכלוסיה".

הוא מתגעגע לימים בהם כיהן כמזכיר מועצת פועלי באר־שבע: „הקמנו 120 קבוצות ילדים בכדורגל ובמשך שנים נתנה בירת הנגב את הטון בכדורגל הישראלי. אני עדיין זוכר כיצד חינכנו את השחקנים לערכים ואפילו שינינו את שמותיהם לשמות ישראליים".

הוא מקווה שחברי מרכז מפלגת העבודה יתנו בו אמון ובכל מקרה, הוא לא מתכוון להרפות עד למימוש תוכניתו להפריד את הספורט הייצוגי ממועצות הפועלים. הוא רק מקווה שיתנו לו הגיבוי הדרוש בעת שהנושא יעלה לדיון.

48 שעות לפני שבת

יצחק שניאור

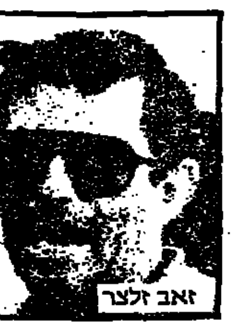
זאב זלצר

הקרב על הכתר

מאת ניסן פרידמן

בפעם השלישית העונה יפגשו שתי הגדולות של הליגה הלאומית, הפועל ת"א ומכבי נתניה. במשחק הראשון, שנערך באיצטדיון ר"ג הספיק לנתניה שער של המגן שמעון מנחם כדי לנצח 0:1 ולהדוף בפיסגה בלא מעצור. בפעם השניה, בבלומפילד, נסתיים המשחק בתיקו 1:1, כדי לשמור על סטטוס קוו בצמרת, לפני הבריחה הקטנה של הפועל ת"א.

להבדיל משני „משחקי העונה" הקודמים, מדובר הפעם בקרב על הכתר. המשחק שבכוחו להכריע את גורל האליפות. 4 נקודות היתרון, הביתיות והכושר הנוכחי העדיף מעניקים להפועל סיכויים רבים יותר. אך, מכבי נתניה תעלה במטרה אחת ויחידה: לנצח. אם תקוה, מנחם וחבריהם יהיו מספיק נחושים ושאפתניים הם מסוגלים לנצח גם את הפועל ת"א וגם בבלומפילד.

אך, גם הפועל ת"א תרצה לנצח, כפי שנוהגות להסביר הפרשנויות הבנאליות. נצחון יעניק להפועל 7 נקודות „פור" ויותר מאשר חצי המלכות. במקרה הפחות טוב תסתפק הפועל בתיקו שישאיר לה 4 נקודות יתרון 5 מחזורים לסיום העונה.

ההרכבים המשוערים:

הפועל ת"א

סליאס; עמר, זאגה, סגל, ד. זרשליקוביץ; אקהיין, אלי כהן, מוסה, סינה לאנו, בר־שטרית.

מכבי נתניה

בלדב; גואטה (ש. מנחם), חלפון, חסן, פקר; צביוני, גבאי, לם, רוני לוי; תקוה, י. מנחם.

מוריס זאנו

בני לם

הקרב על הכרטיס

שתי המובילות בליגה הארצית, הפועל ירושלים והפועל חיפה, יפגשו השבת בימק"א לאחד המשחקים החשובים ביותר במאבק על שני הכרטיסים לליגה הלאומית. בעודתן של שתי המובילות נוספת הפועל טבריה, שתתארח אצל הפועל ר"ג, בתחושה שכל תוצאה בימק"א תועיל לה.

בירושלים מצפים למכירתם של כל 5000 הכרטיסים שהוצאו השבוע למכירה. משטח הדשא יעבור טיפול יסודי עד שבת. אך, ראשם של השחקנים נתון רק למשחק עצמו. לפני שלושה שבועות הפתיעה הפועל חיפה את הפועל ירושלים בימק"א (0:1). 10 ימים [illegible] ירושלים (0:1) במשחק [illegible] הגביע. העובדות הללו יאלצו את הירושלמים לנהוג במשנה זהירות. [illegible] נסיגה מסויימת בתקופה האחרונה, מדובר בעיקר בהתקפה, שמתקשה להבקיע ומעמסה כבדה מוטלת על כתפי השוער אריה הביב וחוליית ההגנה.

בקיץ הבא – חגיגת בר־מצווה למכביה

4000 ספורטאים מ־40 מדינות יטלו חלק ב־31 ענפי ספורט

מאת שמואל קליגר

המכביה הי"3, שתערך בקיץ הבא, תהיה מכביית־השיא — כ־4000 ספורטאים מ־40 מדינות; 300 משתתפים במשחקי הנוער ו־300 נוספים במשחקי המאסטרס. זהו המסר העיקרי של מארגני המכביה, אריה רוזנצוייג ומייקל קוהאנו.

תקציב המכביה יהיה 6.5 מיליון דולר. מחצית מהסכום תמומן ע"י המדינות המשתתפות. המארגנים הבטיחו מהפכה של ממש בכל הנוגע למיתקנים ולעזרי ספורט, וגם 14 בתי המלון ומרכזי האיכלוס של הספורטאים מחו"ל יהיו מלאים.

יהיו במכביה 31 ענפי ספורט, כשהפופולאריים שבהם לפי הנסיון שנצטבר: טניס, כדורסל, אתלטיקה קלה, שחיה, כדורעף בנות. יהיו 10 קבוצות כדורגל. ענפים חדשים: סקווש ובאולינג, שישוחק במיתקן חדש בקרית־אתא. מבטיחים לנו, כי טקס הפתיחה יהיה האירוע הגדול ביותר „ביאה למסורת היהודית ולרגש היהודי". טקס הנעילה יערך בירושלים. יהיה גם מיבצע „בר מצווה" לילדי חו"ל, שיבואו לישראל וישתתפו באירועים יהודיים חגיגיים טקסיים.

נאמר עוד, כי מקיימים מגעים עם מדינה מזרח־אירופית, כאשר המגמה היא להביא מקסימום ספורטאים יהודים. „במדינה יהודית אנו מדינה גוענית", הפתיע קוהאנו, העסקן המכבי הותיק, שלא הסתיר את הפן הלאומי־דתי של משחקי המכביה.

ספורטאי דרום־אפריקה לא יורשו להשתתף כמשלחת, אך עשויים להירשם לתחרויות כבודדים.

מדוע אין לשתף את הפועל במכביה, הוא נשאל. התשובה: „הפועל בתוך המכביה, וגם יצחק אופק, מזכ"ל הפועל, בפנים. אם משחקי הפועל היו מיועדים ליהודים בלבד, לא היתה מניעה לאיחודם עם משחקי המכביה".

הדוברים ציינו, כי בעוד האירגון של אירוע ענקי כמו המכביה הוא ברמה בין־לאומית, מצב הספורט בישראל הוא בשפל. הסימן הברור ביותר משתקף במספר המדליות. ניתן היה לצפות, שישראל תשיג את כל המדליות, אבל המציאות היא שהיא משיגה רק מקצתן.

מחזיקת הגביע: עם רביעייה לרבע הגמר

גביע המדינה

איצטדיון רמת־גן: בית"ר ת"א – מכבי חיפה 2:3 (1:3)
איצטדיון רמת־גן: מכבי ת"א – הפועל ירושלים 0:4 (0:0)

זהו רשימת 8 הקבוצות שישחקו ברבע גמר גביע המדינה (הגרלת המשחקים תיערך ביום ששי בתכנית הספורט של רשת ב' ב־12.00): מחזיקת הגביע מכבי ת"א, הפועל ת"א, מכבי נתניה, בית"ר ת"א, שמשון ת"א, הפועל באר־שבע, הפועל פתח־תקוה והפועל צפרירים חולון. 7 מתוך קבוצות רבע הגמר מגויות על הפליי־אוף העליון. רק כפר־סבא נשרה ואת מקומה תפסה קבוצת הפליי־אוף התחתון, מכבי ת"א, שהיא כאמור מחזיקת הגביע. המחזיקה הכניסה אתמול את המוליכה הארצית, הפועל י־ם 0:4 ובית"ר ת"א גברה על הפיינאליסטית מכבי חיפה 2:3. שתיהן הצטרפו לשש הקבוצות שהעפילו עוד שלשום.

15 הדקות הראשונות

מאת יוסי משורר

בדקה ה־16 הובילה כבר בית"ר ת"א 1:3 ולמעשה, חשה שהכרטיס לרבע הגמר מונח בכיסה. כל שעלה ברגלי שחקני מכבי חיפה היה רק לצמצם ל־2:3 במחצית השניה.

הנצחון שייך, אמנם, לדקות הפתיחה המהממות של בית"ר ת"א, אך אקורד הפתיחה עצמו היה של מכבי חיפה. דקה 3: ראובן עטר „ירה" מ־20 מ' לרשת. 0:1 מפתיע.

לא חלפו אלא 60 שניות והתוצאה התאזנה. בית"ר, בהתקפת נגד ראשונה, תקפה משמאל. ישראל מאויה שלח כדור רוחב והחלוץ הזריז, אלי תגר, דחק פנימה. 1:1.

דקה 11: גיבור התיקו בנתניה, יוסי אדרי פרץ לרחבה ומזוית די קשה, אך מאור אהובה עליו, שלח כדור לרשת. 1:2. עוד חמש דקות חלפו ועוד שער הובקע. המגן הצעיר של חיפה, מרקו בלבול, התבלבל בנסותו להחזיר כדור לגינצבורג. הכדור היה חלש מדי ותגר הספיק להתברג, לחטוף אותו ולחטוף מהלומה מכתי.

כדור עונשין מ־11 מ'. החלוץ הותיק, דוד לביא, בעט ללא דופי. 1:3. במשחקה של בית"ר חלה רגיעה. חיפה התארגנה אט אט והחלה לתקוף יותר ויותר.

רק בדקה ה־52 הצליח דני בריילובסקי שנכנס כמחליף במחצית הראשונה, לבשל מצב טוב לצדוק מלכה. זה ניסה לבעוט, אך הכדור פגע במגן שבתאי טורס והוסט לרשת. 2:3.

שפט עובדיה בן יצחק לעיני 3000 צופים בר"ג.

★ בית"ר ת"א: ליברמן; טורס, יעקב כהן, עמר, מאיה; צמח, ניסן כהן (עמרן), נסים כהן, אדרי (אבו־צרה); תגר, לביא.

★ מכבי חיפה: גינצבורג; אהרוני, דוד לוי, קליגר, מריליי; רזונטל (צ. מלכה), אבוקסיס, בלבול, עטר; ארמלי, א. מרדכי (בריילובסקי).

15 דקות מחץ בסיום

מאת יוסי משורר

רבע שעה טובה לקראת סיום המשחק העניקה למכבי ת"א נצחון מחץ על הפועל ירושלים 0:4. בכך סיימה המוליכה הארצית את דרכה ומחזיקת הגביע תמשיך במאבק ההגנה על הגביע.

במחצית הראשונה היו הירושלמים טובים יותר. דקה 9: מסירת רוחב של תארשמע מצאה את גומדר חופשי מול השוער, אך הוא החטיא. דיין ויחזקאלי דחפו את חבריהם למתקפה רבתי. מכבי היתה חלשה.

במחצית השניה נחלש קצב המשחק. הסיפור האמיתי החל בדקה ה־70. קריים הגביה כדור עונשין, הגנת הפועל יצאה לתרגיל נבדל, אך דריקס נותר חופשי ספק בנבדל, מסר לשכץ וזה דחק פנימה. 0:1.

דקה 77: אלון נתן פרץ משמאל, [illegible] מקרוב לרשת. 0:2. הירושלמים התמוטטו. מערך ההגנה שלהם הפסיק למעשה את מלחמתו. עוד שלוש דקות ומכבי הבקיעה בקלות. איינדר שלח כדור עונשין אדיר מ־30 מ' אלכסונית לרשת. 0:3.

הירושלמים, במקום להיאבק במכבי, נאבקו ביניהם לבין עצמם. דחיפות, גערות ומצב רוח מרכא. דקה 85: גריאני, בלי רחמים, ניצל מסירה טובה של נתן וחתם את התוצאה. 0:4.

שפט יהושע לויה לעיני 4000 צופים בר"ג.

★ מכבי ת"א: מרטוב; מיקי כהן (לולו), גולדברג, שמעונוב, קרייס; שאול כהן, איינדר, א. נתן, גריאני; סבק, דריקס.

★ הפועל ירושלים: טייסה; בסון (אסיאס), ברדוגו, כחילה, תארשמע; אוחנה, דיין, רפקין (ששון), נחמיאס; גומדר, יחזקאלי.

מנסדורף נתן „פייט" ללנדל

הטניסאי הישראלי המצטיין, עמוס מנסדורף, נוצח, אמנם, ע"י איבן לנדל בסיבוב הראשון של הטורניר באטלנטה, אולם כפה מאבק קשה על יריבו הבכיר.

לנדל, המדורג ראשון בעולם, גילה עליונות במערכה הראשונה וניצח 4:6. מנסדורף היה כל העת בתמונה, אך נכנע בשלבי הסיום של המערכה. במערכה השניה ניהלו השניים משחק שקול והמכשף בסיומו ניצח מנסדורף 6:7.

לנדל חזר להוליך במערכה השלישית וניצל את עייפותו של מנסדורף כדי לנצח 3:6.

רצים מהונגריה לתחרות הבינ"ל

מאת ברוך דגון

שני רצים מצטיינים מהונגריה הבטיחו אתמול את השתתפותם בתחרות האתלטיקה הבין־לאומית, שתערך בסוף השבוע הבא בהדר־יוסף.

איסטוואן קניפל ויוזף ברצקי יטלו חלק בתחרות ל־1500 מ', אחד מסוקרי המפעל. הבאת ההונגרים נועדה למשוך את דב קרמר לשיפור השיא הישראלי בריצה זו.

מספר האתלטים מאירופה גדל ל־42 בעקבות קבלת הרשמות נוספות. בין המצטרפים החדשים: ליליאן נאסטסה מרומניה, שסיימה חמישית בקרב שבעה באליפות העולם ברומא.

כ־200 רצי מרתון מאירופה כבר נרשמו למרתון טבריה הבין־לאומי, שייערך בסוף השנה. בין הנרשמים גם 20 רצים מהונגריה.

ספורט אקדמי בן 31

מאת שמואל קליגר

ב־7 באפריל 1957 פתח מכון וינגייט את שעריו לפעילות בכל תחומי החינוך הגופני; ב־27 באפריל 1988 – כמעט יום־הולדת 31 – פתח המכון את שעריו בפני אמצעי התקשורת ואורחים מהארץ ומחו"ל (וסקל כהן וכמה אמריקאים טובים אחרים) כדי לחזות במו עיניהם ולשמוע באוזניים כרויות את ההתפתחויות באוניברסיטה של הספורט – מוסד לימודי מן השורה העולמית הראשונה, ששמו הולך לפניו.

כמעט עשו לנו יום לימודים ארוך. זה התחיל בשעות צהריים מוקדמות באווירה אקדמית נינוחה, כאשר מנהל המוסד, אריה הלוי, פתח בדברי ברכה לרגל חלוקת מילגות ע"ש חיים גלובינסקי ז"ל לתלמידים נזקקים, שהצטיינו בתרומה לקהילה ולחברה. בין קטעי נגינה של תלמידה וקריאת שיר על פועלו ואישיותו של חיים גלובינסקי, שמענו גם דברי ברכה של יריב אורן, מנהל רשות הספורט, ושל יצחק אופק, מזכ"ל הפועל.

המילגות, תרומת סוכני הסוהו (800 שקל המילגה), הוענקו ל־6 תלמידים, ובהם פלאח חסם, תלמיד בן העדה הדרוזית, שקיבל את המילגה מידיה של אלמנת חיים גלובינסקי.

לאחר מכן, בחדר האוכל של האתמ"ים, קיבלנו הסברים ממצים מפי כל המי ומי של המכון, כל מיני דוקטורים ונושאי תארים, שכמו על קצה המזלג ביקשו לסבר את אזנינו וגם הציפו אותנו במסמכים, בספרים ובכתבי עת.

הקטע המרתק ביותר במסכת הנאומים השמע ע"י המנהל אריה הלוי. בסקרו 30 שנות פעילות, מתן 19 שנים בהנהלתו, הוא העלה על נס את השינויים וההתפתחויות. מה שהתחיל ב־170 דונם משתרע היום על 420 דונם; תקציב שוטף שנתי לשנת 89–88 בסך 7.5 מיליון ש"ח (ולא כולל פיתוח, כלכלה וב"ס לפיזיותרפיה); לפיתוח עצמו ניתן יותר ממליון דולר לשנה; כיום מועסקים במכון יותר מ־200 עובדים תקניים; במכון 230 מיטות ושני חדרי אוכל, המספקים יותר מ־500 ארוחות ביום.

מוסדות המכון מתרחבים כמותית ומתעבים. הם כוללים את המכללה למורים לחינוך גופני; בית הספר למאמנים ולמדריכים; בית הספר לפיזיותרפיה; אגף הספורט; אגף להדרכה לאזור ועזרי לימוד והמרכז לספורט ולנופש פעיל. איש־איש ממרכזי מוסדות המכון נתן סקירה תמציתית על המתרחש במוסדו ולקינוח – לאחר יום עמוס ומאלף – נתגבה תערוכת קבע של החינוך הגופני והספורט.

עם זאת, לא קיבלנו מענה לשאלה מדוע הספורט „על הפנים", כשיש לנו מכון להתפאר. הבטיחו לנו תשובה בהזדמנות אחרת.

הערב של מישה

כדוריד

מאת שמואל קליגר

דקה ו־14 שניות לסיום המשחק, במצב של 22:28 לזכות נבחרת דנמרק, עזב מישה יוסיפוביץ את משטח הכדוריד והסיר את חולצת הנבחרת הלאומית בפעם האחרונה. זה היה רגע מרגש במשחק שבו ניצחה נבחרת דנמרק את ישראל 22:29 (11:16).

למעט דקות הפתיחה, שבהן הוליכה ישראל 2:3, לא הוטל בספק יתרון האורחים, שכושרם הגופני, מהירותם הרבה וחריפותם העזות לשער לא הותירו ספק מי מבין שתי הנבחרות שייכת לדרג ב' של הכדוריד העולמי ומי לדרג ג'.

ברוב שלבי המשחק הוליכו האורחים בפערים שנעו בין שער אחד לשבעה ועיקר כוחם התבטא בפריצה מבוקרת האישית בסגנון צפון אירופאי וליד השער, חילופי מסירות מהירים וחיות אירועות שלא הותירו לישראל פלטה סיכוי.

של יכולת שכזו גילתה נבחרתנו רק ברוח לחימה ובעצם פער השערים ביטא היטב את יתרונם של האורחים בכל התחומים. לפני פתיחת המשחק העניק יו"ר איגוד הכדוריד, מני ריצמן גביע הוקרה ליוסיפוביץ ונערך טקס מלא.

שערים לדנמרק: יעקובס 5, רופסטורף 4, לונדבי 4, צנגר 4, נילסן 3, יורגנסן 3, ינסן 3, הנסן 2 ומנקיאל 1.

שערים לישראל: וורד 4, יוסיפוביץ 3, קשניד 3, עמר 3, סמך 2, ודוקר 2, צרפתי 2, שלום כהן 2, אוסלנדר 1.

היום יערך מפגש הגומלין בקרית־מוצקין.

אליצור בקוראץ'

מאת יצחק ציבין

קבוצת אליצור נתניה הבטיחה אמש את השתתפותה במשחקי גביע קוראץ', לאחר שגברה גם במשחק הגומלין את מכבי חיפה – 93:100 (47:50).

חניכיו של צבי שרף זכו בנצחון מוצדק, שכן הם היו טובים יותר וברוב דקות המשחק היתרון היה בידם. אין ספק, כי חיפה מהווה אכזבה קשה. קשה להבין כיצד שחקנים טובים כמו גורדון ורוזנברג אינם מצליחים למצות אפילו חמישים אחוז מיכולתם.

האורחים מעיר היהלומים נהנו מיכולתם הטובה של חוזה וייטמן וקרל נברסון בהתקפה ופיל לוקאס בהגנה. רק בדקות הפתיחה הוליכה חיפה, אבל במצב של 21:22 עברה היוזמה לאורחים, והם לא נאלצו להתאמץ במיוחד, כדי לשמור על יתרונם.

שפטו ראובן וירובניק ומנשה הרמן לעיני 250 צופים ברוממה.

נקודות לאליצור נתניה: וייטמן 26, נברסון 22, פייר 13, לוקאס 12, קדמון 11, מאלוביק 8, נורן 6, ברסה 2.

נקודות למכבי חיפה: שפע 21, פלוואסי 20, שטיינהאור 17, רוזנברג 14, גורדון 13, ברנע 6, אופיר 2.

בנק הבניה לישראל בע"מ
ISRAEL BUILDING BANK LTD.

תמצית המאזן ליום 31 במרס 1988

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרס 1988

(בשקלים חדשים)

	ליום 31 במרס 1988 לא מבוקר	ליום 31 בדצמבר 1987 מבוקר	ליום 31 במרס 1987* לא מבוקר
מזומנים בקופה ופקדונות בבנק ישראל	4,567,952	5,097,592	4,811,171
פקדונות בבנקים	431,479	626,768	173,163
ניירות ערך	2,843,278	2,744,293	2,261,933
הלוואות לציבור	17,196,041	16,062,269	8,965,890
בניינים וציוד	4,120,286	4,128,999	4,151,348
נכסים אחרים	1,184,526	1,064,767	1,444,512
	30,343,562	29,724,688	21,808,017

	ליום 31 במרס 1988 לא מבוקר	ליום 31 בדצמבר 1987 מבוקר	ליום 31 במרס 1987* לא מבוקר
פקדונות הציבור	14,771,989	14,166,157	11,427,849
פקדונות הלוואות מבנקים	3,863,920	3,802,465	1,800,928
פקדונות למתן הלוואות	3,928,658	3,993,877	639,635
התחייבויות אחרות	319,167	382,834	509,283
סך הכל ההתחייבויות	22,883,734	22,345,333	14,377,695
הון עצמי	7,459,828	7,379,355	7,430,322
	30,343,562	29,724,688	21,808,017

תמצית דו"ח רווח והפסד

לרבעון שנסתיים ביום 31 במרס 1988

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרס 1988

(בשקלים חדשים)

	לשלושה החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 1988 לא מבוקר	1987 לא מבוקר
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	80,473	26,079
הפרשה למיסים	–	(39,638)
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים	80,473	(13,559)
חלק הבנק ברווחי חברה בת שלא אוחדה	–	5,944
רווח (הפסד) לתקופה	80,473	(7,615)

דו"ח על השינויים בהון העצמי

ברבעון שנסתיים ביום 31 במרס 1988

מותאם להשפעת האינפלציה לפי מדד חודש מרס 1988

(בשקלים חדשים)

	1988 הון וקרנות הון לא מבוקר	1988 עודפים (הפסדים) לא מבוקר	1988 סה"כ הון עצמי לא מבוקר	1987 הון וקרנות הון לא מבוקר	1987 עודפים (הפסדים) לא מבוקר	1987 סה"כ הון עצמי לא מבוקר
יתרה לתחילת התקופה	18,220,958	(10,841,603)	7,379,355	16,605,303	(9,343,668)	7,261,635
הנפקת הון (כולל פרמיה)	–	–	–	176,302		176,302
רווח (הפסד) בתקופה	–	80,473	80,473		(7,615)	(7,615)
	18,220,958	(10,761,130)	7,459,828	16,781,605	(9,351,283)	7,430,322

* מוין מחדש

הדו"חות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 1987.

קרא מחר בידיעות אחרונות

• ההתקלות בהר־דב: הולכים ראשונים — צוות „ידיעות אחרונות"

• מ"ק הדרי: הישראלי שמאחורי נור"גה — אלי תבור

• דמיאניוק: בצל הגרדום — נח קליגר, אביבה שאבי

• יין ושמאל בכבוד מוד — יגאל סרנה

• פגישה היסטורית: עמוס קינן וד"ר ישראל אלדד — יצחק גולן

• מיכאל צבירי: מנכ"ל בנק המזרחי — אריה אבנרי

• איציק יושע על שלמה ארצי • אריאלה רינגל־הופמן על משה קרת אחרי „הלביא" • רפי רשף על איציק כהן, מכבי ת"א • עמנואל בר־קדמא על אנדזיי וידה, בימאי „הדיבוק" • אליהו שפייזר על דיוקן הפוליטיקאי הישראלי • אריאל שרון על מאיר הר־ציון

• הילדים מצלים את אבא ד"ם — זכרונות לארי ספיקס, לשעבר דובר הבית הלבן

מזוויהם של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי, שלבי קשת ודוה יריב

במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: פרשת פסטיבל השירה – סופרים, משוררים, ומבקרים מגיבים • אהרן אלמוג במיכתב גלוי לראש־הממשלה • חיה הופמן על סיפורי יהודית הנדל • דן מירון על „מגע הכסף".

הלוח הכללי

• שרביט מוליס „קריסטל „גליקי" ... 03-749725 (29055)

נרשמו לנישואין

• לשכת הרבנות יבנה ... (29015)
• ... (29009)
• ... (29087)
• ... (28995)
• ... (28988)
• ... (28984)
• ... (28981)
• ... (28980)
• ... (28979)

שדוכים

• עלוני „קשר" עלון הפנויים הפנויות הגדול בישראל לקבלתם 03-5742234 (29066)

הכרויות

• 03-866575 (6799)
• 03-285284-5 03-204316 (29399)
• 05-879785 (29241)
• 03-5466776-7 (29175)
• 03-377016 (29126)
• 02-383393 02-380272 (29119)

• 03-221941 (29117)
• 03-7524921 (29062)
• 03-248583 (29058)
• 03-236852 (29057)
• 03-812623 (29047)
• 03-236594 03-249326 (28955)
• 03-5464514 (28932)
• 03-223826 285284-5 (28915)
• 03-249326 03-236594 (28913)
• 05-299407 (28903)
• 03-5449911 (28856)
• 03-815834 03-815836 (28840)

ירושלים

ריפוי והרזיה

• 02-345156 (29179)
• 02-414187 (28918)
• 02-344836 (28917)
• 02-710222 (28916)
• 02-384187 (28853)

סכינ זאנ

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

טוסקניני בהיכל התרבות

בטרקלין העליון של אודיטוריום מאן (היכל התרבות), תיפתח הערב התערוכה הדוקומנטרית „ארטורו טוסקניני בין השנים 1915־1946: האמנות בצל הפוליטיקה". בתערוכה תעודות מקוריות וברובן כאלה שלא פורסמו אף פעם, מכתבים, תמונות ותוכניות, המעידות על המעורבות הפוליטית של טוסקניני בשנים שבין תחילת מלחמת העולם הראשונה לבין סוף מלחמת העולם השניה. אגף אחד מהתערוכה מכיל תעודות מעניינות הקשורות לביקורו של המאסטרו בארץ־ישראל ולשיתוף הפעולה שלו עם התזמורת הפילהרמונית הישראלית בין השנים 1936־1938.

התערוכה מוצגת ביוזמתו ובחסותו של הרבי זאקס, מוסיקאי וביוגרף של טוסקניני, בארגונה של התזמורת הסימפונית של אמיליה רומניה „ארטורו טוסקניני" מפארמה. אחרי שהוצגה בתיאטרון פארנזה בפארמה בקיץ שעבר, הועברה התערוכה לניו יורק, שם הוצגה בהצלחה רבה במרכז לינקולן ומשם נשלחה ישירות לתל אביב.

בתמונה: טוסקניני והוברמן בקונצרט שנערך בדצמבר 1936 בת״א.

בעונה הבאה ב„קאמרי"

התיאטרון הקאמרי השלים את הרכבת הרפרטואר לעונה הבאה. בתכנון הפלאת מחזות רבים, שרק חלקם אכן יגיעו לבמה. בין השאר מדובר בהעלאת „רומיאו ויוליה" בבימויו של סטיבן פוסלוס, מי שביים את „עלובי החיים", „התלה המדומה" למולייר אותו מיועד לביים מיקי גורביץ, המחזמר „אוליבר", קומדיה של מחבר שאמור שעדיין לא נקבע לה שם עברי (תרגום של נסים אלוני), מחזהו של מתי גולן, „הדלפון", שהיה מיועד לעונה זאת ועובר לשנה הבאה, „אחרי התגים", עיבוד של שמואל הספרי לרומן של יהושע קנז (הספרי גם מיועד לביים אותו), מחזה חדש של שולמית לפיד „רוח פרציקאי" ו„הילד החולם", מחזה של חנוך לוי, בבימויו. התיאטרון הזמין גם מחזמר ישראלי מקורי בשם זמני „שבתאי צבי" משני כותבים: שמואל הספרי ואפרים סידון ויבחר מביניהם את הנראה לו יותר. מה שברור כבר לגבי הפקה זו הוא שאת המוסיקה כותב דובי זלצר ויהורם גאון יופיע בתפקיד הראשי. יוסף מונדי גם הוא כותב מחזה בשם „מבוי ירדוי" אך עדיין לא ברור אם הוא יועלה בעונה הבאה. ל„במה 2" מתוכננות חמש הפקות: „מקבת", בבימויו של מיקי גורביץ, „לאדי קונג", גירסה מודרנית ל„המלך ליר" של המחזאי בריזיו בחוב, עיבוד של יורם מאלק (שגם יביים) לספרו של עגנון „שירה", „בריזהו" מאת דייוויד לן ועיבוד למחזה של עודד תאומי מספרו של ג׳וזף הלר „אלוהים יודע".

שתי הצגות ילדים מתכנן ה„קאמרי". האחת, „התלילן מהמליך" כמחזמר ו„לובנגולו מלך זולו", גם הוא מחזה עם פזמונים, אותו מעבד – על פי ספרו של נחום גוטמן – שמואל הספרי.

ורדה צימרמן

קולנוע „דקל" – אולם תיאטרון

בית הקולנוע „דקל" בת״א ישנה את יעודו המקורי ויהיה לאולם תיאטרון בו יופיעו „הבימה" וה„קאמרי". הסכם על כך הושג בין התיאטראות והקולנוע. עתה דרוש לכך גם אישורה של העיריה. זאת, בנוסף לתכנון להפעלת קולנוע „גת" ביפו כבית לשני התיאטראות הללו ולאופרה החדשה במשותף. האולמות המלאים של שני התיאטראות הם הגורם לחיפושים אחר אולמות חדשים.

ורדה צימרמן

בגלריה „שרתי" בגבעתיים נפתחה בסוף השבוע שעבר תערוכה ראשונה בארץ של הצייר בועז קייזמן. התערוכה פתוחה עד ה־20 במאי.

בגלריה „פארק" בתל־אביב תיפתח בסוף השבוע תערוכה יוקרתית בה יוצגו עבודותיהם של אמנים מן המאה ה־19 והעשרים. תמונות שמן, פסטל, אקוורלים, רישומים ופסלים של דיבופט, דייוויד הוקני, פול קליי, לג׳ה, מאטיס, הנרי מור, פיקאסו, פייר בונאר, דגה, דופי, רנואר, פול סיניאק ואדוארד ויאר.

בתמונה: עבודה של רנואר שתוצג בתערוכה.

ורדה צימרמן

חדש על המסך

„סמי ורוזי עושים את זה", „רב מכר", „זר שומר עלי".

מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

רפי רחמן, פוליטיקאי רב השפעה, מי שהיה אחראי לכמה מזוועות המשטר בארצו, מבקש למצוא מנוחה לעצמו באנגליה. הוא מגיע לבית בנו סמי ורעייתו רוזי. אבל במקום מרגוע לנפשו הדוויה הוא מגלה את לונדון התאצ׳ריסטית, עיר רוויית אלימות, מהומות רחוב על רקע גזעי וחברתי. גם תקוותו לנכד כנראה לא תתגשם: הזוג הצעיר אומנם עסוק במין אינטנסיבי, אבל בדרך כלל לא זה עם זו.

ב„סמי ורוזי עושים את זה" חברו שנית הבמאי סטיבן פרירס והתסריטאי ממוצא פקיסטני האניף קוריישי, יוצרי „המכבסה היפהפיה שלי", שעידוד התיירות ללונדון כנראה אינו מעניינם. את רוזי וסמי מגלמים פרנסס בארבר ואיוב קאמן דין, השחקן ההודי הנודע שאשי קאפור הוא רפי ושחקנית מפורסמת ותיקה, קלייר בלום היא אליס, אהובת עבר של רפי שהוא מבקש לחדש את הקשר עמה.

★

ב„רב מכר" זוכה שוטר ותיק שהוא גם סופר של ספרי פשע בהצעה מפתה. רוצח שכיר מתנדב לספק לו את סיפור חייו ובאותה הזדמנות לחשוף את מעלליו של מעבידו, פושע שהיה לראש אימפריית עסקים משגשגת. הצעה כזו קשה לסרב לה, מה עוד שאותו שוטר נתון היה במשבר כתיבה מאז פטירת רעייתו האהובה. את סיפור היחסים הדו ערכיים שבין איש החוק לרוצח בריאן דנהי כבר הגוף („תעלול קטלני") („הסרג׳נט", „המאבק לחיים") ובתפקידים הראשיים בריאן דנהי כבר הגוף („תעלול קטלני") וג׳יימס וודס („סאלבאדור").

★

שוטר נוסף שמגיע לאקרנים הוא טום בירנג׳ר („פלאטון") ב„זר שומר עלי". במקרה זה היחסים שמתפתחים הם בין אותו שוטר מרובע קווינס לבין אשה ממנהטן שהיתה עדה לרצח ושהוא התמנה לשמור עליה. מתפתח רומן בינו לבין הנערה הזוהרת כשברקע נתונים חיי נישואיו בסכנה. סכנה מרחפת גם על חיי הנערה שתחת פיקוחו, כשהמאפיונר שרצה מתכנן להשתיק גם אותה. עוד משתתפים מימי רוג׳רס, לורן בראקו וג׳רי אורבך. סרט שבוים עם הרבה הצטעצעויות של סיגנון ראוותני כיאה למסורת של הבמאי רידלי סקוט יוצרם של „הנוסע השמיני" ו„בלייד ראנר".

שאשי קאפור ב„סמי ורוזי עושים את זה"

פסטיבל אנימציה בחדרה

יוזמה ברוכה שנקטה בעיריית חדרה, הביאה לקיומו של פסטיבל סרטי סדנאות אנימציה מהארץ ומהעולם. לא רק שפעולה מעין זו נערכת לראשונה בארץ, אלא שמדובר בפסטיבל חלוצי מסוגו בעולם. הפסטיבל, שייערך במהלך יום אחד, ל״ג בעומר, ה־5 במאי, הינו פרי תכננו של יונתן פיגובסקי, מורה שהחל לקיים סדנאות אנימציה בחדרה לפני כארבע שנים. עוזרים לידו המפיק בפעול גבי שיטרית מאגף החינוך והתרבות בחדרה והאנימטור צביקה אורן שסייע ביעוץ מקצועי.

בין אירועי הפסטיבל – הקרנת סרטים מסדנאות אנימציה ברחבי הארץ, סרטי אנימציה ממוסדות אקדמאים בארץ והקרנות מסדנאות שערכו דודו שליטא וצביקה אורן בליווי שיחות. המארגנים מצפים גם לסרטים שיגיעו מסדנאות בעולם. בין האמורים להשתתף סרטים מסדנת „ילד־פולי" מבוסטון, סדנה ותיקה הקיימת מאז 1960, סרטים מסדנה מדרום לוס אנגלס וכן הפקה בינלאומית, שנעשתה בשיתוף של תשע סדנאות אנימציה במדינות שונות.

דני ורט

יצירות חדשות למקהלות ילדים – בהשמעת בכורה

זו השנה החמישית שהמועצה הציבורית לתרבות ואמנות הזמינה אצל מלחינים ישראלים יצירות למקהלות ילדים. יצירות אלה יושמעו בבכורה ב־2 במאי באולם ימקי״א בירושלים ותוקלטנה על ידי קול ישראל.

בערב זה תשמיע מקהלת ילדי הקונסרבטוריון הזהל אביבי את יצירתה של סמדר הנדלסמן „זהבך", בניצוח ענת מורג; מקהלת הילדים העירונית רחובות תשמיע את „ההד", איור לפרק מתוך „הנסיך הקטן" של ראובן סרוסי, בניצוח יהודית תן; למילותיו של נתן יונתן „זוכרים עוד שמות" כתב אהרון חרל״פ מוסיקה ולאה שטיין תנצח על היצירה שתשמיע מקהלת בית הספר הממ״ד רמות, ירושלים; „אמא שלי מנגנת ואלס" כתבה נורית זרחי והלחין מנחם ויזנברג. מקהלת בית הספר על שם בן גוריון ברמת גן תשמיע את היצירה בניצוח צופיה טוביה; מקהלת חטיבת הביניים ברנר, פתח תקוה, תשמיע את היצירה „יין הנבל" למילים של שז״ר ולמוסיקה מאת עמנואל עמירן־פוגאצ׳ב. מנצחת: רות קצ׳ינסקי; מקהלת לירון מבית הספר גורדון בהרצליה תשמיע את „שירי ירושלים" למילים של קמזון ולמוסיקה של מנחם אבידום. מנצחת: רונית שפירא; מקהלת מורן מבית יצחק בניצוח נעמי פארן תשמיע את „שירים לאורי" על פי מלים של א.א. מילן (תרגום: יעקב אורלנד) למוסיקה שחיבר משה זורמן.

ורדה צימרמן

ג׳ון באאז – אוטוביוגרפיה

ג׳ון באאז עומדת להגיע לארץ, כידוע, לשורת הופעות באמצע מאי. בינתיים יצאה לא מכבר (בניו־יורק) האוטוביוגרפיה שלה, או ליתר דיוק ספר הזכרונות שלה בשם „קול בשביל לשיר". באאז מגוללת בדרך גלוית לב את חוויותיה מאז דרך כוכבה ב־1960 ועד לשנה האחרונה.

ביקורה הקודם בישראל מוזכר בקיצור רב. היא כותבת שחברת האמרגנות קבעה לה הופעות בפסטיבל מפורסם בארץ, שהיה רעיון נהדר, עד שגילתה שהמופע צריך להתקיים בשטח כבוש. כעניין של עקרון ביטלה את הופעתה אבל הסכימה לשיר כתחליף בשני קונצרטים בתל־אביב ובקיסריה. בעקבות הביקור, עם שובה לארה״ב, הזמינה באוזני נשיא התברה, שהוא יהודי, על ה„תקלה" שאירעה עם שיבוצה להופעה בשטח כבוש. באאז מתארת באירוניה, אבל ללא משטמה, או עויינות, את תגובתו הנזעמת של הנשיא לשמע תלונתה.

ישראל דליות

סדנת פיסול בבזלת בקצרין

אבני הבזלת הפאורים ברמת הגולן ישמשו חומר גלם לעיצוב פסלים בידי תריסר אמנים שישתתפו בסדנת פיסול בבזלת, ראשונה מסוגה בארץ שתתקיים בתחילת חודש מאי בפארק קצרין העתיקה. הסדנא תימשך שבוע ימים ותחל ב־1 במאי. הפסלים סיירו כבר בשטח וסימנו את אבני הבזלת מהם הם מבקשים לפסל את יצירותיהם. הפסלים כבר נאספו למקום הריכוז שבו תערך הסדנא. הפסלים יושארו במקום וישמשו חלק מגן הפסלים בפארק קצרין. יוזמי האירוע מקווים להפוך את הסדנא למסורת שנתית שתביא גם לפיתוחו של גן הפסלים בפארק. במסגרת הסדנא יתקיימו. גם הרצאות וכן „קונצרטבע".

שמעון וייס

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר
08.15 קשת וענן: סוד המזהרות (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, שורוק 4.
09.00 גיאוגרפיה של א״י: פני הארץ, מעלות מעלות.
09.20 מדעי הטבע (ד׳־ט׳) טרזות היום.
10.10 אנגלית (ה׳).
10.30 בבית של פיסטוק: פרידה קשה.
11.00 אנגלית (ו׳).
11.15 ערבית מדוברת (ד׳־ה׳) גואב סלמה.
11.30 אנגלית (ח׳)
12.00 מדעי הטבע (על יסודי) הזרמון הצמחה.
12.25 אנגלית (ט׳).
13.00 הסטוריה: מתולדות ישראל, חוקרי א״י במאה הי״ט.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלטקסט.
14.05 בלי סודות: ביניים חורים. (התוכנית מלווית בשפת הסימנים).
14.30 קשר משפחתי: בתוכנית מיוחדת ליום „הסוד ארוך לזמנוה" תשוחח נעמי מור עם משפחת מארזי.
15.10 רחוב סומסום: אחד מענפי העץ נפל ונשבר, והאם אפשר לרפא אותו? לקיפי יש רעיון מקורי. (התוכנית מלווית בשפת הסימנים).
15.40 שעת כושר.
15.55 מכב לכת „ארץ" (סידרה חדשה בת 7 פרקים). לפני 250 מליון שנה, העולם הורכב ממאסת יבשה ענקית. הרבה חידות נפתרות כשרואים כיצד נעו יבשות בימי קדם. יש עדויות לקרחונים במדבר סהארה, אפריקה היתה ממוקמת פעם באיזור הקוטב במקום שאנטארקטיקה נמצאת היום בתוך לבה רותחת של געש בהוואי, מדענים אוספים סלע מותך כדי לגלות את הסודות הכמוסים של פנים כדור הארץ.
17.00 ערב חדש.

„אאוטלנד": סרט הקולנוע מתר בטלוויזיה בסרט שיוקן על מרקעו מתר (משנת יצור 1981) נטלו את המערבון הקלאסי של פרד זינמן „בצהרי היום" ותקעו אותו אי שם בעתיד בחלל החיצון. הבמאי והתסריטאי פיטר היימס („חטיפה בשעת אפס" היה סרט עתידני אחר שביים) אמנם לא ציין את מקור ההשראה שלו בכתובות שפותחות את הסרט, אבל גם לא עשה כל נסיון לטשטש אותו.

העיירה המערבונית היתה לעיירת כורים של אחד הירחים שמקיפים את כוכב הלכת יופיטר ובמקום במגבעות בוקרים מסתובבים בחליפות חלל. ועוד בין השינויים הקלים הוא עניין הזמן שחולף עליו מורים שעונים דיגיטליים ובמקום ברכבת הרוצחים מגיעים לעיירה בחללית. שון קונרי כמרשל אוניל הוא בן דמותו של השריף אותו גילם גרי קופר. כמו בסרטו של זינמן, כשחייו נתונים בסכנה והוא מבקש עזרה, כולם פונים לו עורף והוא צריך להתייצב מול המרצחים לבדו. סרט מרתק למדי שלזכותו משחקו המעולה של קונרי. עוד מופיעים פיטר בויל, פרנסס סטרנהאגן וגם בבמאי התיאטרון סטיבן ברקוף.

דני ורט

כללית

17.30 הנעטונים – שם הפרק: „סוד המיץ" (עברי־ערבי).
17.55 פומיקי – (סידרה חדשה לילדים) שדון קטן אדום שיער – פומיקי שמו, השייך למשפחת שדונים בלתי־נראים, נקלע לעולמם של בני האדם. תקלה שקרתה לו בבית המלאכה של הנגר מר אדר גורמת לו – שיתגלה לנראה, אבל רק לעיני של בעל הנגריה. מכאן מתחילה שרשרת הרפתקאות, ובמהלכן פומיקי מבצע תעלולים ומעשי קונדס, ואיש מלבד אדונו אינו רואה אותו. כל הנפשות הפועלות בסידרה הן בני־אדם מלבד פומיקי שהוא דמות מצוירת. הפרק הראשון: „שדון בבית המלאכה" (דיבור עברי).
18.25 הגיע זמן לשון – הפעם על „בניסק זאב הרבה לפני הרצל".
18.30 קיצור החדשות.
18.32 למשפחה – ענייני הבית והמשפחה: צרכנות, עיצוב פנים, בישול, אפנה ובעיות סוציאליות. 1. לחם לובי – מדגימה זמירה תן, מחברת ספר מתכונים לובים; 2. בנצרת פעל מרכז לצרכנות של הרשות לצרכנות בהסתדרות, ובו מטפלים גם בתלונות של צרכנים, על סוגי התלונות ועל דרך הטיפול בהן – עם מנהל המרכז מונקזה אל־זועבי; 3. בתרכה „יד לקשיש" בירושלים עובדים קשישים במלאכת יד, לפי יכולתם ומגבלותיהם – עבודתם או מעניקה להם תעסוקה, וגם מחזקת את כבודם. העיצוב: -4- שיטה „צבע התדמית": שיובאה לארץ (COLOUR ME BEAUTIFUL) שמה, עוסקת בכל ההיבטים של לבוש ואיפור, וגם בהתאמת סגנון לבוש.
19.00 מבט דיון בענייני השעה.
19.30 חדשות
20.00 כותרות מבט.
20.02 מבט ספורט.
20.55 הגיע זמן לשון – הפעם: „במו ידיו".
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקט שירי האירוויזיון, 1988 (חלק שני) יובאו שירים, המייצגים את אחת־עשרה המדינות הבאות בתחרות הזמר של האירוויזיון, על־פי סדר הופעתן: גרמניה, אוסטריה, דנמרק, יוון, נורבגיה, בלגיה, לוקסמבורג, איטליה, צרפת, פורטוגל, יוגוסלביה.
22.00 מתבורות מלחמה – סידרה של 3 סרטי תעודה המבוססת על רשימות מיומנו של דוד בן־גוריון, רשימות שהוא עצמו רשם מתשעה במאי עד 15 במאי, 1948. גיבורי הסידרה, רובם אנשים אלמונים, משחזרים בסרט את מעשיהם יום אחר יום, ושעה אחר שעה בשבוע אחד – השבוע הגורלי, שקדם להקמתה של מדינת ישראל. הסיפורים מצולמים במקומות ההתרחשויות, ונתונים במתח ובעיגנות עם הדברים שכתב בן־גוריון ביומנו. (הדברים שכתב מובאים בפי קריין). בן־גוריון מתלבט ביומניו בסוגיות שהן אקטואליות גם בימינו אלה. הקטעים מיומניו של בן־גוריון, המובאים בקריינות, הם הקריינות היחידה בסרטים, והם משמשים ציר מנוע דרמטי, כפי שנקוט בן־גוריון בשעתו את האירועים לקראת התאריך הגורלי – 15 במאי, 1948. הסרט הראשון מתרכז במאבק על הדרך לירושלים ומתאר בהרחבה את הקרב על בית־מחסיר. האירועים מתרחשים בתאריכים 9 במאי עד 11 במאי, 1948 (עברי־ערבי).
23.00 נשמלק – שם הפרק: „משפט צבאי" (חלק א׳). מטלוק יוצא נגד הצבאי במשפט שבו הוא מגן על טוראי, שנאשם ברצח קצין סדיסטי.
23.50 חדשות לילה.

הדשה, „קסם הוידאו" – חידושים ואמצעים מתוחכמים בהפקות וידאו.
19.50 „בקרוב בערוץ 2" – מבחר תוכניות.
20.00 „דגש חזק" – „נשים, קריירה ותינוקות". תכנית תחקירים שבועית בענייני חברה. לפני עשרים שנה רק אשה אחת מתוך חמש היתה אשה עובדת. כיום עובדות 42% מן הנשים מחוץ לבית. ההערכה היא כי עד לסוף העשור 75% מן האמהות תהיינה נשים עובדות – אם מפאת צרכים כלכליים ואם מתוך רצון ליהנות מקריירה עצמאית. מתוך ההשפעות של דפוסים אלה על הבנת המשפחתי: מהן ההשלכות של עבודת האם על עצמה, על ילדיה ועל החברה בכלל כיום כאלפות אמהות עובדות להתמודד עם הקונפליקט שבין גידול ילדים לבין אחריותן כלפי מקום העבודה. הן מתקשות בהשגת מעונות יום אמינים עבור ילדיהן ואינן זוכות לתמיכה ולהבנה מצד מעסיקיהן ובני זוגן. הסרט בוחן נושאים כגון: אחריות החברה המעסיקות כלפי עובדותיהן ההופכות לאמהות, הגדרה מחדש של התפקידים המסורתיים של אב ואם והעדר מדיניות לאומית של תמיכה ציבורית במשפחות.
21.00 „אוסף שירים" של פיטר בגריאל, אלסון גון, קליף ריצ׳ארד ורי״ז.

המזרח התיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מועדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 ילדי החבובות (מצוייר); 15.30 הבית המעופף (מצוייר); 16.00 שכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „בעיקבות השמש" עם גלן פורד; 18.00 פאנקי ברוסטר (סידרה); 18.30 עובדות חיים (קומי); 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקרקרו וגברת קינג (בלשי); 21.00 הדרך לשמגם (דרמה); 22.00 „קצין הרשע" (סידרה, ערבית); 23.00 מועדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ערוץ 2

18.30 „קימבה" – האריה הלבן (פרק שלושים ושמונה).
19.00 „תופשים אמריקה" – בתכנית הפעם: העיקר הבריאות, חידושים והמצאות ברפואה; קלוז־אפ לטלויזיה, סרי באר, קומיקאית, מספרת על דרכה האישית לקבלת תפקידים קומיים בקולנוע. „מה

רדיו

„אחותו הקטנה של פלוני" (פאראפרזה על המסה של וירג׳יניה וולף „אחותו הקטנה של שקספיר") ולתוספת בהירות – „נשים בקולנוע" – הוא שמה המורכב של תוכנית רדיו חד־פעמית בעריכת אודנה לנדאו, שתשודר בגל״צ בשבת הקרובה אחר הצהריים. עיקרה עשיית נשים בקולנוע. ישוחחו באולפן יוצרות ישראליות כמו מיכל בת־אדם, נירית ירון־גרוניך, עידית שחורי, זיוה פוסטק, רחל נאמן ורחל אוסטרוביץ על אספקטים שונים של עשיית נשים בקולנוע.

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – קודאי: וריאציות הטווס; קורנגולד: קונצ׳רטו לכנור ותז׳; גלזונוב: קונצ׳רטו לסקסופון אלט ותז׳ כלי־קשת; מוסורגסקי – פונטק: „תמונות בתערוכה".
09.00 קונצרט בוקר – סטרווינסקי: סקרצו: פטרושקה; סימפוניה מס. 1 במי במול מג׳ור; מעשה בחיל: סימפוניית תהילים.
11.57 פינת השיר – משירי נתן יונתן.
12.00 מן הסרטייה – פונקיאלי: חמישיה לחליל, אבוב, בקלרניתות ופסנתר; שומאן: „פרפרים"; הינדמית: סונטה ל־4 קרנות.
13.05 בהאזנה נינוחה – מוצרט: דיברטימנטו ברה מג׳ור ק. 334; דיבדארי: וראיאציות לצ׳לו ופסנתר על שיר חונגרי; פרוקופייב: לייטננט קיזה – סוויטה.
15.00 מפגשים מיוזיקליים – ראיונות, סקירות דיווחים.
16.00 אתנחתא – (ש.ח.) – הרביעייה הישראלית: י. סונה/ר. מרכוס/ז. שטיינברג/א. כמנובסקי – הידמיה: רביעייה מס. 6 היידן: רביעייה ברה מג׳ור, אופוס 64/5 („העפרוני") מנדלסון: רביעייה מס. 6 בפה מינור, אופוס 80 באך: סונטה בסי מינור, ר.ג.ב. 1030.
17.30 קשת של צלילים – נגני „מוסיקה דה קאמרה".
18.00 אנתולוגיה בצליל – האופרה האיטלקית במאה ה־18.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 אופרה – מנדלסון: שני הפזמונים; רחמנינוב: פרנצסקה דה רימיני.
23.00 דור הזהב, אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות – וילאם מנגלברג (תכנית ראשונה), ראיון עם פרופ׳ רינגר על מנגלברג כמציל יהודים. ברהמס: פתיחה אקדמית חגיגית (עם הת. הקונצרטחבאו); פראנק: סימפוניה ברה מינור.

רשת א׳

10.05 שירקוד – מחולות ושירים משלנו.
15.30 האוניברסיטה הפתוחה – צרפתית למתקדמים. שעור מס׳ 60 (ש.ח.)
16.05 ארץ לא נודעת.
17.10 צבעי הקשת – והפעם: „שירי עדות".
22.05 יש לי חלום.

רשת ב׳

17.00 רגעי קסם.
18.06 ארקור.
20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 הלילה החמישי.
00.15 להאזין בחלום – שירים לשימוש של יום.

רשת ג׳

18.06 קול־בו, שמעון פופ.

20.05 קו ההתחלה, תקליטי שדרים ראשונים.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הזה שירים.

גלי צה״ל

10.55 יומן שירותרום
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה״ל 1

19.05 יעד משודר – צבא ובטחון (ש.ח.)
19.50 פינה חמה לליבי.
20.05 מכבי הערב, אסתר שמיר.
21.30 לילה לא שקט.
22.55 יומן שירותרום (ש.ח.)
23.55 שיחת חצות – עם גיורא רוזן. סמטביל והחבצת „עם עובדי".

צה״ל 2

19.05 שליפה מהמותן.
20.05 צה–8.
21.05 הגשש התיזור – „תמונה מספר שתיים" לקט מערכונים קלאסיים מתוכניתו השניה של שלישית הגשש החיוור בעיבוד ישיר מבמת התזיל בוקא.
23.05 קול תלוזה.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: לאנדרו חלק 6 ,9.45 ,7.30 ,5
אורלי: מוכת ירח 9.30 ,7.30 ,5.00
בית ליסין: בית הורית 23.15
בן־יהודה: חיזור גורלי 9.45 ,7.30 ,4.30
בורוכוב: בצילו של הלם קרב 9.30 ,7.30 ,4.30
גת: שאלה של שפיות 9.45 ,7.30 ,5.00
דיזנגוף 1: מאגנו 9.50 ,7.30 ,5.00 ,1.30 ,11.00
דיזנגוף 2: ז׳אן דה פלורט 9.50 ,7.30 ,5.00 ,1.30 ,11.00
דיזנגוף 3: תקווה ותהילה 9.50 ,7.30 ,5.00 ,1.30 ,11.00
דקל: השד 9.30 ,7.00
דרייב־אין: חיזור גורלי 9.45 ,7.30
הוד: עבודה בעיניים 9.30 ,7.30 ,5.00
הקולנוע (בית ציוני אמריקה) יופיו של הזוהא 9.30 ,7.15 ,4.30
דיני סמארדאסם 23.45
חן 1: חל סטריט 9.50 ,7.25 ,4.50
חן 2: מעקב צמוד 9.55 ,7.30 ,5.00
חן 3: הקיסר האחרון 9.30 ,6.30 ,3.30 ,12.30
חן 4: אי אפשר לקנות אהבה 9.50 ,7.35 ,5 ,2 ,11
חן 5: אימפריית השמש 9.50 ,6.30 ,2 ,11
לב 1: תופשה בכפר 9.55 ,7.40 ,5.00 ,2.00
לב 2: המכבד הנסתר 9.45 ,7.15 ,4.45 ,2.00
לב 3: סובלנות 7.30 ,2.00
מלאכים בשמי ברלין 9.45 ,5.00
לב 4: בכורה ארצית עסקי משפחה 9.50 ,7.30 ,5.00 ,2.00
לימור: עשבי פרא 9.30 ,7.00 ,4.30
מוגרביה: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק: 7.00 הקרב על אלג׳יר
9.30 א. יונגס ב. מותנטו מודי ג. תעודת מעבר
מקסים: תל־אביב לוס אנג׳לס 9.30 ,7.30
מרון (לשעבר אלנבי): התופה המבכי 9.30 ,7.00 ,4.30 / סאנדאנס 24.00
מיילה 1 – ספטמבר 9.40 ,7.25 ,5.00
מיילה 2 – שם המשחק 9.15 ,7.30 ,5.00
מיילה 3 – מוכת ירח 9.30 ,7.15 ,5.00
סטודיו: סגור
פריזאן: עיניים שחורות 9.30 ,7.00
הסינמטק הישראלי: סגור
פאר: ארוני המנהל 9.30 ,7.30 ,5.00
פריז: לוידי איב 9.30 ,7.15 ,4 ,2 ,12
23.30 גברים גברים
צפון: להוראות ילדים 9.45 ,7.30 ,5.00
שחף: חנה סנש 9.15 ,6.15 ,3.00
תמוז – רמת־אביב: העולם לפי גארפ 9.30 ,7.00 / חצות קטנה וסוריפה 24.00
תכלת: הקיסר האחרון 9.30 ,6.30 ,3.30
תל־אביב: הלוחם 9.30 ,7.30 ,5.00
התזיה הישראלית ביתה הרודוך 10.00

■ ירושלים

אדיסון: חנה סנש 9.15 ,6.15 ,3.00
אורה: עיניים שחורות 9.15 ,7 ,4.30
אורגיל 1: הקיסר האחרון 9.00 ,6.00
אור 2: עשבי פרא 9.15 ,7.00
אור 3: תל־אביב לוס אנג׳לס 9.30 ,7.15
אור 4: הלם קרב 9 ,7 ,4.30
אור 5: מעקב צמוד 9 ,7 ,4.30
בית אגרון: 5.45 4.330 בדידות
8.15 משפחת הקולבלכים
22.15 מגנפיסטון צבוע הקש
24.00 מודי בירור
אורגיל: חל סטריט 9.15 ,6.50 ,4.30
כפיר: מוכת ירח 9.30 ,7.15 ,4.30
חן: ארוני המנהל 9.15 ,7 ,4.30
סמדר 1: חנה סנש 9.15 ,6.15 ,3.30
סמדר 2: חיזור גורלי 9.00 ,6.45 ,4.30
סמדר 3: עבודה בעיניים 9.15 ,7 ,4.30
מאי: חל סטריט 9.15 ,6.50 ,4.30
קירואה: בצילו של הלם קרב 9.15 ,7.15 ,4.30
23.30 סופע הקולנוע של רוקי
רון: מוכת ירח 9.30 ,7.30 ,5.00
רב גת 1: שאלה של שפיות 9.15 ,6.50 ,4.30
רב גת 2: לאנדרו חלק 6 9.15 ,7.00 ,4.30
מיטשל: ספטמבר 9.30 ,7.15
סמדר: תופשה בכפר 9.30 ,7.30
עדן: הלוחם 9.30 ,7.15 ,4.30
רון: לאנדרו חלק 6 9.30 ,7.30 ,4.30
תיאטרון ירושלים: להוראות ילדים 9.30 ,7

■ חיפה

אורה: להוראות ילדים 9.15 ,7 ,4.30
אורלי: אימפריית השמש 9.00 ,6.00
אמפיתיאטרון: סגור

■ קריות חיפה

כפיר: השד 9.30 ,7.15
מבוקו: שאלה של שפיות 9.15 ,7
אורות: הלם קרב 9.30 ,7.15
בית העם: שאלה של שפיות 9.30 ,7.15
הוליבוד: ללא מוצא 9.30 ,7.15
ניצן: ריקוד משותה 9.30 ,7.15

■ אשדוד

צפונית: תל־אביב לוס אנג׳לס
אשדוד: סגור

■ אשקלון

אסתר: אי אפשר לקנות אהבה 9.30 ,7.30 ,4.45
מאור: עבודה בעיניים 9.30 ,7.30
רודה: הקשר הסקנדי 7.30

רב אור 1: הקיסר האחרון 8.15 ,5.00
רב אור 2: מעקב צמוד 9.15 ,6.50 ,4.30
רב אור 3: החשד 9.15 ,6.45 ,4.30
שביט: בצילו של הלם קרב 9.00 ,7

■ באר־שבע

קר: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15 ,5.00
היכל התרבות: סגור

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: סגור
מלון דניאל: עשבי פרא 9.30 ,6.45
כוכב: ריקוד משותה 9.30 ,7.00
4.15 – הבלוגגל המכושף מתעוד

■ עפולה

מגשימיה: חיזור גורלי 9.00

■ חולון ■ בת־ים

אורנה: מעקב צמוד 9.30 ,7.15 ,5.00
ארמון: זעם של כבוד 9.15 ,7.15 ,4.30
מגדל: לאנדרו חלק 6 9.30 ,7.30
עצמאות: אהבה 9.30 ,7.30 ,5.00
מבט־ב׳ קיוה קריה: סגור
כהנה קיץ בחלל 4.00

כבוי: חיזור גורלי 9.30 ,7.30 ,5.00
רינה: ארוני המנהל 9.30 ,7.15

■ חדרה

חדרה: חיזור גורלי 9.15 ,7.00

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: חיזור גורלי 9.30 ,7
חן: ז׳אן דה פלורט 9.15 ,7
ארמון: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
בת רות: עבודה בעיניים 9.30 ,7.15
ארמון: סגור
היכל התרבות: לאור היום 9.30 ,7.30

■ נהריה ■ עכו

הדר: באבן 9.00 ,7.00
רק: סגור
אודיטוריום: סגור

■ נתניה

אסתר: עבור הבארים 9.15 ,7.00
שרון: ז׳אן דה פלורט 9.30 ,7 ריקוד משותה 5.00
ספורט: עיניים שחורות 9.30 ,7.15 ,5.00
דהר לילה מגביב 21.30

■ קרית אונו

מתנים: סגור

■ פתח־תקוה

שלום: הלם קרב 9.30 ,7
היכל 1: חנה סנש 9.30 ,6.15 ,3.00
היכל 2: חיזור גורלי 9.45 ,7.30 ,4.30
היכל 3: הגרדף 9.30 ,7.30 ,5.00

■ קרית שמונה

שגיא: פגישה עיוורת 9.30 ,7.15

■ ראשל״צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: חנה סנש 9.00 ,6.00
ג.ג. רון 2: מוכת ירח 9.30 ,7.30 ,5.00
נעמן: יופיו של הזוהא 9.30 ,7.15
ראשון: סגור
בית העם: חיזור גורלי 9.30 ,7.15
הדר: יופיו של הזוהא 9.30 ,7.00
דק תל־אביב לוס אנג׳לס 9.15 ,7.15

■ רמת־גן ■ גבעתיים

ארמון: שאלה של שפיות 9.45 ,7.25 ,5.00
ארמון: סגור
לילי: ללא מוצא 9.30 ,7.30
הדר: מוכת ירח 9.30 ,7.30 ,5.00
רב גן 1: וול סטריט 9.55 ,7.30 ,5.00
רב גן 2: מעקב צמוד 9.50 ,7.30 ,5.00
רב גן 3: ז׳אן דה פלורט 9.45 ,7.20 ,5.00
רב גן 4: הקיסר האחרון 9.15 ,6.15
שמשה: חיזור גורלי 9.30 ,7.00